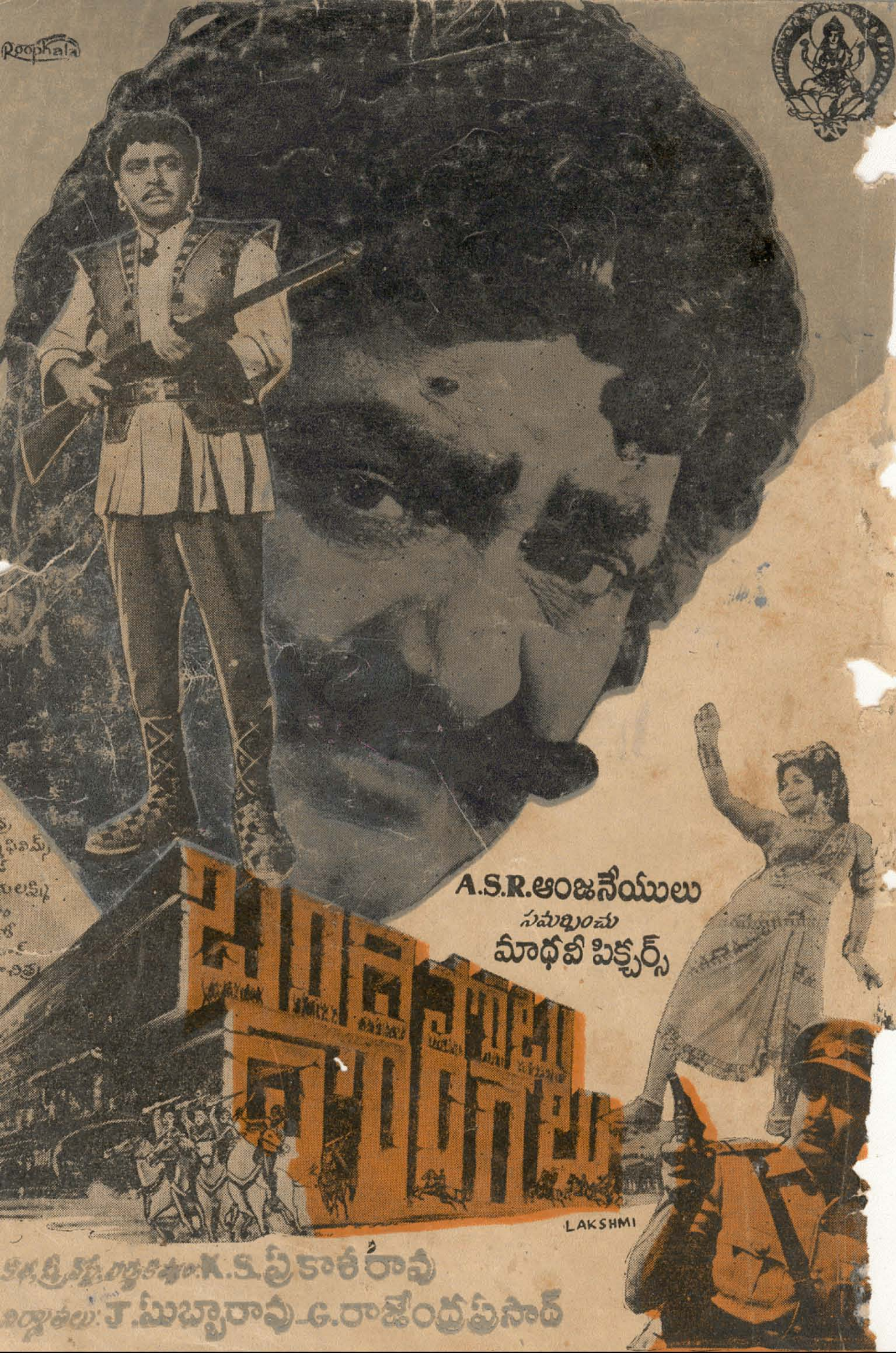
A.S.R. ఆంజనేయులు
సమర్పించు
మాధవీ పిక్చర్స్
LAKSHMI
కథ, స్క్రీన్‌ప్లే, దర్శకత్వం: K.S. ప్రకాశరావు
నిర్మాతలు: J. సుబ్బారావు - G. రాజేంద్రప్రసాద్

పూర్ణా రిలీజ్
ప్రాత్మా ఫిలిమ్స్ వారి
శభాష్ సత్యం
రచన : ఆచార్య-ఆత్రేయ • సంగీతం : విజయా కృష్ణమూర్తి
పాటలు : ఆత్రేయ-దాశరథి-కొసరాజు • ఛాయ :
కళ : బాబు-రాజు • నృత్యం : చోప్రా • కూర్పు : మణి
నిర్మాత :
M. నాగం
దర్శకత్వం :
జి. విశ్వనాథం

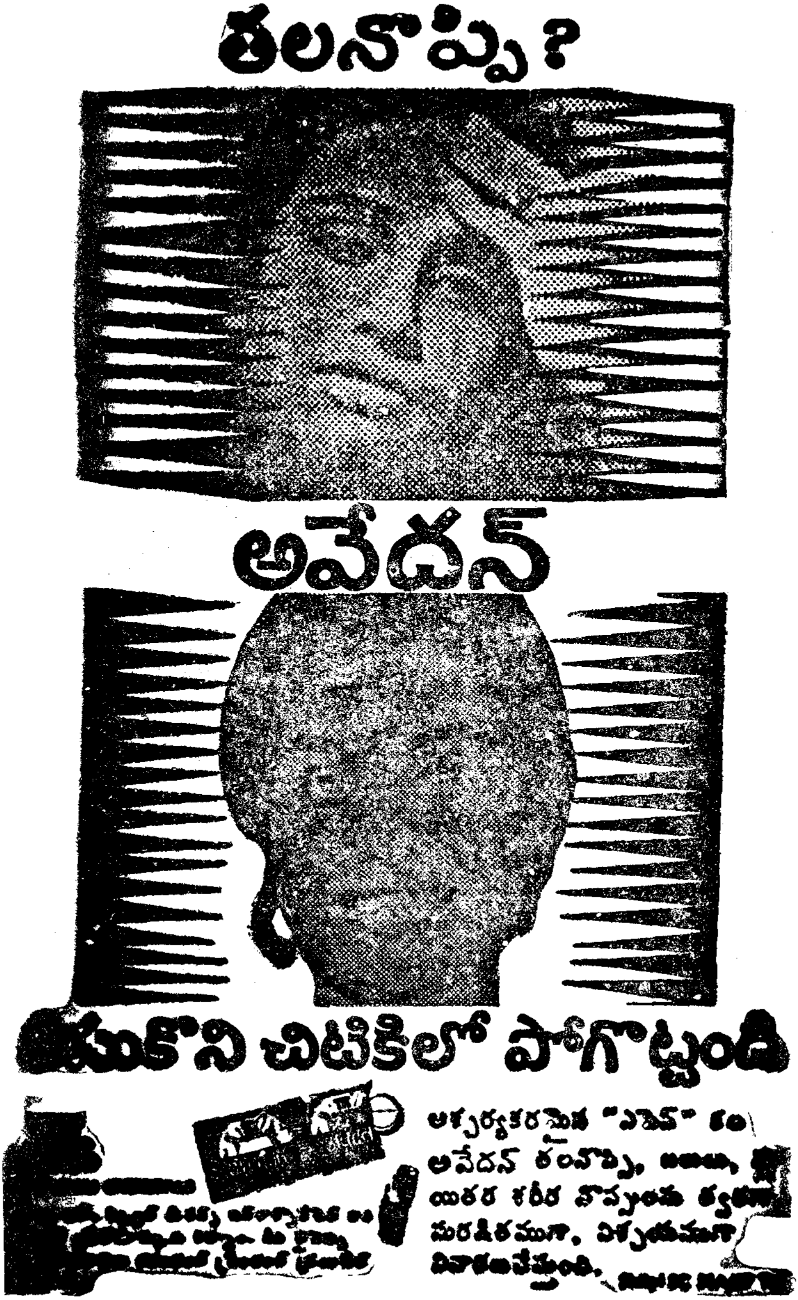
తలనొప్పి?
అవేదన్
చిటికెలో పోగొట్టుంది

జి-11 గల సింథాల్
యిప్పుడు
ఎక్కువ సువాసన
సమృద్ధియైన నురుగును యిస్తుంది

మీకు లాభసాటిగా ఉండేలా
రెండు సైజులలో లభిస్తోంది

ఈ క్రొత్త. మధ్య రకపు సింథాల్
మీరు కొనగలిగే ధరలో లభిస్తోంది.
ఈ సబ్బులో ఒక ధర తప్ప
తక్కినవన్నీ ఎక్కువే.
ఎక్కువ సువాసన—ఆహ్లాద
కరముగా చాల సేపు నిలిచి
ఉంటుంది.

ఎక్కువ నురుగు—మృదువుగా,
సమృద్ధిగా ఉంటుంది.
ఒక్క సింథాల్ లోనే గల,
పోటీలేని జి-11 మిమ్మల్ని
రోజంతా హాయిగా
ఉంచుతుంది.

CINTHOL

INTERPUB/

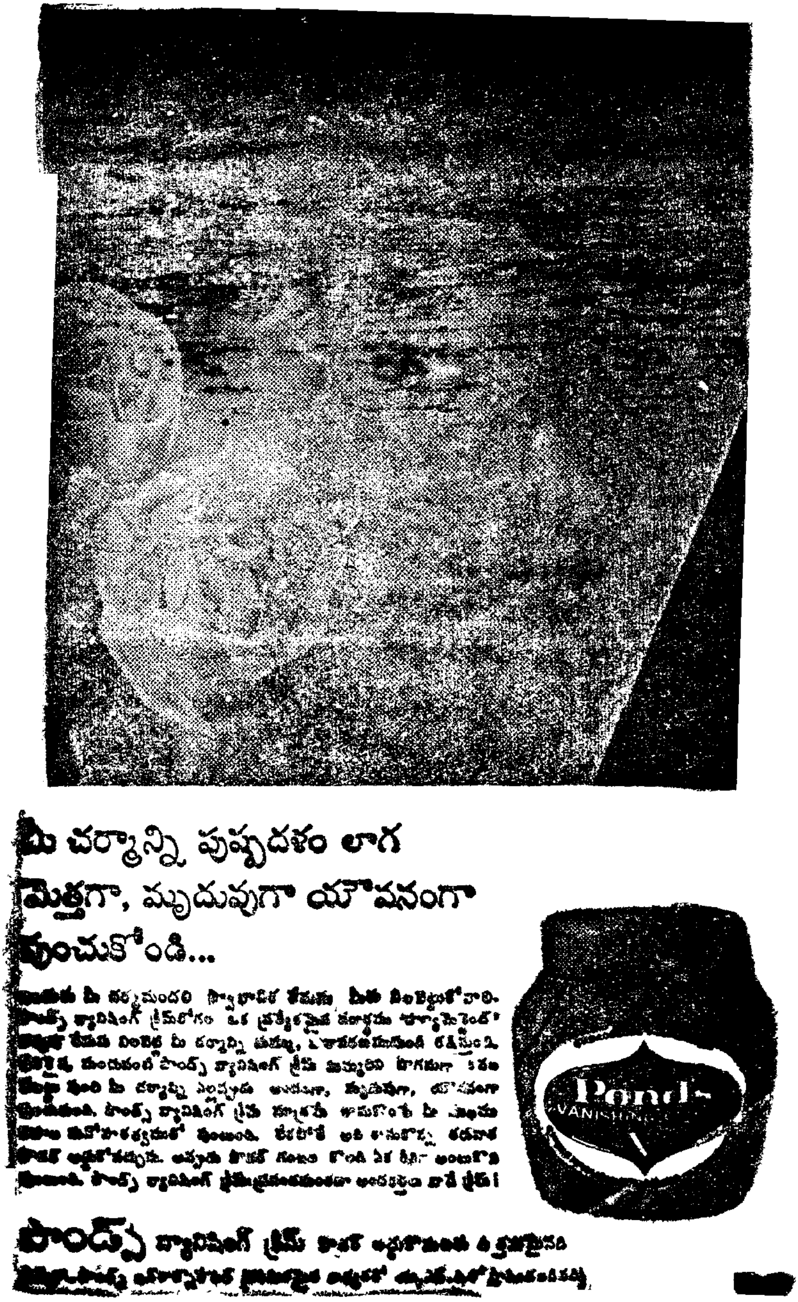

మీ చర్మాన్ని పుష్పదళం లాగ
మెత్తగా, మృదువుగా యౌవనంగా
వుంచుకోండి...
Pond's
పాండ్స్

తొలిమాట

పాటల పోటీలలో పాల్గొంటున్న పత్రికలకు, ప్రేక్షకులకు మా అభినందనలు. ఈ పోటీలవల్ల ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు, అభిరుచులు మాకు అర్థమవుతున్నాయంటున్నారు నిర్మాతలు. ఉగాది సందర్భంగా మరొక పాటలపోటీ. [112 వ పేజీ]

★

అచ్చోసిన ఆంబోతుకు కూడా అవినీతి అంటే ఏమిటో తెలుసు. మెదడు దమకొనే మనుషులకే తెలియదు అంటారు భమిడిపాటి రామగోపాలంగారు. [81 పేజీ]

★

వర్తమానంలో మన రాజకీయాలు ప్రమదావనంలో కలుపు మొక్కలు ప్రజాస్వామ్య ద్రుమలట్లు. [49 వ పేజీ]

★

ఘాటెక్కిన గంధకధూమం పొగెత్తిన వస్త్రవిమద్రాల్ శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్ని రామవరపు వేణుగోపాలరావుగారు కథగా అనువదించారు. [33 వ పేజీ]

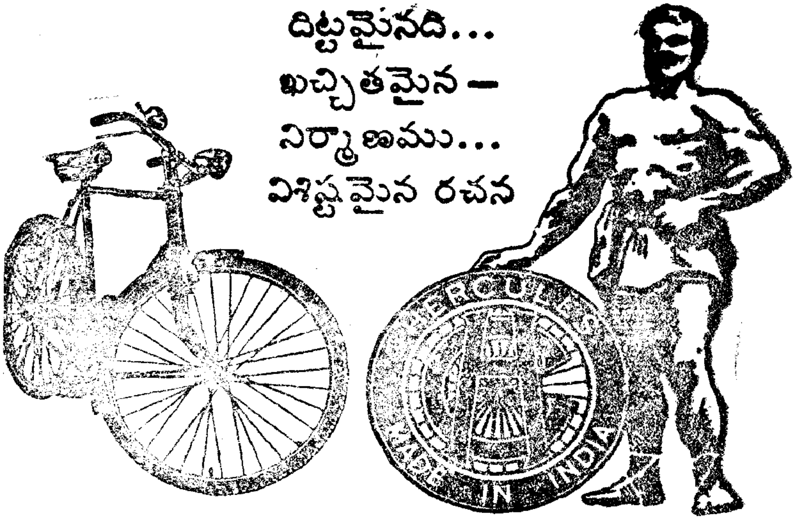

హెర్క్యులిస్

మీ కొరకే నిర్మించబడింది

హెర్క్యులిస్ 135 దేశాలలో ప్రసిద్ధిగా [illegible]. భారతదేశంలో ఎక్కువగా అమ్ముడు పోయేదికూడా ప్రపంచంలో పెద్ద సైకిల్ తయారీదారులైన ట్యూబ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ లిమిటెడ్, యు.కె.వారి నూతన సాంకేతిక విజ్ఞాన కౌశల్యాన్ని వినియోగించి సౌత్ ఈస్ట్ ఏషియాలో అతి ఖచ్చితంగా నిర్మించబడింది.

సైకిల్ మీద పెట్టుబడి ఎంతో అమూల్యమైనది. హెర్క్యులిస్‌ను కొనండి, [illegible] [illegible] వెలకు అది అమోఘమైన సైకిలు.

TI హెర్క్యులిస్

—సైకిల్ కంటే జీవితకాలపు నేస్తము

ఇండియాలో తయారీ: టి.ఐ. సైకిల్స్ ఆఫ్ ఇండియా, అంబత్తూర్—[illegible]
[illegible] ట్యూబ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, మద్రాసు 1
[illegible]

సచిత్ర మాసపత్రిక
మాచవరం, విజయవాడ-4
విడిప్రతి వెల: 1 రూపాయి
ఏడాది చందా: 12 రూపాయిలు
సంపుటి 7 మార్చి 1969 సంచిక 9

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ వి. వి. రాఘవయ్య

ఉత్తరాలు — ... 8
ప్రముఖుల హాసాలు — 'మోహి' ... 12
ప[illegible] — మల్లాది వెంకటరావు ... 15
రేవతి మనుష్యులు — (సీరియల్) శ్రీ మఘా ... 18
ఘాటెక్కిన గంధ ధూమం — [illegible] జగన్మోహనరావు ... 32
చిత్ర (వి)చిత్రాలు — స్వామి చిత్రానంద ... 46
[illegible] — [illegible] ... 49
గీత — గోపన్ ... 63
శాస్త్రిగారి ఉపన్యాసాలు — '[illegible]' ... 74
ఆంబోతు — శ్రీ [illegible] రామగోపాలం ... 81
గోమతి (సీరియల్) — ద్వివేదుల విశాలాక్షి ... 91
[illegible] — ముద్దుశెట్టి హనుమంతరావు ... 103
సినిమా — ... 114
[illegible] — [illegible] రంగారావు ... 123
ముఖ చిత్రం —
"భలే మాష్టారు' చిత్రంలో దృశ్యాలు

Edited and Published by V. V. Raghavaiah
and Printed by him at Jyothi Printers,
Machavaram, Vijayawada-4.

ఉత్తరాలు

అయ్యా,

శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావుగారిచే విరచితమైన "చైతన్యవనమ్" (జనవరి) మా (వరా) అభిమాన "జ్యోతి"లో చదివిన తర్వాత ఇది వ్రాయకుండా ఉండలేకపోయాను. వారు "లవకుశ"లో "శ్రీరాముని చరితమును" అనే పాటలో "మదర్ ఇండియా"లో "దునియా మెహ మారో" అనే పాటయొక్క ఛాయ ఉన్నాయన్నారు. కాని వారన్నట్లు దాని మొదటి చరణంలోని కొంత భాగంమాత్రమే పోలికఉన్న భ్రాంతి కలుగుతుందికాని, రెండు పాటల బాణీలు పూర్తిగావేరు.

లక్ష్మణకుమారుని పాత్ర మూలకంగా "మాయాబజార్" అనే చిత్రం పౌరాణికం కాదనడంలోని మూలభావమేమిటో? ఒక్క పాత్రను బాగుగా చిత్రీకరించలేకపోవుటవల్ల పూర్తిచిత్రమే "పౌరాణికం" కాదా? అలాంటి పాత్రలు ఇంకాఉన్న తెలిపి పాతలోనివి సంతోషాన్ని కలుగ చేస్తాయా?

మొదట చెప్పిన విధంగానే 'మూగమనసులు' అనే చిత్రంలోని 'నా పాట నీ నోట' [illegible] న్ పెళ [illegible] హైస్పీడెల్లమ్ [illegible] గాని హాస్యానుకరణ ఎలా అవుతుందో అర్థం కావటంలేదు.

నా అభిమాన విమర్శకులైన శ్రీ రంగారావుగారి కలంనుంచి ఇలాంటి విమర్శలు ఇకముందు రాకుండుగాక.

—ఎం. వి. రామారావు,
సికింద్రాబాదు.

తెలుగుదనం లేకపోవడంవల్ల "మూగమనసులు"లోని పాటలు రంగారావుగారికి ఉత్తమంగా తోచలేదని వ్రాశారు. నిజమే తెలుగుదనం అంటే ఏమిటో శ్రీ రంగారావుగారు నిర్వచించవలసి ఉం[illegible] తెలుగుదనం ఆ[illegible] లక్షణాలు ఎక్కడ [illegible] యూనివర్సిటీ సిలబస్‌లా రాసిపెట్టున్నారేమో తెలియపర్చ గోరతాను.

"లవకుశ" చిత్రంలోని సంగీతం తప్పని ఆంధ్రులు వున్నారంటే నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. అటువంటి వ్యక్తి శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావుగారు కావడం మరింత విశేషం అనిపిస్తోంది.

ఏవో, ఎక్కడో పోలికలు కనిపించాయని "శ్రీ రాముని చరితము"

"బంగారు కన్నెలు" పాటల విషయం కని చదం [illegible] కాదు. ఏకోరికా లేకుండా మా టికి మారు పొట్లా సన్నిత్యం [illegible] దెపాటు ఏదయినా శ్రీ రంగారావు గారు వుదహరించ గలరా? [illegible] కళ్యాణి, హిందోళ రాగాల్లో ని [illegible] న పాట [illegible] యో శ్రీ రంగారావు గారికి తెలి[illegible] కాదు. వాటిలో చాలా పా[illegible] కలు లేవా? "లేరు [illegible]" పాట" వన్నవేళా నికి త[illegible] లేదు అన్నారు. కానాటి ఛాయ చిత్రాల్లో ఎన్ని పాటలు [illegible] కి తగినట్లుగా వున్నాయి [illegible] టల్లో, పార్కుల్లో, శోభన [illegible] యుగళ గీతా లన్నీ [illegible]

—నేత్రకంటి రామకృష్ణారావు;
కాకినాడ

ఏ. ఎం. కె. రంగారావు

జవాబు

భాషా భేదాలూ, వైషమ్యాలూ వాటంటగట్టు[illegible] దూరంగా [ప్రపంచా నికి, చిత్ర పరిశ్రమకూ] వున్న వారికే సాధ్యం [illegible] విమర్శ చివ [illegible] పాల, [illegible] మళ్ళ దేవన్ కూడా పై అతి ప్రావణ్యంతో యేకీభవిస్తారేమో [illegible] చెప్పలేకొన్న చిత్రాలకు సంగీత దర్శకులెవరో కాకినాడ పాఠకులకు తెలియకపోతే చెప్పగలను.

"[illegible]", [illegible] గంగా గారి సంవాదం, "పావురాలు, ఉండమ్మా బొట్టు పెడతా" వీటిలో పాటలు (ఒకే ఒక్క పాట మినహాయిస్తే) తెలుగుదనం ప్రతిబింబించే సంగీతానికి ప్రత్యక్షోదాహరణ. [illegible] శుద్ధిగల మనోనిశ్చయం అని తెలిసిన [illegible] రికే, యూనివర్సిటీ సిలబస్సుల్లో కళలు [illegible] కోసం వెతికే వారికి ఈ విషయం తెలియకపోవచ్చు.

"లవకుశ", "మూగమనసులు", "మాయాబజార్", చిత్రాలలో సంగీతం పై అయిన చిత్రాల సంగీతములు దిగజారిపోయే. [illegible] ముందే చెప్పివున్నాము. చరిత్ర చరణం [illegible] నిశితబుద్ధులైన పాఠకులను ఒప్పించ లేము.

[illegible] గణనలో "మాయాబజార్" పౌరాణిక[illegible] కారణం జరిగిపోయే [illegible] వేసుకొన్న లక్ష్మణ కుమారుని చేతులు [illegible] మొక్కి [illegible] అష్టాదశపురాణాలలో ఆ కథ ప్రసక్తి లేకపోటం కూడా.

ఆరోగ్యం

ఫిబ్రవరి నెల జ్యోతి ప్రింటింగ్ యెంతో బాగులేదు. పనిగా చదవ డానికి వీలుగాలేదు. ఈ నెల లో ముఖ్యంగా వచ్చింది శాస్త్రి గారి ఉపన్యాసాలు ప్రవసా[illegible] వ్యాప హార వ్యాపకాలకు బాగా కొట్టవచ్చి

సన్‌లైట్

మీ బట్టలు

అతికాంతిగా ఉతుకబడును

తున్నారు. ఇటువంటి వ్యాసాలు ఏదైనా మన వాళ్ళు మన సంస్కృతిని వృద్ధి పరుచుకుంటానికి ప్రయత్నిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. గోమతి సాఫీగా సాగుతున్నది.

— డి. వి. యస్. రావు.
తూర్కెలా.

"జ్యోతి" ఫిబ్రవరి సంచిక విన్నవే మురళీ తరంగా ఉంది. కథలు చాలా తక్కువ ప్రచురించారు. వాటిలో కెల్లా "ఎర్రనీరా" [illegible]గా ఉంది. తక్కినవి మామూలుగా ఉన్నాయి. వచ్చే సంచికలోనైనా మంచి కథలు ప్రచురిస్తారని తలుస్తాం.

మార్చి జ్యోతి మరో మలుపు తిరుగుతుందని తలుస్తూ,

— రామవరపు జగన్మోహనరావు
విశాఖ.

ఫిబ్రవరి నెల జ్యోతిలో కుసుమా రంగారావు గారి "రాగహీన", "ఎర్రనీరా" - కృష్ణవేణిగారిది, మరియు మాదిరెడ్డి సులోచనగారి 'బతుకు ఇచ్చి బిచ్చము కొన్నాము'-ఈ మూడు కథలు వాస్తవికంగానో ఉన్నవి. ఇంత చక్కని కథలను వ్రాసిన రచయిత్రులకు - ప్రచురించిన మీకూ నా అభినందనలు.

— మల్లాది విఠల్‌బాబు
నెల్లూరు.

ఫిబ్రవరి సంచిక "జ్యోతి" ముఖచిత్రం ఏం బావుండలేదు.

కృష్ణవేణిగారి "ఎర్రనీరా" కథలో క్రొత్త ప్రయోగం వుంది.

ఈసారి ముఖ్యమైన కొన్ని శీర్షికలు ఏదో ఉంచాలనే ఉంచారు కాని శ్రద్ధవహించలేదు.

పత్రికలో ఉపయోగించే కాగితం మరీ ఇంత రఫ్ గా ఉంటే ఏం బావుంటుంది.

ఇక పత్రిక విడుదలచేసే విషయంలో చాలా ఆలస్యం చేస్తున్నారు. కారణాలు చెప్పకపోవడం పాఠకుల పట్ల మీరు వైముఖ్యం వహిస్తున్నారేమో?

— వి. వి. స్వామి
కరీంనగర్.

ఆర్యా,

జ్యోతి ఫిబ్రవరి సంచికలో ప్రచురితమైన కథలలో కుసుమా రంగారావుగారి "రాగహీన", కృష్ణవేణిగారి "ఎర్రనీరా" కథలు చాలా బావున్నాయి. శ్రీమతి ద్వివేదుల విశాలాక్షిగారి "గోమతి" సీరియల్ అత్యద్భుతంగా ఉన్నది. త్వరలో 'ప్రశ్నావళి' శీర్షిక నొకదానిని మీ జ్యోతిలో ఆరంభించగలరు.

అభివందనములతో,

— మేకా రామచంద్రరావు
కరీంబ్రాజాపేట-2

మూడు రొమ్ములు

శ్రీ కె. పి. యస్. మీనన్ తన చిన్ననాటి జ్ఞాపకాల్ని గూర్చి ఇలా చెప్పారు. "మా అమ్మ రొమ్ముల్నించి ఎంత ఆబగా పాలుతాగేవాణ్నో ఇప్పటికీ నాకు జ్ఞాపకముంది. నాకు నాలుగేళ్లొచ్చినా, నాకో చిట్టి తమ్ముడున్నప్పటికీ మా అమ్మ (పాలుట్టి పోయినా) పాలు తాగనిచ్చేది. స్కూలు నించి రాగానే రంయిమని మా అమ్మ ఒడిలో దూరి పాలు తాగే వాణ్ని! అందుకే నన్ను 'పాలజలగ' [ములకుడియాన్] అని పిల్చేవారు. ఇది గాక 'మూడు రొమ్ములవాడు' [మున్ను ములయాన్] అనే మరో ముద్దు పేరుండేది. ఎందుకంటే, నా ఎడమ రొమ్ము కింద అచ్చు రొమ్ము లాటి ఉబ్బెత్తు పుట్టుమచ్చ వుండేది. నా కలాంటి వెక్కిరింపు పేర్లు పెట్టినందుకు సిగ్గువేసి - ఒక రోజు నా గోళ్ళతో ఆ పుట్టుమచ్చ మొవని ఒక్కిరేసేను. నా ఒళ్లంతా రక్తం ప్రవహించింది.

కొన్నేళ్ళ తరువాత మద్రాసులో ఇంగ్లాండు పాస్ పోర్ట్ కి అప్లయి చేసినప్పుడు - ఆ అప్లికేషన్ ఫారాల కాలంలో నా గుర్తులు సూచించాలి. ఆ పాస్ పోర్ట్ ఎగ్జామినర్ నన్ను నఖ శిఖ పర్యంతం పరీక్షించి ఇలా రాసేడు. "మూడు రొమ్ములు".

♦ ♦ ♦

సెన్స్ ఆఫ్ హ్యూమర్

శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడు రాజకీయాలకోసం కవిత్వానికి రాజీనామా ఇచ్చిందంటే అతిశయోక్తి

కాదు. అయినా కొన్ని రసవత్తర ఘట్టాల్లో ఆమె సెక్స్ హ్యూమర్ కొన్ని చెదరేసి [illegible] సందర్భాల్లో మహాత్మా గాంధీ నెహ్రూ [illegible] ఆమెదే [illegible] బూటు! [illegible] గాంధీ [illegible] మిక్కీ మౌస్ [illegible] [illegible] ఆమె హాస్య [illegible] ధులు చూపేది. శ్రీ రాజాజీ బెంగాల్ గవర్నరుగా వున్నప్పుడు - తన గవర్నమెంట్ హౌస్‌ను తానే ఆమెకి చూపించేరు ఇంగ్లీషు భోగంలో కళకళలాడుతున్న తన బెడ్రూం దగ్గరకు కూడా తీసికెళ్లి "దెబ్బ [illegible] [illegible] యస్వైన వాళ్లం [illegible] అవకాశమ్ముంది చెప్పండి!" అన్నారేమో. అప్పుడు తను మని పరోడీస్ నాయ్డు అందుకుని, "అదిగో, ఆగండి! అక్కడే ఆగండి! చాలా సందర్భాల్లో మిమ్మల్ని తట్టుకోగలిగేను. కానీ, ఈ విషయంలో నా వల్ల కాదు" అంది.

* ♦ *

ఋణానుబంధాలు

పియానిస్టూ, కమెడియనూ అయిన విక్టర్ బోర్గ్ టెలివిజన్ షో లో ఇలాగ ప్రకటించేరు: ఈ ప్రదర్శనని సాధ్యవంతంగా చేసిన నా తల్లి తండ్రులకీ, నన్ను ఆర్థికావశ్యకంగా చేసిన నా అయిదుగురి

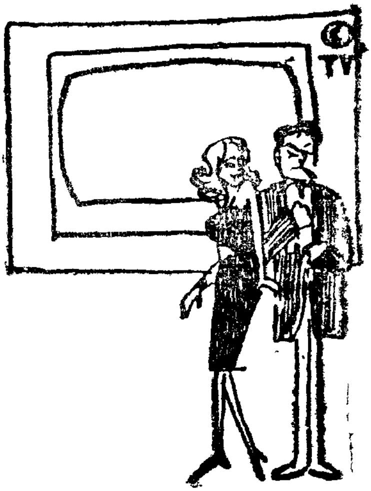

పిల్లలకూ నా కృతజ్ఞతాభివందనాలు అర్పిస్తున్నాను.

♦ * ♦

డబ్బు చిక్కులు

కమెడియన్ W. C. ఫీల్డ్స్‌కి డబ్బుమీద చాలా గౌరవ మర్యాదలున్నాయి. ఆ విషయంలో స్నేహితులు కాకుండా, బ్రహ్మదేవుడి దగ్గర కూడా మొహమాటపడ్డు [illegible] ఫ్రెండ్ అప్పు అడగబోతే అతని జవాబిది :- "నో యువ్. మాలాంటి వాడేం చెప్తారో చూస్తాను - "ఇతి వారం పేర - "యువ్. ఆ నా గే. అంటే" - అంటే మరో నాలుగు వెతుక్కుంటాను.

"మోపి"

మీ
అందచందాలను
అభివృద్ధి పరచడానికి
Remy®
BORATED TALCUM POWDER
రెమీ®
టాల్కం పౌడర్
SARATH

పనికొచ్చే విజ్ఞానం

చంద్రగోళపు ఉష్ణోగ్రత ఎంత ఉంటుందో తెలుసా? పగలయితే 228 డిగ్రీలు. అంటే మండు టెండా కాలంలో బెజవాడకు రెట్టింపు! రాత్రయితే మైనస్ 270 డిగ్రీలు. అంటే మంచుగడ్డల కంటే అనేక రెట్లు చల్లగా ఉంటుందన్నమాట. చంద్రగోళంలో పగలు రెండు వారాలు, రాత్రి మరో రెండు వారాలూ ఉంటుంది.

●

అయితే చంద్రగోళంలో ఒక్క సుఖం మాత్రం ఉంది. అక్కడ భూమ్యాకర్షణ భూమ్మీద కంటే చాలా తక్కువ. అంచేత భూమ్మీద నాలుగొందలు పౌనులుండే స్థూలకాయుడి బరువు చందమామ మీద ఎనభై పౌన్లు [illegible] గా, నిరాయాసంగా తన బరువు తను మోసుకోవచ్చు. పైగా ఒక్కో గెంతు గెంతితే తేలిగ్గా పదడుగులు ముందుకెళ్లిపోవచ్చు. [illegible] చూసేకి బలే సరదాగా ఉంటుంది కదూ!

●

అమెరికాలో జాన్ క్రీసీ అనే అతను ఇప్పటికి నాలుగొందల డెబ్భై నవలలు రాశాడు. ఉత్త నవలలు కూడా కాదు, డిటెక్టివ్ నవలలు! ఇదొక ప్రపంచ రికార్డు! ప్రపంచంలోని రచయితల్లో ఎవ్వరూ ఇన్ని నవలలు రాయలేదు. మరి ఒక్క పేరుతో అయితే బోరుగా ఉంటుందని పద్నాలుగు కలం పేర్లు పెట్టుకొని మరీ రాశాట్ట. ఈ పనితో పాటే [illegible] చేయందే నిద్ర పట్టదట!

●

పాశ్చాత్య దేశాల్లో మనిషి సగటు పొడవు క్రమంగా పెరుగుతున్నది. ఇది చాలా ప్రమాదకరమయిన విషయం. ఎందుకంటే మనిషి పొడుగుకు తగ్గట్టుగా గుండె సైజు పెరగదు. కనుక శరీరం పొడుగయిన కొద్దీ గుండెకు పని పెరుగుతుంది. గుండె జబ్బులు మరింతగా వచ్చేందుకు అవకాశం ఎక్కువవుతుంది. కనుక సగటు ఆయుఃప్రమాణం తగ్గిపోతుంది. అందుకే పొట్టివాళ్ళే ఎప్పుడూ గట్టివాళ్ళే!

సేకరణ:

మల్లాది వెంకటరావు

● ● ●

ఇదే అవకాశము మీ కుమారుని ఉన్నత విద్యాప్రణాళికకు

నేడే IOB లో రిక్కరింగ్ డెపాజిట్ అక్కౌంటును ప్రారంభించండి

కారణమేదైతేనేం డబ్బు ఆదాచేసుకోడానికి IOB మీ స్వంత బ్యాంకు అనుకోండి. స్నేహసంబద్ధమైన సేవా సౌకర్యం కలిగిస్తా అని మీ వంటి వందలాది IOB ఖాతాదారుల విశ్వాసకరణంగా IOB భారత దేశంలోను విదేశాలలోనుకూడా మంచి నైపుణ్యమైన హిత కారిణి బ్యాంకు అనిపించుకొంది. మీ సేవాభిలాషులము

IOB మీ పరిచయానికి ఎంత చిన్నదైనా మీ సేవకు పెద్దదే

ది ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

సెంట్రల్ ఆఫీసు : 151, మౌంట్‌రోడ్, మద్రాసు 2

R. M. చెట్టియార్, ఛైర్మన్ A. M. [illegible], జనరల్ మేనేజర్

యాజమాన్యం తదితర వివరాలు

"జ్యోతి"

ఫారం 4 [8వ నిబంధన ప్రకారము]

ప్రచురణ స్థలం	:	విజయవాడ.
ఎంతకాలానికి ఒకసారి	:	మాసపత్రిక.
ముద్రాపకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
ప్రకాశకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
సంపాదకుని పేరు	:	వి. వి. రాఘవయ్య
జాతి	:	భారతీయుడు
చిరునామా	:	మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4
పత్రిక యజమానులు	:	వి. లీలావతి, మాచవరం పోస్టు, విజయవాడ-4.

పై విషయాలు నాకు తెలిసినంతవరకు వాస్తవమైనవని తెలియజేయు చున్నాను

విజయవాడ – 4
ది. 1—3—69

(సం) వి. వి. రాఘవయ్య

సీరియల్

రేపటి మనుష్యులు

శ్రీసుధ

[గత సంచిక తరువాయి]

ఆర్నెల్లు జరిగిపోయాయి. కావేరి తరుచు ఉత్తరాలు వ్రాస్తుండేది. భర్తా తనూ కులాసాగా వున్నామని సత్యం ప్రేమగా చూస్తున్నాడనీనూ. ఆఖర్ని వ్రాసింది - తనకు మూడో నెల నిండినట్టు అమ్మతో చెప్పండని. దక్షిణామూర్తిగారు తనలో నవ్వుకున్నాడు. ఆ పైన భార్యతో కలిసి ఆనందంగా నవ్వాడు. చాలా సంవత్సరాల తరువాత ఆ యింటిలో నవ్వులు వినిపించాయి - ఆ రోజు...

మరో మూడునెలల వ్యవధిలో కావేరి సత్యం కాకినాడ వచ్చారు. సత్యం భోపాల్‌లో వున్న ఉద్యోగం రిజైన్ చేశాడు. అంతకన్నా యెక్కువ జీతం వచ్చేది ప్రమోషన్ త్వరగా లభించే వుద్యోగం భిలాయ్‌లో చెయ్యాలని నిశ్చయించుకుని అతను భిలాయ్ ప్రయాణం పెట్టుకున్నాడు. కావేరి యెటూ పురిటి నిమిత్తం కాకినాడ రావాలనుకున్న మూలంగా ఆమెను తీసుకు వచ్చాడు.

అంతా విని దక్షిణామూర్తిగారు "బాగానే వుంది" అన్నాడు.

"యేడాదిలో వుత్తే జీతం కూడా పెరుగుతుంది" అన్నాడు సత్యం.

సత్యం వెళ్ళిపోయేముందు కావేరి భర్తవైపు యెంతో ఆశగా యుగయుగాల స్త్రీజాతి భయాన్ని లోపలే నొక్కిపట్టుకుంటూ, చదువుకున్న యువతిగా, ఆప్టిమిస్టిక్‌గా ఆలోచిస్తూ అతనికి వీడ్కోలు చెప్పింది.

సత్యం వెళ్ళిన రాత్రి ఆయింట్లో కావేరి, దక్షిణామూర్తిగారు, పర్వతమ్మ కూడా నిద్రపోలేదు.

వెళ్ళిన పదిరోజులకు సత్యం కావేరికి ఉత్తరం వ్రాశాడు.

అంతలో ఆమెకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. 'వెయ్యి రూపాయలు' అర్జంటుగా పంపించమని వ్రాయడమే, తన దగ్గర డబ్బు వుంటుందని భర్త ఎలా అనుకోగల్గాడో కావేరికి అర్థం కాలేదు. తన దగ్గర తల్లి ఇవ్వగా మిగిలింది చేతిగాజులు అమ్మగా వచ్చిన మొత్తం సత్యంకి పంపించింది.

వారం తరువాత అందినట్టు రిసీట్ వచ్చింది తప్ప జవాబు రాలేదు

చాలా రోజుల తరువాత కావేరి వ్రాసిన ఉత్తరాలు తిరిగి రావడం మొదలు పెట్టాయి. సత్యమూర్తి అడిగినప్పుల్లా కావేరి [illegible] తప్పించుకునేది

కావేరికి మగపిల్లవాడు పుట్టాడు. [illegible] లేక అతులా వుండిన [illegible] కొడుకు గురించి తండ్రికి వ్రాయాలనే కోరిక- తరుచు భర్త గురించి [illegible] అవమానంతో కలలోనూ వాస్తవంలోనూ కూడా [illegible] అయినా వ్రాసింది.

'బారసాల చేసుకోవాలి కదా

జరిగిన కథ

భుజంగరావు, లలితమ్మ దంపతులకు ముగ్గురు సంతానం. పెద్ద కూతురు అరుంధతికి పెళ్ళయింది. రెండో కూతురు తులసి పెళ్ళి ఒక సమస్య అయింది. ఆమెకు చదువుకోవాలని వుంది. పెళ్ళి చేయాలని తల్లికి వుంది. రెండింటికి డబ్బులేదు. తండ్రి ఆమెను కాలేజీలో చేర్పించాడు, కాని కొడుకు శేషును కూడా కాలేజీలో చేర్పించ వలసిరావడంతో ఆమె చదువు మధ్యలో ఆగిపోయింది. ఆమె పెళ్ళికి డబ్బు కోసం భుజంగరావు విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు.

శేషు కాకినాడలో రాజశేఖరంగారి ఇంట్లో అద్దెకువున్నాడు. కాలేజీలో చదువుకుంటున్న ఆయన కూతురు రాజలక్ష్మితో అతనికి పరిచయం వృద్ధి అవుతుంది.

ఇక చదవండి.

కావేరి తమ్ముని వ్రాశావా" అంది తల్లి.

"వ్రాశాను."

"నాగుంటే ను, మీరు కూడా వ్రాయండి" అంది భర్తతో.

దక్షిణామూర్తిగారి వుత్తరానికి కూడా జవాబు రాలేదు. ఆయన అనుమానాన్ని దాచి పెట్టుకుంటూనే కావేరిని అడిగాడు. కావేరి స్నేహ దాచుకుంటూ కలతను అంతరంలో పెట్టుకుంటూ రెండు నెలలుగా జరుగుతున్న చరిత్ర చెప్పింది.

ఆయన ఆలాగే కాలం బడి పోయారు. ఆలోచించిన కొద్దీ ఆయనకు ఒకే వాళ్లవారి కల్పించ సాగింది అది విధితో పోటీ ద్దం.

అందుకే మరునాడు కూతుర్ని మనుమడ్ని చూడటానికి వెళుతున్నామని ఇంట్లో చెప్పి భిలాయ్‌కు బయలుదేరారు. అక్కడ నౌకరు చేస్తే సత్యం గురించి చెప్పేవాళ్ళు లేకపోయారు. అసలు సత్యం అనే మనిషి వున్నట్టు ఎవరూ గుర్తుపట్టలేకపోయారు.

ఆఖరికి అక్కడున్న వెనుక వో మాస్టర్ టైలర్ చెప్పాడు తనకు తెలుసున్నంతవరకూ అతను తుంగభద్రలో గానీ నాగార్జునసాగర్ డామ్‌లో గానీ పనిచేస్తూ వుండవచ్చుని అదైనా సత్యం చెప్పిన మాటేనని.

ఆఫీసులో ఎంక్వైరీ చేస్తే అతను పెర్మనెంట్ యస్టాబ్లిష్‌మెంట్ లో పని చేసేవాడు కాదనీ, పనిచేసినన్నాళ్ళూ వెళ్ళూ, ఎంవరకరిగానే పని చేసే వాడనీ తెలిసింది.

తండ్రీ కూతుళ్ళు వాళ్ళవాళ్ళు ఓదార్చుకోలేకపోయారు. ఇద్దరూ పని వాళ్ళమీదే దృష్టి కేంద్రీకరించారు. పనులు ముగ్గులేక. కాకినాడ తిరిగి వచ్చారు. వచ్చిన నెలరోజులకి సత్యం కావేరిపేర వుత్తరం వ్రాశాడు "ఆరసాల రోజునాటికి తనకి తెలుపు చేసిక లేదని, బిలుచూసుకొని వెళ్లా వనీ. అర్థాంతరంగా వెళ్ళిపోవాలసి వచ్చిందని జరూరు మూలంగా వ్రాస్తున్నాననీ, కారణాలు ముఖతః చెబుతాననీ వ్రాశాడు. పైన భిలాయ్ అని వుంది - యడ్రసులో.

ఉత్తరం అందుకుని చదివిన దక్షిణామూర్తిగారికి మొదట దేవుడనే పదార్థం లేదా - ఆ తరువాత ఈ సత్యం అనే అంతరత శత్రువు మీరా దహించే ద్వేషం కలిగింది. ఎంతగా తలొగ్గి నడుస్తున్నా మనుష్యులూ, విధి కూడా ప్రతిఘటించడంతో ఆయనలో శ్వాసలు లేచాయి. అందుకే ఆ జాబు వ్రాసి తనూ కావేరి భిలాయ్ రావడం అన్నీ వ్రాసి కోసం తగ్గక... "నీకు పెళ్ళాం, పిల్లలూ కావాలనుకుంటేరా. మరెందుకు కయి రావచ్చి ఆత్మద్రోహం మాత్రం

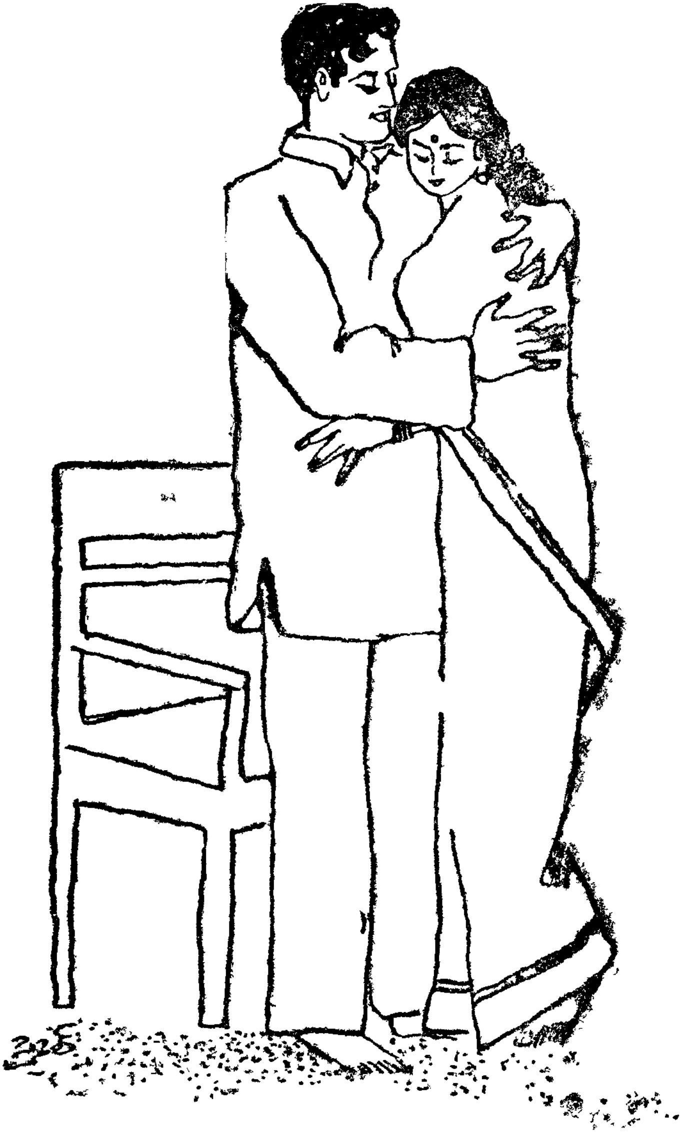

[illegible]

చెప్పి కావేరిని దుఃఖంలో ముంచటం ఆయనకు మనస్కరించలేదు.

అటు కావేరి తన గదిలో నే బయటి ప్రపంచాన్ని చూడకుండా చాలా రోజులు గడిపింది. రెండు సంవత్సరాలు గడిచినా భర్త గురించి ఆమెకేం తెలియలేదు. చాలా రాత్రుళ్ళు రైలు కూత, రిక్షా చప్పుడు తలుపు తట్టిన ధ్వని మగవాళ్ళ కంఠం అన్నీ కలిసి కావేరిని ఉత్తుగా ఓడించేవి. అలా వోడిపోయిన తరుణంలో అకమూబుగా జారిన కన్నీటి తడిని పక్కలో పనివాడు కన్పించేవాడు.

కానీ ఆ పనివాడు మరో ఏడాది వెళ్ళి ప్రపంచం అంటే అయిష్టత వెలిబుచ్చి, వారం రోజులు మృత్యువుతో, జబ్బుతో, మందులతో పోరాడి ఓ రాత్రి కన్నుమూశాడు.

కావేరి ఆఖరి కోరిక వెనుకవున్న నాటకీ ధ్యానం కూడా ఆ రోజు ముగిసిపోయింది. దానికి తోడు రోజుకో భర్త ప్రాణాంతక వృత్తాంతం ఆమె కంటపడింది - దక్షిణామూర్తి పరాక్రమంగా కావేరి దక్కుండానే జరిగింది చెప్పాడు. తొలిసారిగా ఆ పల్లెలో సంధ్య దీపాలు మునుకున్నాయి. అన్ని వర్ణాలు వగలి తరుగులు పెట్టాయి. ఆకాశం లావావర్షించింది అంతిమంగా ఆ పల్లె మిగిలేది యెవరైతే అదే కావేరి మనసులో ఉంచింది.

ఇటు దక్షిణామూర్తిగారిలోనూ, కావేరిలోనూ ధ్వనికి ప్రతిధ్వని లేదా కలించడంలో ఇద్దరికీ కాల వాదమీదా బ్రతుకుమీదా విరక్తి కలిగింది. ఆ యేటా దిగి ఆయన పవిత్రత చచ్చిపోయింది. చెల్లెలు కు పెళ్ళి కదుంగింది. వర్ధనమ్మ మంచాన పడింది...

అంతలోనే చెల్లెళ్ళ ఆఖరి కూతురు శ్యామలనూ సుందరిని కాకినాడలో వదిలి కార్యకో కావేరితో కలిసి పిఠాపురం వచ్చి ముప్పై యేళ్ళ క్రితం తను చదువు సాగిన ఇంటి తాళాలు తెరిచి బస పుట్టూర్చాడు. గతం ప్రతి అడుగులోనూ గుర్తొచ్చింది. యేదో యాత్ర పేరు చెప్పి మళ్ళీ దుఃఖాల పరంపరను పెరికి వెనుకకుంటూ స్వగృహానికి తిరిగి వచ్చిన ఆయన మామూలుగా ఉండిపోయాడు, అంతే. మరేమనుకోవాలన్నా ఆనందం ముంతలు, కన్పించని గాయాల జరగదే. మిగులు ధనాలా ... అన్నీ మర్చిపోగాడు.

దానికితోడు ఆయనకు అంతిమ శాంతి కిరణంగా తత్వం కన్పించింది. సుందరికి తగిలిన గాయంతో ఆయనలో కదులాడిన జ్ఞాపకాల వ్యాపారం - కావేరి బ్రతుకూ, ఆ బాటలూ ఆయనకు వెలుగు రేఖలుగా, యే రంగులూ లేని కిరణాల కదలికలా పనిచేసింది. అప్పుడే ఆయన మామూలు మనిషిగా కాక తాత్వికుడిగా, శాంతికాముకుడిగా ప్రవర్తించగల్గాడు.

పీఠాపురం వచ్చినప్పటి నుంచీ ఆయనకు భుజంగరావు గారొక్కరే ఆప్తమిత్రుడు. అన్ని మనసులనే నాయకుని తన ప్రతిరూపంగా కళ్ళ ముందు తిరిగే జావేరి ఆయనకు యిహలోకంలో దారి చూపించే జ్యోతి ..

చీకటి కొట్లాతో - అప్పైన వంటింట్లోంచి తల్లి పిలుపువిని ఆలోచనల నుంచి తేరుకుంది - తులసి అప్పుడే భుజంగరావు గారు వీధిలోంచి యింట్లోకి వచ్చాడు.

'నాన్నా' అంది నిమ్మదిగా.

'ఏమిటి తులసీ.'

తులసి, పోస్టింగ్ ఆర్డర్స్ చేతి కిచ్చింది.

అది చదివిన అనంతరం ఆయన చేతిలోని కాగితం దీర్ఘనిశ్వాసానికి కొద్దిగా కదిలింది

13

బయటినుంచి రాజశేఖరంగారు తలుపు తట్టగానే క్షణం కేశవమూర్తి ఏం చెయ్యాలో తోచక తికమక పడ్డాడు. తలుపు తెరవనట్లయితే వచ్చే అనుమానం కన్నా, తలుపు తీసి మొహమాటక్క అనుభవం అతి భయంకరమైనదయినా కల్పించడమే మంచి దనిపించింది. వెంటనే బెడ్‌లైట్ ఆన్ చేశాడు. తలుపు తెరిచి కళ్ళు నులుపుకుంటూ గోడ పక్కనున్న కేలండర్ పట్టుకు వుండిపోయాడు.

'ఏంవాయ్ వెంకటేశం— ఏడుపు ముఖంతో ఎదురయ్యా వేమయ్యా పొద్దున్నే...'

'మా ఆవిడ నామీద అలిగి పుట్టింటికి వెళ్ళింది...'

'ఆవిడ వెళ్ళటం నీకిష్టం లేదా...'

'కాదయ్యా — అది ఇవ్వాళ నైం డవున్‌లో దిగుతోంది...'

రాజశేఖరంగారు లోపలికి వచ్చి కేశవమూర్తి పడుకున్న శేషుని చూసి అన్నారు. 'హమ్ — వెలుతురు కనిపించి యింకా మేలుకున్నావని పిల్చాను. యిప్పుడేనా రావటం.'

'అవునండీ' అన్నాడు. వారికే మాటలు వినబడకపోయినా

'శేషు నిద్రపోతున్నట్టున్నాడు.'

"నిద్ర వస్తు వస్తుంది, లేక పోతారా?"

"వద్దులే, హృదయం మాట్లాడతాము. సరే పడుకో" అని వెళ్లి పోయాడు.

కేశవమూర్తి వెంటనే లైటార్పి అలవాటుగా సిగరెట్టు వెలిగించి కాలవద్దాడు. "ఉదయం నుంచి, యీరోజు జరిగిన సంఘటనలు తిరుగుతున్నాయి, యీ పని యెందుకు చేశాను" అని సుధపడుతున్నాడు.

నిద్రపట్టని కేశవమూర్తి హృదయం యెవరి ముఖం చూశాడో తపించుకుంటున్నాడు. రాజశేఖరం కంఠం విన్నప్పటినుంచీ అతనిలో భయం పట్టుకుంది. ఆయన యేమనుకున్నారో! కేశవమూర్తేనా యీ పనిచేస్తా? యెందుకు చేశాడు? తనతో మాట మాత్రం చెప్ప కూడదా? అనుకున్నాడు.

భయాన్ని అణచిపెట్టుకుని అతని మీద కోపం కల్పించుకున్నాడు. అసలే హృదయం నుంచి మెదడులో తలెత్తిన సమస్యలతో యీ హఠాత్ పరిణామంతో అతనికి తలనొప్పి వచ్చింది.

"మనిషి బాధని మర్చిపోలేక పోతాడని తెలుసు. కాని బాధని మర్చిపోగలిగినా, తద్వారా యెదటి మనుష్యులకు బాధ కలిగిస్తున్నాననే స్పృహ కలిగినప్పుడు ఆ అనుభవం అంతకన్నా భయంకరం.

అయితే కేశవమూర్తి యెవరికి బాధ కల్గించాడు. తనకా? రాజశేఖరంగారికా? అయితే ఎలాంటిది?

ఓ మిత్రుని ద్వారా బాధ కల్గినా వోర్చుకునే ధైర్యం తనకుంది. రాజశేఖరంగారి మనస్తత్వం అంతుపట్టక రేకమయితే... మన స్ఫూర్తికి వచ్చిన కష్టం యేమిటి? తను తాగ లేదు. తాగి వుండలేదని అనడానికి కమ్మా వాడా! అలా ఆ ఆలోచనలు శాఖోపశాఖలై నాలుగు గంటల వరకూ నిద్రకు దూరం చేశాయి.

యెనిమిది గంటలకు కేశవమూర్తి లేచేటప్పటికే శేషు రంగారావు లేచాడు... అప్పటికే రాజశేఖరం గారి దాసీది కాఫీ తీసుకువచ్చి అక్కడపెట్టి వెళ్లిపోయింది.

"నేను విశాఖపట్నం వెళతాను" అన్నాడు శేషు కాఫీ తాగి.

"కార్లో దిగబెట్టనా?"

"అక్కరలేదు సామాను రూమ్‌లో వుంది" అన్నాడు.

"రాత్రి రాజశేఖరంగారు వచ్చారట" కేశవమూర్తి అంటూంటే కుమారి వచ్చి "మామయ్యా నిన్ను నాన్న పిలుస్తున్నారు" అంది.

కేశవమూర్తి శేషుకి వెళ్లొస్తానని బయలుదేరాడు.

కేశవ లోపలికి వెళ్లేసరికి రాజశేఖరంగారు పడక కుర్చీలో కూర్చున్నవాడల్లా లేచి చూసి

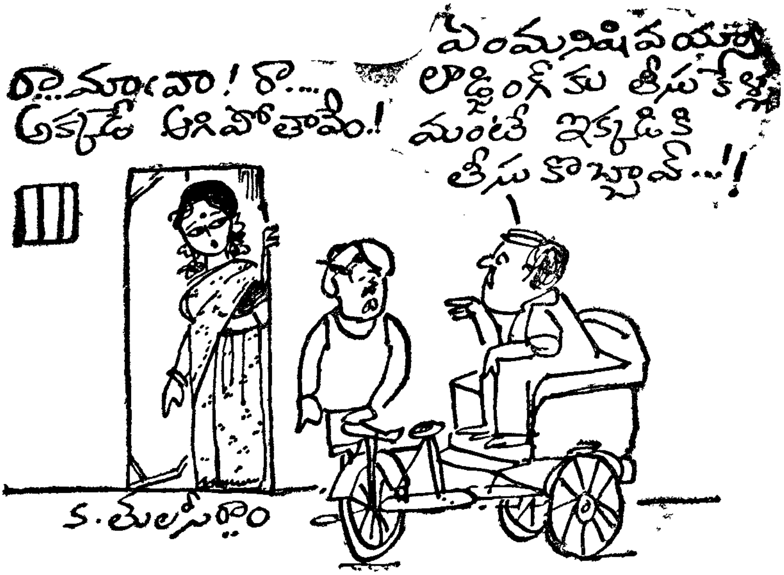

'రా, కూర్చో' అన్నాడు. శేషు మౌనంగా కూర్చున్నాడు.

'రాత్రంతా నిద్దర లేనట్టుంది. కళ్ళు యెర్రబడ్డాయి.'

'పేడిచేసి' ఆగిపోయాడు శేషు.

'కాలేజీ తెరిచేది సోమవారం కదూ' అన్నాడు, యిప్పుడెందుకు వచ్చావన్నట్టు.

'అవునండీ, కేశవమూర్తిగారి మాస్టారు వస్తే ఆయనతో కలిసి వచ్చాను. యింటి దగ్గర కూడా చెప్పలేదు' అన్నాడు జరిగిన విషయం చెప్పాలనే ధ్యాసతో.

'మీ నాన్నగారు కంగారు పడతారేమో.'

'అవును'

'శేషు, నువ్వంటే నాకు అపేక్ష, ఆ వుద్దేశ్యంతోనే చెబుతున్నాను. చదువుమీద నీకు శ్రద్ధ లేదని కాదు' అని నవ్వేసి తిరిగి 'యీమధ్య అనవసరపు బాధ్యతలూ, సమస్యలూ తలమీద పెట్టుకుంటున్నావేమోనని?'

'మీరన్నది నిజమే. యీ ధ్యేయం లేకుండా పూర్తి సక్సెస్ జరగడం లేదు. అందుకేనేమో పూర్తింటని వాటికి దూరంగా ఉన్నాను' జరిగింది వ్యక్తీకరించడానికి తగ్గ భాష, భావం కలిసిరాక వుద్వేగంగా అన్నాడు శేషు...

'సిపూహ ప్రవాహం [illegible] పోవడం [illegible] అన్నాడు. రాఘవరావుగారు [illegible]

ఉద్యోగం చేసే వాళ్ళు- కలవా లిగా ?"

'నిజమే ...'

"కేశవమూర్తి అంటే నీకు మంచి అభిప్రాయ ముందా ?"

"అలా అడిగారేమిటి ?"

'ఏకం ...'

శేషుకి యెలా చెప్పాలో తెలియ లేదు. ఆయన చరిత్రా, అప్పైన తను చెప్పిన సంగతులూ అన్నీ రాజశేఖరం గారికి తెలియును, పై కూడా కన్నాక, యేది ముందో యేది వెనకో తెలియక తికమక పడ్డాడు అయినా.

"మంచివాడనే నా నమ్మకం" అన్నాడు నెమ్మదిగా

"సరే నీ ఇష్టం ... అతడు తెలివైన మనిషని విన్నాను. డబ్బు కలవాళ్ళంటే నాకు భయం. వాళ్ళు యే వస్తైనా డబ్బుకు కొనగలరు. మనం ఆ వస్తువైనా కొనలేం. చేసినా సమర్థించుకోలేం. కావలసిన తెలివి వాళ్ళకు ఉంది కనుక. నా అభిప్రాయం నీకు నచ్చకపోయినా కొంత అనుభవం మీద చెబుతున్నాను."

శేషుకు యేం మాట్లాడాలో తెలియలేదు.

"భోజనం చేసి పడుకుందువుగాని యెలాగూ వచ్చావుగా - వెళ్ళిపోకు" అన్నాడు కుర్చీలోంచి లేస్తూ అతను.

"మామయ్యా, మనిద్దరం కలిసి అన్నం తిందాం, రండి" అంది కుమారి శేషు చెయ్యి పుచ్చుకుని లాగుతూ.

అంతవరకూ అతనికి కనపడని గదిలో గోడ వెనుక రాజలక్ష్మి కళ్ళు తనని పలకరిస్తున్నట్లు, మనిషి తన మాటలు వింటున్నట్లుగా వేపుంది...

రాజలక్ష్మి హాల్లోకి వచ్చి.

"యింటిదగ్గర అంతా కులాసా" అంది.

"ఆ, మీ దయవల్ల "

"అదివారే, యిందులో నా దయ యేముంది"

"యేమిటా" అన్నాడు ప్రశ్నగా.

"ఆ" అంది జవాబుగా

"యొకరో వాకరి దయాధర్మాలు మనిషికి అవసరం అవుతాయి కనుక." రాజలక్ష్మి నవ్వేస్తూ అంది " మీకేం చదువుకుంటున్నారు. రేపు ఉద్యోగం చేస్తారు- అప్పైన" అని ఆగిపోయి తిరిగి అంది.

"మగవాళ్ళకు వాకరి దయా ధర్మాల అవసరం అంతగా వుంటుం దనుకోను, నేను..."

"అందరికీ కావలసివచ్చే వుంటుంది అనాలనుకున్నాడు.

"నిజమేనా, నామాట" రాజలక్ష్మి ప్రశ్నించింది

"కాదు..."

"యెలా కాదు"

"తరువాత చెప్తాను మీ నాన్న గారు"

"నాన్నగారు ?"

"నా గురించి ఆలోచిస్తోన్నట్టుగా ప్రశ్నించారు.

"ఆలోచించకూడదా?"

"కూడదని కాదు. ఆలోచించే అవకాశం యెందుకు యిచ్చావా అని" ఆగిపోయాడు మధ్యస్థంగా.

"యిప్పుడు బాధ పడుతున్నారా" అని అతనివైపు సూటిగా చూసి మా నాన్న చాలా విషయాల గురించి అనుభవంగా మాట్లాడినా పట్టించుకోరని నా నమ్మకం."

"రాత్రికి"

"నాకు తెలుసు" చాలా తేలిగ్గా అంది. కానీ ఆ మాటల వెనుక బరువును దాచుకుంటోందని అనుమానపడ్డాడు, శేఖ.

"తెలుసా..."

తెలియక పోవడం మీకు రిలీఫ్ యిస్తుందా?

"అది కాదు నా వుద్దేశ్యం..."

"అయితే యిక వూరుకోండి— యింకెప్పుడూ అలా చెయ్యకండి"

"నేను కాదు."

"అది వేరేదగను. మీరా మీద నమ్మకం నాకున్నంత మాత్రాన, ఆ నమ్మకంతో చుట్టూ జనం దగ్గరకు వెళ్ళి, ప్రాధేయపడి నమ్మించగల్గా చెప్పండి."

"మీరైనా నమ్మితే చాలు."

"చాలదు ... నమ్మకం కోసం ప్రాధేయపడితేనే అపనమ్మకానికి కారణమైనవాళ్ళం అవుతాం."

"అదేమిటి కారుకి రంగులు చిత్రంగా వేయించావు - ఈ వేపు తెలుపు - ఆ వేపు ఎరుపూ..."

"మరక్కడే ఉంది తిరకాసు ... రేపెప్పుడైనా యాక్సిడెంట్ జరిగితే కోర్టులో కారే రంగుదో చెప్పమంటే కొందరు తెలుపని కొందరు ఎరుపని - ఇలాగనే వరికి కేసు తేలిపోవాలని"

"నీవేళా తికోపం వెళ్ళుక్కుంటూ బాధపడుతూ యిక్కడకు వచ్చిందీ మీకు మరోసారి తెలుస్తుంది. యిప్పుడు చెప్పలేము." అన్నాడు దిగులుగా, గాయం రేగిన మనిషిలా.

"శాంతి దొరికిందా" ఆత్రంగా అడిగింది వస్తూనే రాజ్యలక్ష్మి.

"యీ క్షణానికి" అని చెప్పు

చటుక్కున వెళ్ళి రాజలక్ష్మిని కౌగ లించుకున్నాడు - కనడి ఆ మనిష స్పర్శ [illegible] అనుభవంగా. ఆకస్మాత్ సౌభాగ్యానికి తట్టుకోలేక శరీరంలో కదలాడిన చిన్న నరకము [illegible] తట్టుకోలేక మొదట బొమ్మలా అయిపోయి ఆ తర్వాత నిర్మలంగా [illegible] చుని, ప్రత్యేకించి కోసం ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శించాలని తాప త్రయపడుతూ - మాటలు కంఠంలో [illegible] పడిపోతే అలాగే అతని వైపు చూసింది, రాజలక్ష్మి ఆ కళ్ళు తనని అర్థిస్తున్నాయి. తన నుంచి యేదో ఆశిస్తున్నాయి, ఆ [illegible] తన మనసు నిరోధించుకోలేనట్లుగా ఆమెకు అంత అలజడిలోనూ అర్థ మయ్యింది.

"నాకు నువ్వు కావాలి... నువ్వు కావాలి!..."

ఆవేశపు మాటలు రావడం లేదు... అంతవరకు వోదార్పు గుండెలు [illegible] గాని [illegible] కలుగుతుంటే, తిరిగి [illegible] స్వర్గం [illegible] మాటలిస్తే ఉంది.

"[illegible], పిచ్చెక్కిందా" అతని చేతులు [illegible] దూరంగా జరిగింది.

అతను తలదించుకున్నాడు.

"తప్పు కదూ" అతను [illegible] చెప్పలేను. తిరిగి అంది "తెలుసు నన్ను మాఫ..."

"తెలిసి [illegible] పొరపాటు చేయ లేదు. [illegible] వద్దు. [illegible] - రాజలక్ష్మి" అన్నాడు [illegible].

[illegible] రాజలక్ష్మి.

[illegible] వస్తూ [illegible] దమ [illegible] మంతు [illegible] చూస్తూ [illegible] నవ్వుతున్నాడు. శరీరంలో [illegible] స్వరం [illegible] వలుకుతూనే వుంది. [illegible] తమా, [illegible]... ఆ [illegible] గుర్తుకొచ్చి ఆ [illegible] మోగుతున్నాయి.

"[illegible] అర్థం కాదు" [illegible] రాత్రి [illegible] ప్రస్తావన తెచ్చింది.

"[illegible] అంటూ [illegible], [illegible] ప్రయాణం [illegible] వచ్చాడు [illegible] చేయించేది [illegible]

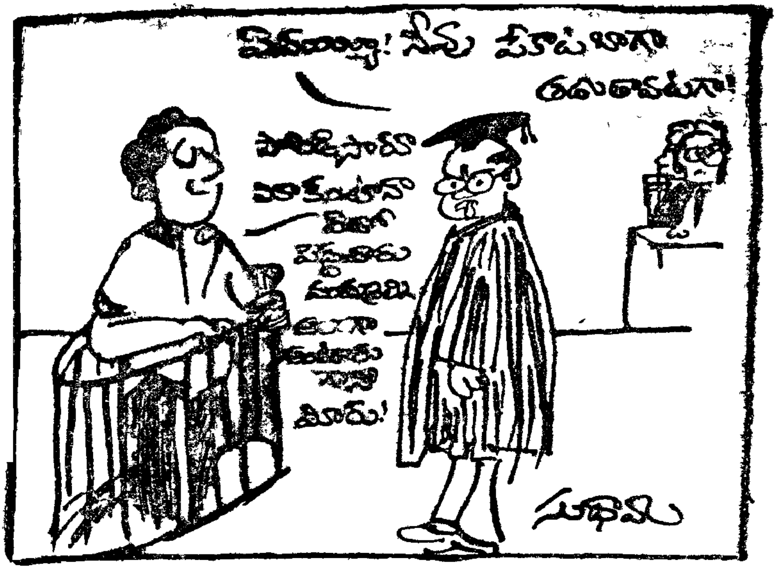

ఆ దశలో హాస్పిటల్ అన్నది లేకుండా పోకూడదు...?"

'సినిమా పుస్తకాల్లో మాటలు నాన్నా...'

'వణిక్ మనస్తత్వం రొంపులు ప్రాతి రొంత విలవిల్లాడుతుంది!' లోపల అనుభవం, బహాయిగా మాత్రం తన్మయత - దూరపు అంతరాన్ని తనిగట్టి

గత కాలమంతా తను పొందిన ఆరాటాలకి కూడా ఆ సమ్మక్కే, ప్రేమే కారణమని మర్చిపోయి మామూలుగా, అతిసాదాగా అనుకున్నాడు. "శేషు నా నాశనము కాకుండా తప్పించడానికి వీలేదు" అంటూ. శేషుతో [illegible] ంచేసి వెళ్ళిపోతూ రాజశేఖరంగారి టేబిల్ మీద నోట్ని రాసి పెట్టాడు "మీతో చెప్ప లేకపోయాను. కేశవమూర్తి గారి రూమ్‌లో వుంటాను. ఇంతకు పూర్వమే మాటిచ్చిన దానికంటే ఇలా చెయ్యవలసివచ్చింది. మీకు బాధ కలిగించి వుంటాను. మరేం చెయ్యమంటారు? అతని గురించి మీకు చెప్పాలన్నా ఇది సమయం కాదనిపించింది. వివాహానంతరం రాగా చెబుతాను."

14

ఆ సాయంకాలం గాని రాజ శేఖరంగారు - శేషు రాసిన చీటీ

చూడలేదు వెంటనే ఆయనకు చిన్న పోగతలాంటిది కల్గింది. తన నుంచి కూతుర్ని శేషుని దూరంచేస్తోందనే భీతి ఆవహించింది.

మొదటిరోజు రైల్లో తను చూసిన శేషు, యీరోజు తన యింటిలో అప్పుడిగా యీ మధ్య దూరంలో అతను తన చెంతకు దగ్గరగా వచ్చాడు. అటు కూతురి భవిష్యత్ని కూడా తనే రకరకాలుగా చిత్రించుకుంటూ, ఆ రంగు జీవితం యొక్క తెరల వెనక నిలబడితే, తన వార్ధక్యపు రోజులూ ఆనందాలూ అన్నీ వూహాచిత్రాలుగా కన్పించేవి. యీ వూహ ఆయనకు యీ జీవన త్వరం మరీ సంతోషాన్నిచ్చింది

కాని ఆర్నెల్లుగా శేషు కేశవ మూర్తి తో తిరుగుతూ వుండడం, యీ స్నేహాలూ, నాటకాలవల్లా కొంత అయిష్టమే కల్గింది. ఆదరించి ప్రేమించ గల్గినంతమాత్రాన అధికారం చెలాయించడానికి మనిషికి హక్కులేదు, తెలివిగలవాళ్ళు ఆ అదిదాటిపోకుండా యివతల నిలబడి అందుకు కావల్సిన ప్రయత్నాలు చేస్తారు. అనేకవరులు ముందుకు వెళ్ళి అవమానపడి వెనక్కి తిరిగి వస్తారు, హక్కుల్ని జారవిడుచుకుని

యీ రోజున తన కర్తవ్యం యేమిటో ఆయనకు తోచలేదు. అప్పుడే పనిలోంచి వచ్చిన రాజలక్ష్మి తండ్రి వెనక నిలబడి- అక్కడి నుంచే శేషు రాసిన వుత్తరం గుర్తుపట్టి చదవాలని ప్రయత్నం చేస్తోంది

"శేషు వ్రాశాడు"

రాజలక్ష్మి మౌనంగానే తండ్రి చేతిలో చీటీ అందుకుంది.

"యేమిటంటావు - యిది."

"ఆయనన్నట్టు కేశవమూర్తి గారి బ్రతుకులో గొడవలున్నాయేమో."

"అంటే..."

"పెళ్ళి చేసుకోమనో బుద్దిగా వుండమనో యింట్లో అని వుంటారు. దాంతో యిలా పారిపోయి వచ్చాకేమో" రాజలక్ష్మి అలా అని లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

ఆయనకు చాలాసేపు ఆలోచిస్తే ఆఖరికి వొకే వొకదారి కన్పించింది. అందుకు తర్కవితర్కం చేసుకున్నారు కూడా మనిషిచేత అభిమానమన్నది యే పనైనా చేయిస్తుంది. అందుకే - తప్పయినా మరో దారి లేక వో వుత్తరం వ్రాసి ఐదువుగా సిట్టూ ర్చాడు.

* * *

ఆ మర్నాడు సాయంకాలం పార్కులో కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న రాజశేఖరంగారి దగ్గరకు సుందర్రావు వచ్చి నమస్కారం చేస్తూ "మీ పేరు రాజశేఖరంగారు కదండీ" అన్నాడు...కూర్చుంటూ.

"నేనే... నాతోగాని పని వుందా"

"పెద్దపనేం కాదనుకోండి... మీ

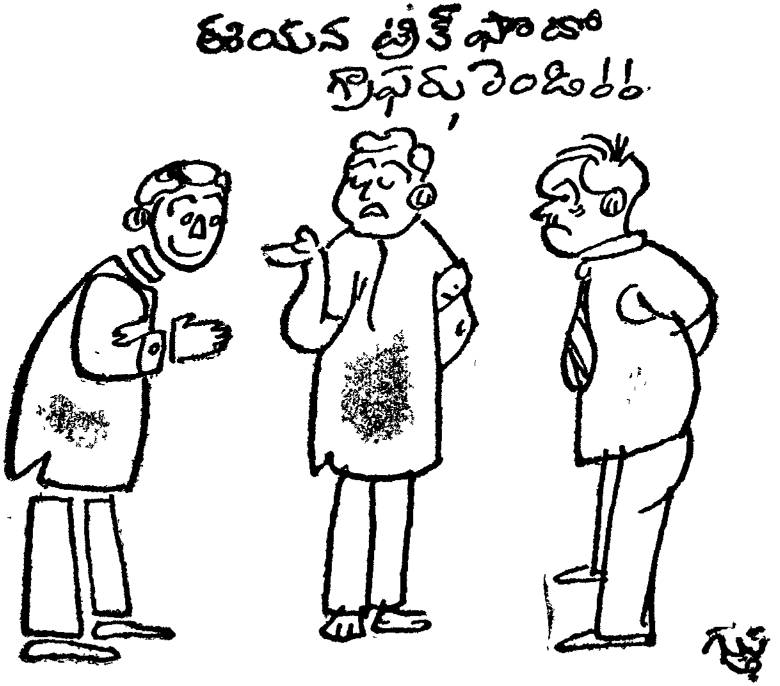

ఇంట్లోనే కదండీ శేషు వుంటుంటా...'

'అవును యేం' అన్నాడు ఆతృతగా.

తను కేశవమూర్తి కోసం వచ్చానని, శేషు రూమ్‌లో అతను వుంటోన్నట్టు తెలిసిందనీ - కలుసుకుని మాట్లాడాలనే వుద్దేశ్యం వున్నట్టూ చెప్పాడు.

కేశవమూర్తి గురించి తనలో రేగే అనుమానాలు, గుర్తొచ్చి తనకు తెలియకుండానే ఆయన ఆతృత చూపించారు.

సుందర్రావు కేశవమూర్తి ఆప్త మిత్రుడిలా అతని కథంతా చెప్పి...

'...ఇంతేనండీ. అతన్ని యివాళ రోజు ఆయన కన్న కొడుకులా గౌరవించడం లేదనే నా నమ్మకం. కానీ కడుపున పుట్టిన మూలంగా ఆస్తి అనే బంధం - మమత కన్నా గట్టిగా పెన వేసుకుని మనుష్యుల్ని బంధిస్తున్నరోజులు కనుక, అది వీగిపోతుందనీ, తర్వాతా గౌరవం బజారు పాలవుతుందనీ ఆయన ఆలోచిస్తున్నారు... ఇంత

నాకు తండ్రికి తెలియకుండా నాకా డబ్బు విలాసాలకు తగలేశాడు. అయినా ఆ తండ్రి నిభాయించుకున్నాడు. ఆఖరికి కొడుకు చదువు గురించి రెండు వేల రూపాయలు ఆయనకు తెలియకుండానే యిచ్చేవాడు...'

'నిజమా...'

'కావాలంటే అతన్నే అడగండి. ఆ మిత్రుడు తొమ్మిదో క్లాసు శేషు, మధ్య తరగతి వాడని తెలిసింది. ఈ విషయాలన్నీ తెలిసి కూడా కేశవమూర్తి మౌనంగానే వూరుకున్నాడు. ఆ తండ్రి అనుమానించకుండా అప్పైన విరక్తి వచ్చి పెళ్లి చేసి తన చేతుల్లో వుంచుకోవాలనుకుంటే ఇక్కడ తప్పించుకు శేషు దగ్గర దాగాడు. నా కథమూలం. శేషుగారికి పెళ్లి కావల్సిన అక్కగారొకరు వున్నారట. అందుకే కేశవమూర్తి అతన్ని వివాహం చేసుకోమని...'

రాజశేఖరంగారు వినలేక ప్రశ్నించారు. 'ఇవన్నీ మీరు నాకు చెప్పటంలో...' ఆయనకుండే గుండెల్లో అర్థం లేనట్టుగానే వుంది.

'మొదటిది నా స్వార్థం. కేశవమూర్తికి, మా తల్లిదండ్రులకి తెలియకుండా తని చెంచెళ్ళనాడు ఏమన్నారా యింగారు మాటిచ్చారు. అప్పట్లో కేశవమూర్తి మౌనాన్ని బట్టి -ఇష్టమే అనుకున్నాం. ఇప్పుడీ పరిణామాన్ని బట్టి ఆయనగారు మాకు మొహం చూపించటం మానివేసినా ఆడపిల్ల తరఫు వాళ్ళం కాబట్టి కేశవమూర్తికి మాట్లాడాలనిపించి రెండోది మీరు శేషుకు మీ అమ్మాయిని ఇవ్వాలనుకుంటున్నారని తెలిసింది. అది నా ఆరోపణ కాకపోవచ్చు. నిజం అయితే మాత్రం నే చెప్పింది మరో సారి ఆలోచించండి. నేను కష్టకొద్ది శేషు మీద యివన్నీ చెప్పటంలేదు. జంతువును కొడితే అది మాట్లాడలేకపోయినా, శోకంతోనూ, కళ్ళతోనూ బాధను వ్యక్తం చేస్తుంది. మనిషి ఆత్మకు తగిలిన దెబ్బ, అతన్ని రాక్షసుణ్ణి మరేమన్నా చేయొచ్చు. నేను రాక్షసుణ్ణి కాకముందే మీతో యీ విషయాలన్నీ చెప్పగల్గినందుకు సంతోషపడుతున్నా...' రాజశేఖరంగారు ప్లానువేసినట్లు వింటూవుండిపోయాడు-మంత్రాలు వేస్తున్నంత సేపూ.

* • *

(సశేషం)

ఘాటెక్కిన గంధకధూమం

[illegible]రువరపు వేణుగోపాలరావు

“ఒక తత్వాన్ని చుట్టుముట్టి దౌర్బల్యాన్ని శతధా శిక్షించి అనాథత్వాన్ని [illegible] క్షిని పోగొట్టడం మానవుడు [illegible] కాదు మృగానికీ క్రిమికీటకాలకీ అనాది నీతి, అదే నియమం జీవన రీతి దీనికే బలాధిక్యమని ఖ్యాతి' - అన్నాడో ఆధునిక కవి.

చాలా మంది పై మాటల్లో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తారే మోగాని వాడు మాత్రం ఆ సొంత [illegible] కిసాడు ఈ ఇరవై శతాబ్దంలో, ఒంటరితనాన్ని చుట్టుముట్టి, దౌర్బల్యాన్ని శతధా శిక్షించి, అనాథత్వాన్ని భక్షించి కక్షని నింపుకునే వాడు మానవుడు కాడే! [illegible] దొక్క [illegible] అది అనాది నీతి [illegible] జీవన రీతి అయినా [illegible] తెక్క తున్నాయి? (మనుషుల రూపంలో తప్ప!) ఆ వేళని ఏ అరణ్యాల్లోకో

వాక్కు … కి మరీ వేటాడు
తున్నాడు … మనిషి వాట్ని
కాల్చి … డు లేదా 'జూ'
లో … ప్రదర్శన వస్తువుగా చేసి
దాన్ని … పాలు చేస్తున్నాడు.
కాదంటే … సర్కస్సుల్లో వాటి చేత
రకరకా … ఫీట్లు చేయించి డబ్బు
సంపా … "కొక్కురో కో"
అని … వి క్రమం
మేలో … మహావతారం చేసే
దాని … ఎ.రీ తింటు
న్నాడు … దా కే చి న్ పులావ్,
చికెన్ … తాండూరి చికెన్
అని అందమైన పేర్లు పెట్టి – వాటి
… ల్ని లొట్టలు వేస్తూ తింటు
న్నాడు. మేకలు, గొర్రెలు, పందులు
కూడా … దాహానికి
… కి … తం … లేదు
లేదూ … ఏ పాపం ఎరుగని
గో … భక్షిస్తున్నాడే!
అంచేత … జీవనరీతి అవినీతి
కాదు. … వాటికినాడు నీతికాదు.
ఇక … కీటకాదులా ?-
వాట్ని … నాశనం చేస్తున్నాడు.
దోమల్ని … చ పడానికి
మం … పెడుతుడు. ఎక్కడో ఏ
పేదవాడి … రక్త మోతప్పు
ఆ క్రిమి … దులికి మష్టుగా వుండే
… కం లభించే అవకాశం
… ఇదీ జాబిగాడి
సిద్ధాంత … లా సోదాహరణంగా
ఎంతెవా … పో గల్డు.

… త చెప్పుకున్నా … నా
… లేది … చుట్టు
ముట్టి … చి
అ … వు
కోవడం మాన … ల్లు.
అత … అదే … కది
… డు
మ … (!) … మొద … కపి
… గాని … ళ్ళో
అ … ఏర్పర్చ … థా
ప్రాసం పెట్టదేస.

♦ ♦ ♦

తను కట్టుకున్న ఇల్లాలు … ర్
వీక్సెడెట్లో … ఇస్సా
రెన్స్ … డబ్బు …
తౌనుకి చాలా దూరం … త్త
ప్రశాంతమైన … న
మెడౌకటి కట్టేడు భు … గ వు.
ఆ మెడ గురించీ, … గాని
గురించీ చాలా వద … ప్రతా
ర లో వున్నా … నీ … శన
వసరం గానీ అతని వ్యక్తి … -
స్వభావా న్ని తె … ను …
అతని పేరు వింటేచా … భు గ
వాటే … లాంటులా … భుజ … డు
అది తెలివై … భుజంగం … -
అంతులో దిక్కని విషమూ గల
భుజంగం. అవసరం … న్నా
సరే కాటేసే శక్తి వున్న భుజంగం.
ఏ చెరువుకో ఏ తప్పు పు … దో,

పి తప్పని ఎలా వస్తాయో అతను అనుభవాలతో నే నేర్చుకున్నాడు. అతను కాంట్రాక్టు వ్యాపారం చేస్తాడు ఆ వ్యాపారంలో లక్షలు గడించేడు. ఇంకా గడిస్తాడు. అతని దగ్గర ఇద్దరు పనిచేస్తున్నారు. మూర్తి కుడి భుజమైతే అప్పారావు ఎడమ భుజం. వాళ్ళే వ్యాపారం అంతా చూస్తుంటారు. సంతకాలు పెట్టడం - చెక్కులు అందుకోవడం మాత్రం భుజంగం చేస్తాడు. అతను తిరుగుతుంటాడు బేంకులకి, ప్రాజెక్టు ఆఫీసులకి, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ల ఇళ్ళకి, అప్పుడప్పుడూ వీధి వాడ్డున్న మూర్నాయుడు 'ముందు కొట్టు' కి ప్రయాణం చేసే కొత్త 'మారిస్ మైనర్' కి ఇపుడు బలే రెస్ట్ దొరికింది ... ఎక్కువ తుంది. పెద్ద వలకబడుం ... పేరు చెప్తే చాలు పనులైపోతున్నాయి. మరింకెందుకు వేరే తిరగడం? అప్పారావు వెళ్ళి బేంక్ నుంచి డబ్బు తెస్తాడు. కోటేషన్లు కట్టుకొని సూరారావు ప్రాజెక్టు ఆఫీసులకి ... తిరుగుతాడు. విస్కీ బుడ్డి దేవా తెస్తాడు మరి, భుజంగం ఏం చెయ్యాలన్న అవసరమేముంది? అసలిదేదీ 'అవల్ రెడ్' కారణం కాదని మరోటుందని డ్రయివర్ ... కి తప్పిస్తే మరొకరికి తెలీదు. అదేంటంటే —

* * *

తెల్లవారింది. 'నాగరత్నా' ని ఇంకా తెలాడేదు. ... బెడ్ మీదా ... ఆఫీసు ... లేచి ... నాగరత్నాన్ని చూసి భుజంగం పులి మీసాలు మెలిపెడు ... లకి ... - అనుకున్నాడు. 'పాపం ఆ' ... దక్కేడు. ఆదయ్యక మేడ కిటికీ దగ్గరికి వెళ్ళి నిలబడ్డాడు. దేవుళ్ళలా రేపటినన్న దేవతా వస్త్రాల్లా తెలటి మేఘాలు ఆకాశంలో తేలుతున్నాయి. దూరంగా సముద్రంలో షిప్యార్డ్ ... నడుస్తోంది. నీలం రంగు ముఖమల్ తివాచీ మీద వజ్రాల్లా సూర్యకిరణాలు సముద్రం మీద పరుగెత్తున్నాయి. ఏది చూసినా ... గుర్తొస్తోంది భుజంగానికి ... నవ్వుకుంటూ ... భుజంగం పడుకున్న పాతికేళ్ళ చిన్నదాని వైపు చూసి చుట్ట ముట్టించేడు. గుప్పుగుప్పున పొగ వదుల్తూ మళ్ళీ ... దృష్టి మరల్చేడు. చటుక్కున అతని ముఖంలో రంగులు మారేయి. ఏదో పీడకలొచ్చినట్టు — నాగరత్నంతో లాసన్స్ బే కి కార్లో షికారెళ్తే 'ఇన్కంటేక్స్' గుండెల్లో ... చేసినట్టు, కాగుతున్న ... బొద్దింక కనిపించినట్టు, తిన్న కోడి పులావులో అన్నీ ఎముకలే

శ్రీ చాముండేశ్వరీ జ్యోతిషాలయం

హస్త సాముద్రికము, సంఖ్యా శాస్త్రము, జ్యోతిష శాస్త్రము, వాస్తు శాస్త్రము, మంత్ర శాస్త్రము, ప్రశ్న శాస్త్రము, అంగ దోషములు, ఇళ్ళ స్థానము, బాలగ్రహ దోషములు, గ్రహబాధలు, పిశాచ దోషములు బాగుచేయబడును.

శకునాల నివారణ చేయబడును.

గ్రహదోష పరిహారమునకు నవగ్రహ శాంతి యంత్రము సర్వజన వశీకరణము, సంతాన ప్రాప్తి యంత్రము, మహా శూలిని యంత్రము వివాహ యంత్రము, సరస్వతి

శ్రీ చాముండేశ్వరి

ప్రొఫెసర్ :

సి హెచ్ వి. కృష్ణారావు చౌదరి

యంత్రము, ఉద్యోగ ప్రాప్తి యంత్రము, మహాలక్ష్మీ యంత్రము, వ్యాపార అభివృద్ధికి, రోగ నివారణకు, భార్యాభర్తల సఖ్యతకు ఏలినాటి శనికి, అష్టమ శనికి, అర్ధాష్టశని మొదలగు శనులకు యంత్రములు యివ్వబడును.

హస్తపరీక్ష	రు. 5-00	ప్రశ్న	[illegible]-00
చక్రము వేయుటకు	రు. 25-00	పూర్తిజాతకం	16-00

(పుట్టిన తేదీ సమయము - యివ్వవలయును.) [illegible] ద్వారా సంప్రదించవచ్చును.

ఫలితములు వి. పి. పి. ద్వారా పంపబడును.

ప్రతిరోజు ఉ॥ 8-30 నుండి 12 వరకు, సా॥ 4-00 నుండి [illegible] వరకు

ప్రొఫెసర్ సి. హెచ్. వి. కృష్ణారావు చౌదరి,

కేరళ మంత్రశాస్త్రవేత్త, (నియర్ కాలేజీ) మాచవరం, [illegible]-4

మొక్కలె [illegible] ట్టు మహా [illegible] దిగా ఫైలె [illegible] భుజంగం అంతకష్టంగా ఫైలె [illegible] భుజంగం [illegible] పంచ సం [illegible] చేసినవాడు కావిగాడు, వాడో ముష్టి [illegible] పేద ముందు [illegible] భుజంగాన్ని పిడుకూ [illegible] చూస్తున్నాడు. నూనె గుడ్డ [illegible] పీలికలా [illegible] ముడు [illegible] చేతులు [illegible] ఇప్పుడు లేని చింకి చొక్కా వాడి [illegible] [illegible] ద్ద [illegible] పిచ్చుకల గూడులా [illegible] న్న గెడ్డం వాడి [illegible] [illegible] ము [illegible] పెరిగి [illegible] ఎముకల గూడులాగే వుండేవాడు; వుంటున్నాడు. [illegible] అలాగే వుంటాడు, వాణ్ణి చూస్తేనే భుజంగానికి ఒళ్ళు మంట. చచ్చేంత అసహ్యం. వాడెప్పుడైనా తోటలో పచార్లుచేసే భుజంగాన్ని చూసి చెయ్యి చాపేడు ఒకసారి కూడా ఓ పైసా [illegible] పాపానపోలేదు భుజంగం. పాపం వేసేవాడే-గాని ఆ వెధవ చూపులు భుజంగాన్ని వెయ్యనీకుండా చేసేవి, "బాబూ, భుజంగం బాబూ-ధర్మరాజు బాబూ, [illegible] పైసా యిప్పించండి" అంతే-[illegible] గాడిదో అని [illegible] డబ్బు పారేసేవాడే కాని వెధవకి ముష్టెత్తడం కూడా తెలీదు [illegible] వాడు భుజంగం. [illegible] తాతగారి ముల్లెతో ఇక్కడ [illegible] పెట్టుకున్నట్లే!" [illegible] చూస్తాడు ముఖం [illegible] క్రౌర్యం. చాలా పెద్ద అన్యాయం [illegible] లేని దొంగ చూపు వాడి కళ్లలో

"నా డబ్బు వాడియ్యడు" అన్నట్టు [illegible] చూస్తాడు. ఏం [illegible] పోతే-ఇవ్వకపోతే పోయింది. నాకేం నష్టం?" అనుకున్నట్టు [illegible] గా [illegible] స్తాడు అందుకే భుజంగం ఎప్పుడూ వాడికి ధర్మం చెయ్యలేదు. [illegible] భుజంగాన్ని [illegible] లా గుండెని [illegible] లన్నిస్తుంది

అంతలో మంచంమీద పడుకున్న చిన్నది కళ్ళు [illegible] విప్పింది. మెల్లిగా లేచి మంచంమీదే కూర్చుని సుతారంగా ఒళ్ళు విరుచుకుంది భుజంగం నాగరత్నాన్ని ప్రేమగా చూసేడు మీసాలు మెలేస్తున్న భుజంగాన్ని చూసి "ఎంతేళయిందేటి? [illegible] దగ్గర పడుతుంది." అంది

"ఎంతేళ అయితే ఏం. [illegible] [illegible] వేళయిందే."

నాగరత్నం లేచి [illegible]

చీరెక చ్చిళ్లో ... రి పరుచుకొని-జాకెట్టు గుండీలు ... ప్నాయోలేవో ... ఘు ... వెమీాదిం ... ది ఘ ... గ ... వృ ... ముళా ... చు ... ఆ త ను త ... లో ... ల్లావుండే మొహాలు గల ఆడవాళ్ళనే ఎక్కువ ... పేడు ... , సందుముక్క తో చేసి ... చ ... ళ్ళా ... టి ఆ డ దా ని మొహాన్ని పరకా ... న్న డూ చూసి

వుండలేదు. ఇంతేత ... ా అపేక్షగా చూస్తున్నాడు ఆ అపేక్ష ... లాంటిదికాదు దా ... ా అధికార ముం ... భుజ గం ... క్క వ వి ల ఒదున్న ... రం కిటికీ ... ంచి బయటికి చూసింది

సిలం ... ని తెల్లని మేఘాలు చూసి నాగరత్నం మనసు రెపరెపలాడింది. రాజ ... ంప లాటి ఓడమ్మాని గుండె వు ... ూగింది. పిలం ర గు వ ... ం చెల్లాచెద రౌతు ... ర ... చూసి సంభ్రమంతో గుండెల మీాద చేతులు వేసుకుంది.

"అబ్బ ఈ ... కింద ఏలబడ్తే రంగుల ... మ్మ ... ట్టుకా ... ది ఇంకా యేమో అనబోయింది, ఎదో చాలా సీరియస్ ... పట్టి మూడ్డం ప్రారం ... ది. భుజంగం కంగా ... ఆ ... . అక్కడే వుంది ?

అక్కడ దేశంలోవున్న దరిద్రం వుంది.

అక్కడ ప్రపంచంలోని ఛండాలం వ ... ా ... ంది.

అది దబ్బున్న వాళ్లూ. నాగరత్నం లాంటి వాళ్ళూ ... బాదదు లాని నాగరత్నం చూపొం ... చూస్తూనే వుంది. ఆమె ... వు ... క్కడ అతుక్కు పోయి ... ట్లున్నాయి.

మేడకింద ఏ ... తో

చూస్తున్న బాలిగాడు అప్పుడే ఎందుకో తలెత్తి చూసేడు. అదే సమయానికి - ఉమాపతి నాగరత్నం కూడా [illegible]డే [illegible]సింది. చూస్తూ అలాగే [illegible]ంది బాలిగాడే చూస్తూ. నాగరత్నం గుండె కలుక్కుమంది... తన్నుకుపోయిం[illegible] ఎప్పుడో ఎన్నాళ్ళక్రిందో - ఓ భయంకరమైన చీకటిరాత్రి నిద్రలో చూసిన పీడకల అకస్మాత్తుగా జ్ఞాపకం వొచ్చి విలవిలలాడి పోయిం[illegible] జడలు కట్టిన తలకి, పిచ్చి కలగూడులా నున్న గెడ్డానికి మధ్య వున్న ముఖం, రెండూ రెండు ఎర్రని - గాజు గోళాల్లా - భూతం కళ్ళలా ఆవేళని భయపెట్టేయి. జడలు కట్టిన జుట్టు ప[illegible] ఈడ్చి అండి మొద్దో నేత్రాలు గుర్తుకొచ్చి నాగరత్నం నవనాడులూ కంపించిపోయేయి...

"ఈడు బాబిగాడే నా —" అని జాలిగా [illegible]సుకో అనుకుంది.

"ఎట్టా ఈ ముష్టెదవ కానీ అలా చూస్తున్నావ్ [illegible] ఆడు కొంగెట్టిన ఆణ్ణి చూడక దరిద్దరం" అన్నాడు భుజంగం. ఒంటిమీద గొంగళి పురుగులు పాకినట్టు అసహ్యంతో

"ఏడుదో గతకర్మం చేస్తాడా?"

"ముష్టెత్తడం - దొంగతనమో - లేకపోతే రెడ్డో చేస్తాడు. అయన్నీ ముక్కెక్కగాని ముందర నైరు. రోనీ మొహం కడుక్కో. కింద కొట్టి కాఫీ, టిఫిన్ తిని వంటా యిన్నో పెట్టాము.

"అక్కడికి రోజూ వాడా?"

మళ్ళీ ఆ వెధవ గురించి అడిగే సరికి భుజంగానికి మండింది. కాని పెళ్ళాం భయపడిపోతుం దేమోనని శాంతంగా సమాధానం చెప్పేడు.

"మా ఊళ్ళో ఆడిక్కడి [illegible]జా వాసాన వుంటాడు. అందుకే నాకు పెద్ద చిరాకు. ఏదో అ[illegible] బుగారి ముళ్ళక్కడ దాకి పెట్టుకుని అని సెయ్ పొస్తాడు ఎం[illegible] రివా ఇష్టు, అలాగే నిలబడి నిలబడి పోతాడు పిచ్చెదవ"-

"పాపం..."

"అలా అని జాలిపడ్డే కొంప కొల్లేరవుతె అల్లరి భుజంగం [illegible] ఎక్కడుంది చెప్పు?"

"అలాంటోళ్ళు ఎంతమందో వున్నారు కాని ఈడిలాంటి కసాయి బిచ్చగాడ్ని యీ బూ పెపంచకంలో నానెక్కడా చూళ్ళేదు"

"ఆ దేవుడు ముసలోడు. ఆడి బతుకే - [illegible] బతుకు అని ముసిలోడు గుటానికి సచ్చాడంట. వుంచు ముండకు మాత్రం వుండలేదట."

"నా కళ్ళతో నా నూస్నేస, ఎంత మంది ముష్టెదవలో నా కళ్ళముందు లక్షాధికారులై అప్పని బతుకు కున్నారు. ఎలాగనుకున్నావేటి?

అటి బుర్రా - ఈడి బుర్రా కొట్టు... వాడికి డబ్బు లాగాలె సాం... లెక్కటం - కుందమ పోరాటా... క్కుండల కళ్ళు కలిపి ... అంతే మర్నాడు రోజులికి ఇం... పెళ్ళాలంటి మేడలు లేపేటం... ... కాడ పిల్లల్ని సేర్దీసి 'కంపెనీ' ... లెగదీయ్యడం ... ఇదంతా ... మాయ. అన్నేయం, దవుర్జన్యం ... పేకినోడి లోకంలో ... బతుకుతున్నాడు. లేనోడు ... మాయిలేందే లోకంలేదా? మా...

...యం చెయ్యనోడికి మూశ్శే ... మాట! ఏంచేం, అంతే కద!

అక్కసారి భుజంగస్వం ఉలిక్కి పడ్డాడు. ముప్పైటువకి కొత్త కోడిని ... తే అది మనిషి భాషలో ... తే ఎంత ఆశ్చర్యపడాలో ... అంత ఆశ్చర్యపోయాడు. కొండిని 'మస్సంతి' అని దీనికి పేరొ... పెట్టుకుంటేటి' అని తలపోసాడు.

...మాత్రకత్తాలూ, నిజం చెప్పి నా నో... అంటూనే అకడాయి సెప్పినా, ...ల్ల గుంటు డ్చెప్పినా వాన్నిజం

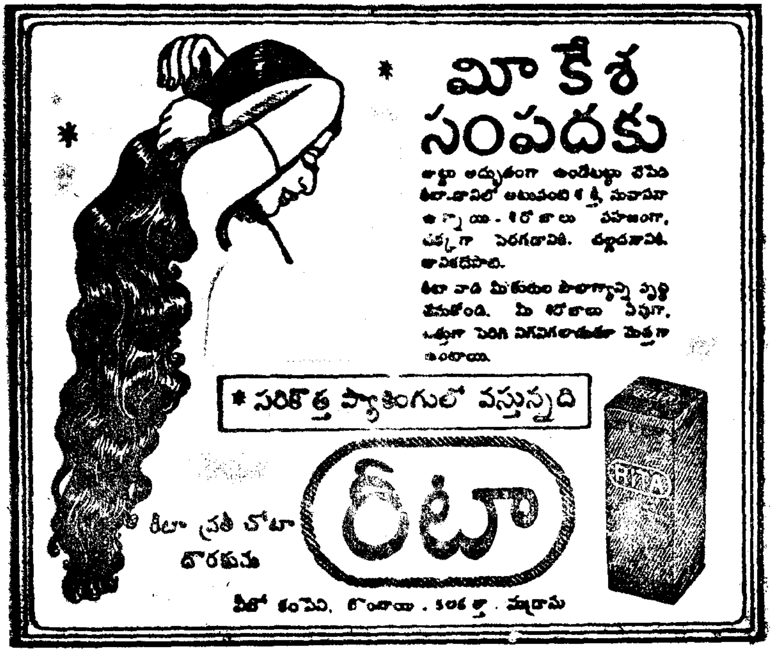

ఇమ [illegible] ంటూ [illegible] నువ్వు సెప్పింది విజవ్వా [illegible] రా! నో[illegible]ంల మాయిపేసే [illegible] వు. ఇంకొ [illegible] సెప్తే [illegible] మనకి పేయం [illegible]రగదు, [illegible] దీ [illegible] వెం[illegible]గా అంటే [illegible]తోడి దీ[illegible]వాం[illegible]గాల, అదీ [illegible] బజార్లంట నూదు లాడ్జింగులో నూడు అంతె [illegible] గోర్మెంటోడే [illegible]త్తున్నాడ [illegible]యం అదేటో సెపా [illegible] [illegible] వ్వాద దాపివి. [illegible] గోడ[illegible]జ్జి వుంటావు ఏ మనసెప్పుడూ నేయం [illegible]గరించే గాని అ[illegible]గురి [illegible] [illegible]. కాని బయట పెపంచికంలో ఎంత [illegible]దో [illegible] బగ[illegible]తుడి కేవా ఎరిగుందో [illegible]దో నాకు తెల్దు. నా సంగతే నూస్కో ఇదకలెత్తే వోణ్ణి; మేస్తిరి గాణ్నయేను. అస[illegible] సి[illegible] ఇవక్క [illegible]ట్రాటునయ్యేను. ఆ యెనక రేలు కంట్రాక్టు యేస్యేను. ఎలా గనుకున్నావేటి? మ[illegible]వెంత వాయెంగా కొట్టినచ్చినా ఇంజినీరు [illegible]బుకి దచ్చిన ముకితేగాని "పరుకు" మనకివ్వడు. మరాడికి లంచం [illegible]ది [illegible]ంచు గో[illegible] లంటే [illegible]వన్నో దశ్చెక్కి వెయ్యాలి గద. సిమెంటులో ఎకు[illegible] [illegible] కలిపి[illegible]గా మనకి డబ్బులు కిట్టవు. [illegible]ం [illegible] మ[illegible] సా[illegible] సంగతి కూడా సెప్తా విను. సా[illegible] [illegible] కూ[illegible] [illegible]ని గోర్మెంటు సెట్టం చేసింది. వనోళ్ళలా. [illegible]ళ్ళు [illegible] తెలింది గా[illegible] గద. ఏటి సెయ్యొద్దంటారో [illegible]డే సేసారు. "సారా [illegible] ద [illegible] తాగ[illegible]డొహాయ్ తప్పు లేదూ" అంటు [illegible]టద్దో సి [illegible] ఏ [illegible] యాలా సారా తాగకు. సారా సావులు సోడా సావుల సెయ్యాల. మరి గోర్మెంటోడలా ఎ[illegible]తు సేసేడు [illegible]డో నీకు తెల్స[illegible]"

"ఎ దుకు సెసే[illegible] [illegible]డు?"

"అలా [illegible]సే సారాసావు [illegible] [illegible] లంచాలు [illegible]వేటి మరి! [illegible] దూ ఏలకొద్దీ రూపాయిలూ నెల్నెలా అల్లకి ముడువు క[illegible]రు. [illegible]లు [illegible]లగా వుంటారు, [illegible]రా అమ్మే వోల్లూ [illegible]గా వుంటారు..."

"[illegible] సెడిపోయేది జనంవేం గద!"

"నూసేవా. తెలివంటే అదీ తెలివి. ఎ[illegible] డెలాపోతే మనకేల [illegible] మనం సుకంప్రంగా వుండాల."

[illegible]రాంతపోతూ వింటోంది నాగరత్నం.

"స[illegible]లే. [illegible]టి గురి[illegible] సెప్తే [illegible]రత మం[illegible]వుతాది [illegible]ద [illegible] ఎ[illegible]గ్గాని [illegible] ము[illegible]ం [illegible]డుక్కోం. కాపీ, [illegible] [illegible] స్కో [illegible] గవి లోకి ఎలొస్తాను" [illegible] భుజంగం [illegible]

అ[illegible] [illegible] [illegible]త్నం [illegible]టుక్కున [illegible] దగ్గరకి వెళ్ళి కిందికి చూసింది.

అంతవరకూ పిచ్చివాడిలా [illegible] బడ్డ బాచిగాడు మేడ ముందున్న కాలవ [illegible] గట్టెక్కి కూర్చున్నాడు. రెండు చేతులూ జాచి [illegible] లోని నీళ్ళతో [illegible] ముఖం కడుక్కు న్నా[illegible]. దోసిట్లోకి [illegible] నీళ్ళు తీసుకుని తాగడం ప్రారంభించాడు. ఆ వికృత దృశ్యం చూశాక నాగ రత్నం గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుంది. "అబ్బ ఎంత దరిద్ర బ్రతుకు [illegible] బాచీ" అనుకుంటూ లోపలికిపోయింది

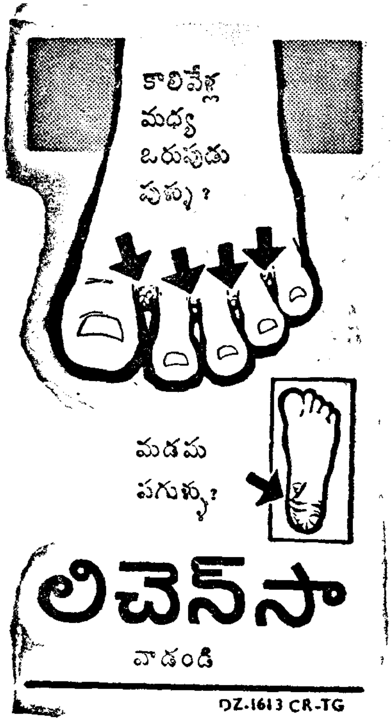

బాచిగాడు [illegible] కొత్త కాదు. వాడు [illegible] నికి [illegible] బుమ. అప్పుడు నాగరత్నం [illegible] పువ్వులకు [illegible] [illegible] వుండేది. అప్పటికి [illegible] వయసూ వంపులూ రా[illegible] [illegible] కళ్ళు [illegible]. బాచి [illegible] ఏ పదేళ్ళో వుంటాయి. వాళ్ళ నాన్న తాగుబోతు. అమ్మ లేదు. వాడెన్ని కథలు [illegible] [illegible]! అలా [illegible] [illegible] సొచ్చింది. ఒంపు [illegible]. బాచి గాడెప్పుడు పెళ్ళాడి సుఖంగా కాపురం చేద్దామని ఎన్ని [illegible] ఊహలు అల్లిండో! కాని అవి నిజం కాలేదు. తల్లి బలవంతాన. [illegible] అనంతరం [illegible] పక్కలో పడుకుంది. ఆ తర్వాత — ఎన్నెన్ని [illegible] చూసింది. ఆఖరికి [illegible] లోకి వచ్చి పడింది. కొన్నాళ్లు పోయేక తనలోని [illegible] లన్నీ పోతాయి. అప్పుడు తననో కుక్కని తరిమి కొట్టినట్లు [illegible] దరూ. అలా వెళ్ళగొట్టబడ్డా [illegible] బతుకు ఏ [illegible] [illegible]. లేదా వీధిని పడుతుంది. అప్పుడు తనూ బాచి గాడిలాగే — పిచ్చిదానా [illegible] [illegible] వాళ్ళకి [illegible] — [illegible]! అనుకుని నుదిగాలికి [illegible] పడి పోయింది నాగరత్నం.

బాచిగాడి నీళ్ళు తాగడం అయిపోయింది. ఏదో ముడిగడ్డ తీసి ముహం తుడుచుకుంటూ మళ్ళీ మేడ వేపు నడిచేడు. మెట్ల దగ్గర నిలబడ్డాడు. మేడమీంచి గబగబా దిగి కింది కొచ్చింది బాలరత్నం. వీధి గుమ్మం దగ్గర తలుపు వారగా నిలబడి వీధివేపు చూసింది.

వీధి గుమ్మం దగ్గర స్తంభానికి కట్టి వేయబడిన ఓ అల్సేషియన్ కుక్క వుంది. అది ఒకప్పుడు అంటే సామాన్య తరహావైపు [illegible] నమ్మడానికి వీల్లేకుండా వుంది. గోధుమ రంగు ఛాయలో వున్న పులి పిల్లది. భుజంగంలాగే దాన్ని పాము చూస్తే దానికి పాము [illegible] లు. అది కుక్కగాని మనిషిగాని దాని కెవడు మంచివాడో ఎవడు చెడ్డవాడో – మీటూ – మాటూ – అన్నిటికీ దాని యజమానికన్నా తెలివంత ఎక్కువగా తెల్సు. రోజుకి రెండు కేజీల మాంసం వుడకబెట్టింది నిక్కుతూ అవలీలగా తింటుంది. మాంసం కూరా, అన్నం కలిపి పెడితే ఒక్క మాంసం ముక్కలే తిని అన్నం మెతుకుల్ని వదిలేస్తుంది. పచ్చి మాంసాన్ని కూడా – ముక్కలొదిలేసి అంత అవలీలగానూ తినేసే నేర్పు గల శునకరాజం అది. దాదాపు పీకపట్టి చోరుల పిక్కల్లోని రక్తం రుచి చూసిన వనమూలిక భక్షకి అది.

దాన్ని చూసి ఒకోసారి బాచిగాడు భుజంగంలాగే వణికిపోతుంటాడు. మిగతా వాళ్ళో లెక్కా – జమా

అంత గొప్ప మంచి [illegible] జాతి కుక్క ముందు బాచిగాడు [illegible] విడుస్తో నిలబడ్డాడు. [illegible] గాడ్ని విచిత్రంగా చూసాడు [illegible] అరవలేదు. దానికి [illegible] జాతి అలవాటు! సరిగా [illegible] కుక్కముందు ఒక రొట్టె [illegible] పెట్టాడు బాచిగాడు. కుక్క [illegible] ముక్కల్ని తిని [illegible] అనని [illegible] 'తమాషా' కని [illegible] కాలవలో పారేసాడు బాచిగాడు. గబగబా అటు పరుగెత్తి ఆ ముక్కల్ని నీళ్ళల్లోని మెకుక [illegible] టాడు సంతృప్తి [illegible] తింటాడు అది [illegible] ముందు పర్దాయి [illegible] చిత్రంగా వుంటాయి. బాచిగాడలా తిన్నాక వాడు వక వకా నవ్వుతాడు. ఆడుకుంటే [illegible] భాగ్యవంతమైన దేశంవాడు కత్తుల మారితట్టు ... ఫిరంగులు పేల్చినట్టు ... బాంబులు వేసినట్టు.

బాచిగాడు దాన్నో అవమానంగా భావించదు కుక్క. వాటివాణ్ణి దీనంగా చూసి, ముఖం తిప్పుకొని గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ లోపలికి పోయాడు. మళ్ళీ మర్నాడు అదే వేళకి తయారయ్యాడు.

చాలా రోజులా రోజూ ఇలా జరగలేదు. కోడి మాంసం కూరా, అన్నం పూర్తిదైన వింగాణీ గిన్నెలో తెచ్చి ముక్కముందు పెట్టేడు వంటవాడు దివ్యద్రవ్యపుట్టలగా - ముక్కల గుట్ట లాగా వున్న బాచిగాణ్ని చూసి, "ఏవిరా దిష్టి పెడతా తయారయ్యేవూ?" అని పలకరించి లోపలికి వెళ్ళిపోయేడు. ఆహారము మూతి ముందు పడగానే వెళ్ళినా తన్నేసే కుక్క అన్నానికి [illegible] కదల్లేదు. మెదల్లేదు మూజాడైనా లేదు. ఎంత వేగిరం తింటుందాం ఎంత త్వరగా మిగిలిన మెతుకులు తిందామా అన్నట్టున్న బాచిగాడు ఆశ్చర్యపోయేడు దాని కళ్ళల్లోకి కళ్ళుపెట్టి చూసేడు. కుక్క కూడా వాడివేపే చూస్తున్నది. 'వరే-నేనిది తింటానే నువ్వు మిగిలిన నా ఎంగిలి మెతుకులు తింటావా?' అని జాలి పడుతున్నట్టు [illegible] ది దాని భావం గ్రహించేడు 'అప్పుడే రోజు మారేయి. మనుష్యులం కొందరం ఇప్పుడు కుక్కలకన్నా అధ్వాన్నంగా తయారయ్యాం మాది కుక్క బతుక్కన్నా నీచం. ఇప్పుడు మీదే రాజ్యం. మీరు తిన్నాక మిగిలింది మేము తింటాం. ఏం చేస్తాం అనుకుంటూ చూసేడు. కుక్క అటు తిరిగి వెడుతోంది ప్లేటులో మాంసం అలాగే వుంది. కుక్క [illegible] దగ్గరగా జరిగేడు. కుక్క తల తిప్పి, 'ఫర్వాలేదు, ముందుకి రా!' అన్నట్టు చూసింది. బాచిగాడి గుండెలో కొండంత ఆశ, ఒక్క పూవులో తళ్ళెం అందుకున్నాడు. కుక్క మిగా అన్నం గబగబా ఈ పూటా ఆ పూటా నోట్లోకి కుక్కుకుని ప్లేటు ఖాళీ చేసేడు. అతన్నింతన్నంత సేపూ కుక్క వాణ్ణి విచిత్రంగా చూసింది. మూతి తుడుచుకుని కుక్కకి రెండు చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టేడు బాచిగాడు. "తల్లీ, మా రోజులు [illegible] చీకటు వుండా గిజ మెతుకులేదు [illegible] మంచి పిల్ల [illegible] నాయి. రిమ్మలు [illegible] దన్నోత్తి - నా [illegible] దు వుపిండా [illegible] కావు. అన్నపూర్ణమ్మ తల్లివి." అన్నాడు బాచిగాడు.

తలుపు చాటునున్న నాగరత్నం గుండెలో తుఫాను. చీకటి, రాళ్ళ వర్షం... సుడిగాల్లా మేడమీదికి పరిగెట్టింది.

వంద రూపాయల నోటుతో కిందకి దిగి వీధి వరండా మీదకి వచ్చింది. రోడ్డుమీద కెక్కి దిక్కులు చూస్తున్నాడు బాచీ.

"బాచీ" అని కేకేసింది నాగరత్నం.

అది కేకే అయినా పిలుపులా లేదు అంతులో కరుణ వుంది. పట్టు కడిదిగ్గ్రంతలో మునిగిపోయిన మనిషి రక్షించుకోటం చేసే ఆక్రందనంలా వుంది.

గుండె గుబేలుమన్నట్టయి ఒక్కసారి వెనుదిరిగి చూసేడు బాచి. వెనక్కి వచ్చేడు.

"నా నెవర్నో తెలుసా?" అంది నాగరత్నం.

"తెలీదు."

"పోనీ-అదే మంచిది" అనుకుంది.

"ఇదిగో ఈ నాలుగు రూపాయలూ తీసుకో. ఏ సినిమాకో అలా వెళ్లి రావాదేవా చిన్న పిల్లబడ్డీ యెట్టుకో. రోజుకి గుప్పెడు గంజినీళ్లు తాగి సుఖంగా వుండు" అంటూ చేతిలోని వంద రూపాయల నోటు ఉంచుతూ.

జాలిగాడికి ఆ మాటలు ఇంద్రజాలంలా పనిచేసింది. కలా నిజమా అనుకున్నాడు. ఆశ్చర్యంతో విగ్రహంలా నోట మాట లేక చూస్తూ నిలబడిపోయేడు.

ఆ తర్వాత కిక్కుమని చప్పుడు చేస్తూ జారాగిపోయిన బుసకొట్టిన పాములా భుజంగం కిందికి దిగేడు. కళ్ళెర్రగా వున్నాయి. నాగరత్నాన్ని అనుమానంగా చూసేడు.

"ఏటీ మంతనాలు?" అని గద్దించేడు.

"ఏమీలేదు" అంటూ నిశ్శబ్దంగా నాగరత్నం లోపలికెళ్లింది. మేడ మెట్లు ఎక్కుతూంటే "అబ్బా" అన్న కేక వినిపించింది. గాభరాగా కిటికీ దగ్గరకెళ్లి కిందకి చూసింది. సైకిలు తప్పుకట్టిన భుజంగం కడిగాలెత్తి జాలిగాడి డొక్కమీదో తాపు తన్నేడు. "నాయినోయ్" అంటూ జాలిగాడు నేల కరిచేడు. కడుపులోని మటన్ బిర్యానీ అంతా భళ్లున వాంతి అయింది. ఆ దృశ్యం చూడలేక పగిలిన గుండెతో ఖడాలున కిటికీ మూసింది నాగరత్నం.

"అబ్బ, యీ మగమహారాజులెంత కుళ్లోళ్లు!" అనుకుంది.

* ♦ *

ఆ మర్నాడు ఉదయం ఎనిమిది గంటలకి—

భుజంగం సోఫాలో కూర్చున్నాడు. అతగాడి చేతుల్లో ఏదో విదేశీ పత్రిక వుంది. అందులో అందమైన ఆడవాళ్ళ ఫోటోలు, నగ్నంగానూ, అర్ధ నగ్నంగానూ వున్నాయి. వాట్ని చూస్తూ భుజంగం మీసాలు మెలేస్తున్నాడు. అప్పుడే తలకి స్నానం చేసిన నాగరత్నం ఫేన్ గాలికి తలారబెట్టుకుంటోంది.

ఇంతలో పనిమనిషి గదిలోకొచ్చింది. "గదంతా గలీజుగా వుందమ్మగారూ! తగిన సాంబ్రాణి ధూపం ఎయ్యమన్నారేటి?" అనంది.

"సాంబ్రాణి ధూపం దేనికే సొంబడె ఎర్రి మొగం దానా? గంధకం తెచ్చి ధూపం వెయ్యి. అప్పుడుగాని గదిలోని కుళ్లూ మడుసుల్లో కుళ్లూ పోదు!" అంది

పనిమనిషి నాగరత్నం మాటలు అర్థం కాలేదు. నాగరత్నం భుజంగాన్ని చూసి కిసుక్కున నవ్వింది.

ఆ సందడికి తలెత్తిన భుజంగం "ఏటీ? ఏటంటున్నావు?" అన్నాడు.

"ఏమీలేదు" అందింకా నవ్వుతూనే!—

●□●

చిత్ర విచిత్రాలు

స్వామి చిత్రానంద

తాను చూసి మెచ్చుకున్న హిందీ చిత్రం తెలుగులో మీరా వుండదంతగా, ఆ కథను మార్చి తన యిష్టప్రకారం రాయించుకోగలననే నమ్మకంతో — కథ, స్క్రీన్‌ప్లే-నిర్మాణము అంటూ తన పేరు ముందు వేయించుకున్నాడు ఒక నిర్మాత తెలుగు చిత్రం ప్రారంభించినప్పుడు.

కాని - అనుకున్న మార్పులు ఏమీ జరగలేదు. హిందీ చిత్రానికి మక్కీకి మక్కీగా వుంది తెలుగు చిత్రం

"హిందీ నిర్మాతలు నీ మీద దావా వేస్తారు నీ పేరు మాత్రం వేసుకోకు. అప్పుడైతే నాకు వేసుకుంటే నేను ఒప్పను —" అని నిర్మాత శ్రేయోభిలాషులు హెచ్చరించారు.

"మరేం చేద్దామూ?" అని ఆలోచిస్తూ వుండగా డైరెక్టర్ కార్లోంచి దిగుతున్నాడు.

"ఆయన పేరేసెయ్—" అన్నారు శ్రేయోభిలాషులు

"కథ, స్క్రీన్‌ప్లే, దర్శకత్వం" ఈ మూడూ డైరెక్టర్ పేరు మీదుగా తగిలించారు. చిత్రం విడుదల చేశారు

"హిందీ చిత్ర నిర్మాతలు దర్శకుడి మీద దావా వెయ్యాలి — డైరెక్టర్ యిచ్చిన ట్రిక్కుకి శాస్తి జరగాలి" అని నిర్మాత, ఆయన శ్రేయోభిలాషులూ ఆశిస్తూ వున్నారు

కాని — ఆ తెలుగు చిత్రాన్ని చూసిన ఒక తమిళ నిర్మాత, ఆ కథను దర్శకుడి దగ్గర కొన్నాడు.

ఆ రోజునుంచీ ఆ దర్శకుడు కథకుడు కూడా అయిపోయాడు.

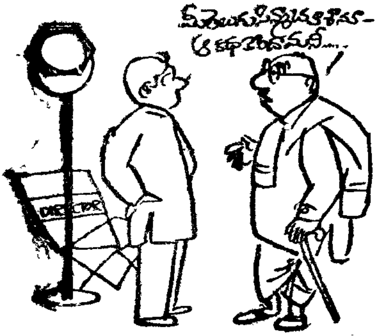

నేడే "లక్ష్మీ కటాక్షం" చిత్రం బ్రహ్మాండమైన విడుదల!

ధనలక్ష్మి నిజంగా కటాక్షిస్తుం దనీ, చిత్రం పేరు సార్థకం చేసుకుం టుందనీ ... అంచనా!

విడుదల రోజున అలవాటుగా వచ్చే ప్రేక్షక అభిమానుల సౌకర్యార్థం - టిక్కెట్లు ... అమ్మేవాళ్ళంతా ఆ థియేటర్ దగ్గరే చేరారు. మేటనీ ... మొదటి ఆట ప్రారంభం కావాల్సివుంది అప్పుడే టిక్కెట్లు ... ఇద్దరు యువ ప్రేక్షకులు ... ఒక "బేరగాడు" వచ్చి-

"రూపాయి పావలా టిక్కెట్లు కావాలా సార్" అన్నాడు

"ఎంత" అన్నాడు యువకుడు

"సార్ ... పావలా తగ్గించుకోండి"

"ఒరే బయట కొన్న టిక్కెట్లు చెల్లవు అని బోర్డు వుందిరా-" అని స్నేహితుడు హెచ్చరించాడు.

"... పాపం" అని మొదటి యువకుడు బుకింగ్ ఆఫీసు దగ్గరకు చరచరా వెళ్ళి -

"మీ దగ్గర పావలా తగ్గించి బయట టిక్కెట్లు అమ్ముతుంటే, అవి చెల్లవంటే ఎలాగ సార్?" అని అడిగాడు

"మా బోర్డులు అంతేసార్-"తగ్గ మందరి చిత్రం వస్తోందని మూడేళ్ళ ... అంటున్నాం - ఓ చెప్పండా ?" అన్నాడు! ... ఏం ఫర్వాలేదు ... కొనండి. ... కొనండి. 4310 ... ... మేటనీ ... అని సలహా ఇచ్చాడు.

... యువకుడు వచ్చి ... టిక్కెట్లు ... అన్నాడు.

"... సార్-"

మరో బేరగాడు వచ్చి - "30 పైసలు తగ్గించి తీసుకోండి" అని ... అమ్ముకున్నాడు.

"... వుదయం ... టిక్కెట్లు దొరక్క నిరాశతో ... ప్రేక్షక మహాశయులకు ... ముందుగానే జాగ్రత్త పడండి-" అన్న ప్రకటన ... మిత్రులు ఇద్దరూ తమ మిత్రులతో నవ్వుతున్నారు.

●

తెలుగు చిత్రాలు ఎక్కువై ... చూసిన చిత్రాన్ని మళ్ళీ చూసే ప్రేక్షకులు ... అందుచేత ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టుకొనేందుకు ఓ గడుసు నిర్మాత ఒక పథకం కనిపెట్టాడు.

దాని ప్రకారం — చిత్రంలోని పాట ... స్థానం ... పత్రములో రాసి ... పంపాలి. దీనికి బ్రహ్మాండమైన

పారితోషికం పుందన్నాడు. ఆ జాతి తాతో పాటు సినిమా టిక్కట్టు ఖరీదు పెరగడం మరీ పాత పద్ధతి అనీ, పైగా అది మరీ చులకన అవుతుంది. సినిమా టిక్కట్లు ఖరీదు తగ్గించరేమని అన్నాడు.

పాటల పుస్తకాలు చిత్రం విడుదల కన్న ముందుగానే అమ్ముడై పోయాయి. మరో పదివేలు పంపమని ప్రొడ్యూసర్‌నించి టెలిగ్రాంలు వెళ్ళాయి. ఇది తెల్సిన నిర్మాత చిత్రాన్ని జనం బాగా ఆదరిస్తారని ఆశపడ్డాడు.

చిత్రం విడుదలైంది. జనం అంతగా విరగబడటంలేదు. అసలు హాలు కూడా నిండటంలేదు.

రూపాయిన్నర పెట్టి సినిమా చూడకుండా, పది పైసలకో పాటల పుస్తకంకొని. ఆ పాటల్ని రకరకాల వరసల్లో జాబితా రాసి నిర్మాతకు పంపారు ప్రేక్షకమహాశయులు! ఈ సంగతి పరిశీలించి నిర్మాత ... దర్శకుడిని పిలిపించి గతి అంతా చెప్పాడు. ఆ జాబితాలన్నీ దర్శకునికి చూపించాడు నిర్మాత. వాటిని పరిశీలించిన దర్శకుడు

"అయ్యో! మీరు పంపకి బహుమతి యవ్వనక్లేదు. సినిమాలో తీసేసిన పాట కూడా ప్రేక్షకులు జాబితాలో రాశారు. ఆ పాట పాటల పుస్తకంలో పొరపాటుచేత(!) అచ్చైంది. అందుచేత ఆ జాబితాలన్నీ తప్పులే.

"హమ్మయ్య! బతికాంరా దేవుడా!" అనుకున్నాడు నిర్మాత.

ఋతుక్రమం ఆలస్యమైతే?

విచారపడవద్దు ప్రఖ్యాతిగాంచిన "దేవిపిల్సు" వాడండి

పూర్తికోర్సు ప్యాకెట్టు 28 మాత్రలు వెల రు॥
సగంకోర్సు ప్యాకెట్టు 14 మాత్రలు వెల రు
అన్ని షాపులందును ప్రతిచోట దొరకును

"దేవి పిల్సు" ముఖ్యంగా ఆలస్యమైన, క్రమముగాకాక పోయిన, బాధతోకూడిన, లేక ఆగిపోయినబహిష్టకు దేవిపిల్సు బాగుగ గుణమిచ్చును

1 అన్ని సందర్భములలోను శీఘ్రముగాను, అమోఘముగాను పనిచేయును
2 ఏస్థితిలోను ఆరోగ్యమునకు ఎట్టిహాని కలిగించదు

MFRS.- SEENU & CO., MADRAS-21

ప్రాప్తిస్థు: సిటి ఫార్మా డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, రాంగోపాల్ వీధి విజయవాడ-1

వటారం

కె.వి.యస్.శర్మ

పొద్దున్న వటారం అంతా గందరగోళంగా ఉంది. తేనేటీగల పట్టుమీద రాయిపడ్డంత గోలగా ఉంది. చిన్నపిల్లలు, వాళ్ళమ్మలు హడావిడి చేస్తున్నారు. పక్షుల పిల్లలు వాళ్ళమ్మల్ని లేపాయి తెల్లారిందని. అలవాటుకొద్దీ పక్షులు కలకల మన్నాయి తెలుగు వార్తలు విని ఆగిపోతూంటాయి. ఆ పైన పిల్లల్ని సిలోన్‌లో సినిమా పాట వచ్చేవరకు పడుకోనీ మేము వస్తు చూసుకోవాలని కేకలు వేసాయి. శేషగిరి, శకుంతల కొంచెం తప్పించుకుని లేచి బయటికి వచ్చాడు. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న ఆడవాళ్ళు ఘోరున ఏడుస్తున్నారు. వాళ్ళ ఇంటావిడ ఆ మనిషిని క్రింద పడిగాడు శేషగిరి. ఎదురింటి హేమావతిల్లు ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోతోందని ఆ వియోగం భరించలేక వీళ్ళు దుఃఖిస్తున్నారని, ఆ ఇంట్లోకి ముందు ముందు ఎవరు వచ్చినా హేమావతి లాగా కలిసిపోడం కష్టమని చెప్పిం దావిడ. దాంతో శేషగిరి శకుంతలని కేకేసాడు. హేమావతి వాళ్ళు వెళ్లిపోదని శకుంతల కెప్పుడో తెలుసు. అందుకని లోపల్నుంచే కన్నీళ్ళు కారుస్తు ముక్కు చీదుతూ వచ్చింది. ఆ పైన తెలుగు సినిమాల్లో లాగా క్షమించాలి హిందీ సినిమాల్లోలాగ (తెలుగు సినిమాల్లో ఇంట్లో వాళ్ళని మాత్రమే పట్టుకు ఏడిచే హిందీ సినిమాల్లో ఎంతక్కా ఊళ్లో వాళ్ళని, పక్కింటి పిన్నిని, ఎదురింటి చెల్లాయిని, వెనకింటి అత్తయ్యను అందర్నీ పట్టుకు ఏడుస్తారు) హేమావతి చేతులు పట్టుకు ఏడ్చింది. శేషగిరి పక్కింటి కుమారి మాత్రం దారాయణరావుతో ముచ్చటగా మూడు సార్లు చెయ్యి ఊపుతూనే ఉంటున్నారు. హేమావతి వెళ్ళిపోయింది. వటారం చిన్నబోయింది.

మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఫైలు మీద ఇంటికి వచ్చిన శేషగిరికి మామి గారి దగ్గర నవ్వుతూ కనిపించింది. చిన్నప్పాలెంలో ఒక్కళ్ళ మాటికి

తోటా, ఉండేమోకాని పటూరంలో
మామి మాటకి తిరుగులేదు. అవి
మకుటంలేని మహారాణి. చీడిమా
తక్కింటి శ్యామలతో సభ తీరుస్తుంది
పటూరం అంతటికి మధ్యాహ్న
భోజనాని కింటికివచ్చే మొగుడు
దౌర్భాగ్యం శకుంతల కొక్కరికే
మిగిలినవాళ్ళు చక్కగా ఎనిమిదింటి

మొగుళ్ళ నా ఫీసులకు తోలేసి తొమ్మి
దింటికి కారియర్లబ్బాయికి కారి
యర్లిచ్చి పంపేసి పదింటికి ఫోంచేసి
సభ తీరుస్తారు. ఆ సభలో కూర్చున్న
వాళ్ళు మూడు ముక్కలాటలో
కూర్చున్న వాళ్ళలాగా అక్కణ్ణుంచి
లేవటాని కిష్టపడరు. ఇంతకు శేష
గిరి వచ్చేసరికి ఆ ఇద మహాసభ

తప్పేతు కనిపించింది. శేషగిరి తన జీతాలు తున్నప్పుడు ఎవరు వచ్చినా ఉత్తి పదుభాగాలు తడుము తుంటాడు. ఒక్కొక్కరోజు పూర్తిగ చెయ్యి ఖాళీగా ఉండటంచేత చెయ్యనో పుట్టిన రోజులున్నాయి అన్నం పెట్టడానికి కయిష్టంగా పళ్ల దానిలేని వచ్చిన శకుంతల్ని "ఆ తప్పులకి కారణం ఏమిటి? ఆడవాళ్ళకంత మిడిసిపాటు పనికి రాదు" అంటూ అడిగాడు. దానికి శకుంతల "అయ్యో రామ! మీ పైకి ఇగుంచి కాదు. కాని మీ పైకి లెవరికైనా దానం చెయ్యరాదూ!" అంది.

"ఈ బుద్ధి నీకే పుట్టిందా? మామగారేమైన నూరి పోస్తున్నారా?"

"ఏట్టుంది! ఈ ఊళ్ళో ఇంటివాళ్ళు చాకలి బిలు సరిగ్గా చెప్పనంత ఇష్టం. మీ గురించి కాదండి" అంది శకుంతల. శేషగిరి నమ్మాడు. బెంగుళూరులో ఈ పని పన్ను ఒక పెద్ద తమాషా. చాకలి కప్పై వాళ్ళు వాళ్ళకి తోచిన అంకెలు వేసుకుని, అంకెలకి సంబంధ లేని ఓ బిల్లు వందకో, రెండు వందలకో పంపిస్తారు. కిరసనాయిలు కంటే నీళ్ళు ఖరీదు. వాళ్ళు పంపించిన బిల్లుకు సంబంధం లేకుండా ఇంటివాళ్ళు మరో బిల్లు రాస్తారు. ఆఖరికి మొత్తం బిల్లు తమకి అద్దెకున్న వాళ్ళది

కరెంట్ అద్దెకున్నవాళ్ళ చేతే కట్టిస్తారు. బిల్లు చూపించమని ఏ అభాగ్యుడైనా అడిగితే మాట తమ్మకం మీరే ఉపన్యాసం ఇస్తారు. అద్దె విషయంలో మాత్రం డబ్బు దగ్గర మొహమాటం పనికిరాదండి. అద్దె మాత్రం ప్రతి నెల మొదట్లో ఇచ్చెయండి అంటూ.

తన్ను చూసి కాదు నవ్వింది అని తెలుసుకున్న శేషగిరి "మరెందుక"ని ఉత్సాహంగా అడిగాడు శకుంతల్ని.

"పొద్దున్న ఇల్లు ఖాళీచేసిన హేమావతిగారో చల్లిపాయ కూర పాటు ఎవరికైనా ఇస్తే తిరిగి ఇల్లా రావట్టుందో మామగారి మిగతులని చెప్పాంటే నేను పక్కింటి రాధ నవ్వుకున్నాం, అంతే" అంది.

"మరి పొద్దున్న ఆవిడ వెళ్ళితే

తుంటే ఎవరో దగ్గరవాళ్ళు చచ్చి పోయినట్టున్నారు మీ రంతా!' అన్నా వ్యంగ్యంగా

'ఎప్పుడో చెప్పాం కదా! ఆ వి షయం మా ... ఏమిటికి మొన్న మీ ప్రొఫెసరుగారు అమెరికా వెళ్తున్న ... రోజులు దిష్టుమెటుకి చీకటి రోజులని. ఆయన దిష్టుమెటుకి సూర్యుడని మీరు ఉపన్యాసాలిచ్చి, ఆయన వెళ్ళగానే మీరు, ఆ శర్మ గారు ఆయన లేనప్పుడు తెలుగు సంఘానికి చందా కట్టించటం గురించి చెప్పుతుని తాన్నే పేడ్చి ఏడ్చి లాభం లేదని ఆ తరువాత చెప్పుకోలేదూ! ఇదీ అంతే' అంది

రెండు రోజుల్లో హేమావతి గురించి చెప్పుకుని సర్దుగిన విష యాలు వేడివేడి పకోడిల్లాగా అయి పోయాయి మూడో రోజు దివ్వ తున్నవే మళ్ళీ చెప్పుకున్నారు. వాళ్ళకే బోర్ కొట్టింది ఆపైనఎల్లా అన్న బెంగపట్టుకుంది. ఆ బెంగతీరా లంటే ఖాళీ అయిన ఆ ఇంట్లోకి కొత్త వాళ్ళు రావాలి. అప్పుడే ఊహాగానాలకి వీలు.

ఇల్లా ఉంటుండగా ఆదే వటా రంలో ఉన్న ఒక మామి, (ఈవి డయ్యంగార్ల మామి) శేషగిరికో పొద్దున్నే కబురు పెట్టింది శేషగిరి బయిపెకి వచ్చి వడమటవేపు

సూర్యుడికోసం వెతికాడు. ఈసంగతి తెలియనిసూర్యభగవానుడు ఎప్పట్లా తూర్పువైపునే ప్రకాశిస్తున్నాడు అయ్యబాబోయ్ వటూరంలో బాలు గిక్కు స్వాతంత్రదారురాలికి తన బోడి పెట్టి తెరనెట్టుకో ఏం వచ్చిందా అనాశ్చర్యపోయాడు. ఆవిడ భర్త తను బతికున్న రోజుల్లో, ఆ చనిక రోజుల్లో, మామూళ్ళని అందాలని ప్రజలు పిలవని ఆ మంచిరోజుల్లో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు చేసి, తను పోతూ తన జ్ఞాపకార్థం భార్యాపిల్ల లకో నాలుగిళ్ళు వదిలిపోయాడు.

అయ్యంగార్ల మామి శేషగిరి రావటంమాని, శేషగిరి తీరా లోప లికి వస్తే సోఫా కూర్చో పెట్టాల్సి వస్తుందని వసిగట్టి, వరిగెత్తుకువచ్చి గుమ్మంకద్దు నిలబడి 'రండి, రండి' అంది. శేషగిరి లోపలికెల్లా వెళ్ళాలో తెలియక నిలబడిపోయాడు. ఆవిడే

"హేమావతి వాళ్లిళ్ళు ఖాళీ అయి అప్పుడే నాల్గు రోజులైంది కదా! ఎందరో అద్దెకి కావాల వస్తున్నారు. కాని వాళ్ళు మాత్రం తాళా ఇవనిస్తి ట్యూట్ వాళ్ళకిదాము ... మోటేంటున్న భాగం ... పెద్దది. అద్దె అంత కంటే తక్కువ ఎవరి కైనా కావాలంటే ... అంతులో గూడార్థం శేషగిరికి వెంటనే తెలిసింది. ... ఆవిడ తన ఇంట్లో కాపురిస్తోంది దీంతో ఆవిడకి తన పోటీదారురాలైన అయ్యర్ల మామిమీద దెబ్బతీసినట్టవుతుంది కూడాను. ఆ మామికీ ఈ మామికీ క్షణం పడదు. ఆ య్యర్ల మామికి ఉన్నవి రెండే రెండిళ్ళు కనుక ఆవిడ తన గొప్పతనం గుర్తించాలని అయ్యంగార్ల మామి ఉద్దేశం. కాని మొదటావిడ ఆవిడను లక్ష్యపెట్టకపోవటమే కాక ఆవిడిళ్ళల్లో అద్దెకుంటున్న వాళ్ళకు కాఫీలిస్తూ వాళ్ళకృతజ్ఞతకి ... కాఫీలు తాగుతు ఎక్కువగా ఉంటూ పెద్దరికం సంపాదించింది. పైగా ఆవిడ మాటకారి! ఆవిడేమో ఉత్తవస్తగుల్ల. తన గుల్ల (షెల్)లో తనుంటుంది ఆ గుల్ల డబ్బున్నవాళ్ళ గౌరవమనే పెరుము గుల్ల. అదెప్పుడు బద్దలవుతుందోనని భయం. శేషగిరాలోచనలనుంచి తేరుకుని "మా డిపార్టుమెంటులో రామనాథమనే ఆయనకి ఇల్లు కావాలట చెప్పాడు" అని ఆవిడకి చెప్పి ఇంటికి వచ్చాడు. శేషగిరి మామి మీద ... కాని "ఆశ భంగ మిమ్మల్నేందుకు ...చింది" అని అడిగింది. శేషగిరి తలవలలో పడ ... చెప్పుకోక తప్పలేదు.

రామనాథం కొత్తగా చేరిన మనిషి. తన గురించి చెప్పుకుంటూ - అతను వాళ్ళదతూ అంతా ముఖ్యమైన విషయం గాదు ... ఇక్కడికి పైగా తంజావూరు నించి వచ్చాడు తంజావూరవాళ్ళ కోపనిష. రామనాథం డిపార్టుమెంటులో చేరగానే తన కొచ్చిన మెడల్సు, సర్టిఫికెట్లు ప్రొఫెసరు దగ్గర్నించి ఫొటోలు దాకా అందరికీ చూపించాడు. అందరికీ తనెంత గొప్పవాడో తెలిసేటట్లు మంచిదని. తన విషయం గురించి ని పెంచ్ ది చెయ్యదల్చుకున్నాడో కూడా అందరికీ చెప్పాడు. అ పైన ఎక్స్పెరిమెంట్లు మొదలుపెట్టినప్పటి మంచి ఏరోజు కారోజు తన కొచ్చిన రిజల్టు అందరికి చెప్పి అమెరికాలో అయిదారుగురు ప్రొఫెసర్లకి కూడా వ్రాసేవాడు. పైగా అందరితో "వాళ్ళనే ఎగ్జామినర్సు చేస్తే చచ్చినట్టు డిగ్రీ వస్తుంది" అని చెప్పేవాడు రామనాథానికో రోజు శేషగిరిమీదా దాపేక్షపుట్టి తన స్వంత విషయాలు కూడ చెప్పుకుని తనకో ఇల్లు కావాలని, ఇల్లు దొరికితే సంసారాన్ని తెచ్చుకుంటానని చెప్పాడు.

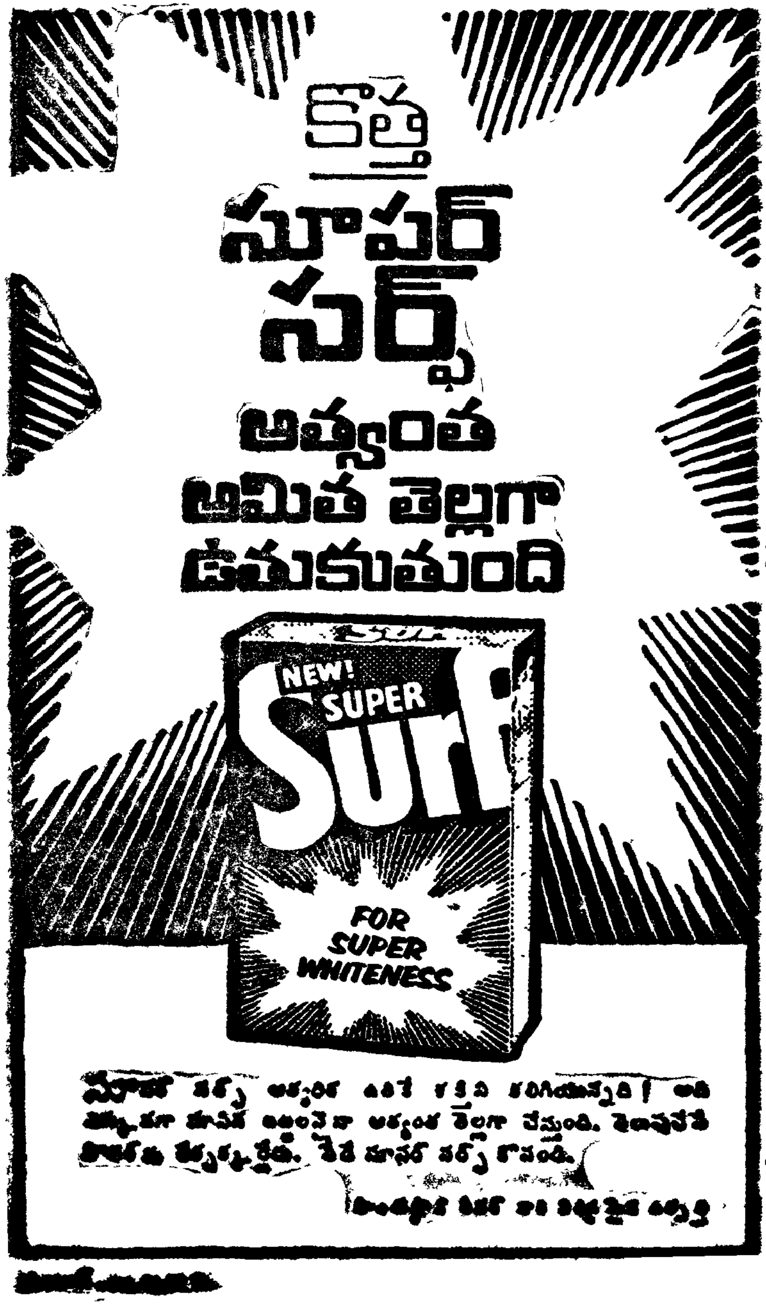
కొత్త
సూపర్
సర్ఫ్
అత్యంత
అమిత తెల్లగా
ఉతుకుతుంది
NEW!
SUPER
Surf
FOR
SUPER
WHITENESS

అందుకని శేషగిరి అయ్యంగార్ల మామి గారి విషయం రామనాథానికి చెప్పాడు. రామనాథం 'శేషగిరి నువ్వు గొప్పవాడివి. మా ఆంధ్రులంతా ఇంతే. ఉపకారానికి పోయి పడి చస్తారు. 'నేను నిజంగా నిర్మొహమాటంగా ఒప్పుకుంటాను' అని చెప్పాడు. ఆ పైన ఆ సాయంత్రం శేషగిరింటికి వెళ్ళినప్పుడు శకుంతలతో రామనాథం మళ్ళీ ఆంధ్ర ప్రసక్తి తీసుకువచ్చి 'మా పక్కింట్లో ఒక తెలుగాయనుండేవాడు. అక్కడ వాళ్ళు చేసుకున్నప్పుడల్లా కాకరకాయ వేపుడు అప్పుడప్పుడు చిన్న జాడీలో ఆవకాయ ఇస్తూ ఉండేవారు. తంజావూర్లో ఆంధ్రాస్ వేయించినట్టు కాకరకాయ ఇంకెవరు వేయించలేరు. ఆవకాయ మాత్రం! అదంటే చెవి కోస్తాను' అని తన ఇష్టాలన్నీ శకుంతలకి చెప్పి శకుంతల మొహమాటపెట్టి 'ఈసారు మా ఎదురింట్లోకి వచ్చాక మీ ఆవకాయ ఇస్తారేమో చూడాలండి. దానికేమి భాగ్యం' అని అభినందించాడు. బెంగుళూర్లో మరో తమాషా ఉంది. తెలుగు వాళ్ళని మీ ఆంధ్రులు, చంద్రులు అని పొగిడి కన్నడం వాళ్ళు, అరవ్వాళ్ళు (కారం తినలేని వాళ్ళు!) ఆవకాయలు అడిగి పెట్టి వెళ్ళి తిని 'ఇంకా బావున్నాయి. అంత బాగున్నాయి' అంటూ పొగిడి మరో

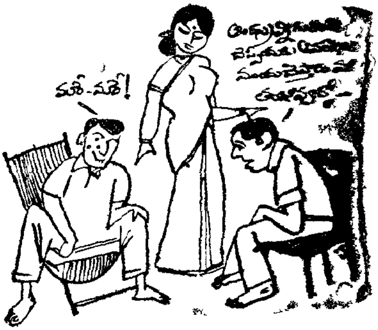

సారి పట్టుకెళ్ళే ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. వాళ్ళ 'తిని తేలవాలి అన్న' మాటెత్తితే హఠాత్తుగా వాళ్ళకి చెముడు వచ్చేస్తుంది. శేషగిరింటి మామి 'మాలో ఒకసారి మొత్తం ఉంది. ఇంటావిడ చుట్టాలొచ్చారేం చెయ్యనంటూ. ఆయన మామూలుగా చేసే కూరనే మరోసారి [illegible] రోజూ మారే కారాన్ని మరోసారి మామ అన్నాడు [illegible] వాళ్ళకి అదే పద్ధతి [illegible]. పాపం ఆవిడ జీవితంలో చాలా భాగం వాళ్ళాయన రైల్వే ఉద్యోగ ధర్మమా అని ఆంధ్రాలో గడిచిపోయింది. అందుకే ఆవిడ ప్రవర కోటక్కయ్య లాగా తెలుగు వాళ్ళ రవవాళ్ళ [illegible] ఏవి ఏవి అల్లా అయిపోయింది.

శేషగిరి, రామనాథం రావటం చూసి అయ్యంగార్ల మామి పెరటి గదిలోకి వచ్చి తలుపు తెరచ

ఉండగానే కిటికీలోంచి శేషగిరికి కాళం కెవులింప్ప భాగం చూపించ మంది. ఆ దైవానికి కూడా తలుపు తెరిచే ఇంకేమన్నా కరువు ఉండాకే? రామనాధం శేషగిరిని తాక్కు యి పోర్షను చూసి వచ్చి అయ్యంగార్ల మామితో ఇల్లు ఎక్కడుందని చెప్పాడు. "రేపు అబ్బాయిగారితో మాట్లాడు తున్నగాని రా" అని చెప్పి రెండు ముడు ప్రదక్షిణలు చేయించింది. శేషగిరికి వినుగు వచ్చింది. రామ నాధం "అవసరంగా ఆవేశ పడ కండి. ఊపిరి బిగించి చెప్పటం నా తంజావూరు అలవాటు కాలా కేలికం ఉల్లిపోయింది. ఇంతకు రెండి తలు అవి దద్దెకోపం నా చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేయిస్తుందా" అని కెల్ల బరిచాడు శేషగిరిని.

ఆ ఇంట్లోకి మారినరోజే రామ నాధం భార్య జానకమ్మాళ్ తను

ఉదరాంతకి

చంటి పిల్లల సమస్త అనాసలు, లివర్ అండ్ ప్లీన్స్ వ్యాధులు నివారించి ఆరోగ్యవంతులుగా చేయును.

అమృత సంజీవినీ మాత్రలు

గర్భిణీ స్త్రీలకు కలుగు సమస్త వ్యాధులు పోగొట్టి తల్లికి, గర్భస్థ శిశువునకు బలము కలిగించి సుఖప్రసవము సత్సంతానమును కలుగజేయును.

శ్రీ భుజంగరాయ వైద్యశాల

తాళ్ళరేవు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా

ప్రొప్రయిటర్లు "భిషక్ శిరోమణి" పొన్నాడ పేరయ్య అండ్ సన్సు

బియ్యే పాసయ్యాకని, తన తండ్రి పెద్ద గవర్న మెంటాఫీసరు చేసి పింఛను పుచ్చుకున్నాడని, తన్ని విడిచి ఉండలేడని అంటూ నీ ఇంకో రెండు మూడు నెలల్లో గుళూరు వస్తాడని ప్రస్తుతం వస్తుంది తమ వ్యంతూళ్ళో ఉండిపోయాడని మాటల సందర్భం తెచ్చి చెప్పింది. అంత వరకూ ఆ వటారంలో జానకి మొహం చూసిన వ్యక్తి శకుంతల ఒక్కర్తే. శకుంతలకి బియ్యే మొదటి సంవత్సరంలో పెళ్ళైంది. పెళ్ళయ్యాక చదువు వెంటుకని మానేసింది శకుంతలకంటే వరుసలో పెద్దదైన రాధమ్మ అయిదో ఫారం, రాధమ్మ కంటే పెద్దదైన మామి అయిదో క్లాసు చదువుతున్నారు. అందుకని జానకమ్మాళ్ అంటే ఒక విధమైన గౌరవం చూపించడం మొదలు పెట్టారు. ఇలాంటి రోజుల్లో రామనాధానికి శేషగిరంటే మరోసారి రాపేక్ష కలిగి తన కష్టాలు చెప్పుకుంటూ తన మావగారు గుమస్తాచేసి రిటైరయ్యాడని ఆయనకి తన భార్యొక్కతే సంతానం అని అందుకని ఆయన తన నెత్తిమీద మూటని తమ మంచివాడని, అందుకని ఆ బరువు మోస్తున్నానని చెప్పాడు. శేషగిరి విషయం ఇంట్లో చెప్తే శకుంతల మామితో చెప్పింది. మామి రాధమ్మతో చెప్పింది. జానకమ్మాళ్కి అఫీసరు కూతురు కివ్వాల్సిన గౌరవం ఇవ్వటం మానేసారు.

జానకమ్మాళ్ కిక్కొన్నాళ్ళకి వాళ్ళ దృష్టిలో విలవ పూర్తిగా పోయింది. దానికి పూర్తి కారణం రామనాధమే కారకుడు ఎల్లాఅంటే ఒకరోజు శేషగిరి. రామనాథం పెద్దమె ఇల్లో రోజూ ఉండేవాడా అని చూస్తి కాస్త ఆసిక్తూపెట్టి కబుర్లలో పడ్డారు. కబుర్లు మెల్లిగా భార్యల మీదకి దొర్లాయి.

"మా అవిడ పెళ్ళినాటికి చాలా చిన్నపిల్ల" అన్నాడు శేషగిరి ఎప్పుడు రామనాధానికి గొప్పలు చెప్పుకునే భావ్సంతుకివ్వాలని.

"అదేం పెద్ద గొప్ప విషయం కాదు కాని, మా అవిడ శోభనం నాటికే చిన్నపిల్ల. అప్పుడు సరిగ్గా పద్నాలుగేళ్ళు. నేనేదో ఫామిలీ ప్లానింగు గురించి చెప్దామని మరొకింకో రెండేళ్ళదాకా పిల్లలు వద్దన్నా దానికి మా అవిడ ఏమందో తెలుసా! 'వర్షమ్మని రెండేళ్ళదాకా పిల్లల్ని తీసుకుని మనింటికి రావద్దని చెప్దాం' అంది. వాళ్ళ వాన్నని మా అవిడెప్పుడో పిల్లలెలా పడ్తారని అడిగితే వర్షమ్మలు బాగ్లో పెట్టుకుని తీసుకు వస్తారని చెప్పాడుట ఆయన. ఇప్పటికింకా అదే నిజమని నమ్మేంతటి మా అవిడ" అన్నాడు రామనాథం అయిందాని నవ్వుల్లో ముంచేస్తూ

శేషగిరి లాభం లేదని టాపిక్ మార్చి 'మా ఆవిడ పెళ్ళి వల్ల చదువు మానేసి ఉండకపోతే బ్రహ్మాండమైన తెలివి తేటలు గలది తను. సి. హెచ్. డి చెయ్యాల్సింది. అన్ని క్లాసులు కరెక్టుగా చదువుకుంటూ వచ్చింది' అన్నాడు.

'అయ్యో అది గొప్పేనా! మా ఆవిడ పదమూడో ఏటే ఎస్సెస్సెల్సీ పాస్ అయింది. పెళ్ళికావటం మూలాన్న చదువు మానేసింది. లేకపోతే ఇప్పటికి బియ్యే పాస్ అవును. ఇప్పుడు సరిగ్గా పదిహేడేళ్ళు' అన్నాడు రామనాథం శేషగిరిని కొట్టిపారేస్తూ.

శేషగిరి ఆశ్చర్యపోయాడు. జానకమ్మాళ్ తెలివి తేటలు చూసి విని కాదు. అంటే చదువులో చూపించిన తెలివితేటలు విని కాదు, తను బియ్యే పాసయ్యానని పటారంలో ఆడవాళ్ళ నందరి నోళ్ళు కట్టించ గలిగిన తెలివితేటల్ని చూసి. ఇంటికి వెళ్ళేటప్పుడు శేషగిరి జానకమ్మాళ్ తెలివి తేటల్ని శకుంతల దగ్గర మెచ్చుకున్నాడు. శేషగిరితో శకుంతల మాట్లాడలేదు కాని మామితో ఏదో మాట్లాడింది.

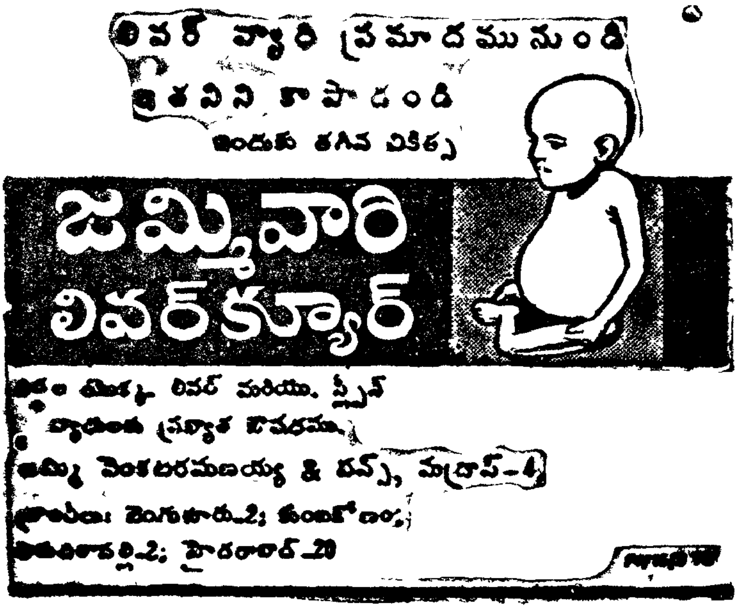

మర్యాద మంచి రాధమ్మ. శకుం
తల మా [illegible] ఇంకరూ చేరి [illegible]
[illegible] జీతాలు [illegible]
మొదలు పెట్టాను. [illegible]
గ్రూపిపితిక [illegible] నాన్న [illegible]
మలో ఆఫీసరో [illegible] ఆమె
ఇబ్బందిగా జవాబులు చెప్పేది.
[illegible] గా శకుంతలకి పట్టింటి [illegible]
[illegible] పట్టి తనకు [illegible]ంది. అదే
[illegible] రామనాథం తెలిసి [illegible]
లకి ముచ్చట [illegible] వాళ్ళగైదు తన
[illegible] స్వాములో ఉద్యోగం
వేయించాడు.

శకుంతల పట్టెట్గా ఉన్నప్పుడు
[illegible] రాజకీయ [illegible] గో చాలా
మార్పులు వచ్చాయి. రామనాథం
[illegible] 'దుర్మార్గ
[illegible] యజమానురాలు
[illegible] ఉంటున్నవాళ్ళ
[illegible] అని మా
[illegible] చెప్పించాను. [illegible]
[illegible] జో [illegible]
[illegible] మొగవాళ్ళే
[illegible]
ఆడవాళ్ళైనా పిల్లలైనా [illegible]
[illegible] రామనాథం ఆ విషయం
[illegible] 'నాకు [illegible]
[illegible] అంది. [illegible]
తెలుస్తే చెప్పండి వింటా. అయినా
మీకు తెలియకుండా ఉంటాయా'
అని విషయం [illegible]

[illegible] మార్కి
రామనాథం [illegible]
పోయాడు [illegible]
జానకమ్మాళ్ [illegible] తిరగక
తప్పలేదు. రాముకు [illegible]
అరిగిపోయాయి [illegible]
[illegible] మోతం [illegible]
పోయిన దేహం [illegible]
జానకమ్మాళ్ [illegible]
దేహంలా [illegible]
[illegible] వాళ్ళ [illegible]
వేరు కాని దేహ [illegible]
మాట [illegible]
[illegible] తెలియని [illegible]
[illegible] రావటం; [illegible]
[illegible] నవ్వుతుంటూ [illegible]
ముడుచుకుల్లు [illegible]

ముఖం ముడుచుక[illegible] శకుంత
లతో 'రాధమ్మగారి [illegible]
దమ్మా! నువ్వు [illegible]
[illegible] పాన్ అవకి [illegible]
చెప్పి తప్పు [illegible]
[illegible] మర్యాద [illegible]

ముద్దిలా అన్నావని జానకమ్మగారికి కోపం వేసింది. ఈ కోనసీమ వాళ్ళతో మాత్రం పడలేము. పోనీ ఆవిడ మాత్రం శకుంతల వాళ్ళేకదా మన కెక్కిపెట్టారన్న విశ్వాసం లేకుండా తప్పు మిరపకాయ తిన్న కోతిగా కారు లేసింది" అంది మామి "నేను నీ పక్షమేనని చెప్తా" ఆ ఉపశమన మాటలకి శకుంతల మొహం కొంచెం విప్పారింది.

మామి శకుంతల పక్షమవడంతో వ్యవహారంలో ముత్తా రాజకీయాలు తలెత్తాయి. రాధమ్మా, జానకమ్మగార్ మామి అధికారాన్ని పెద్దరికాన్ని గుర్తించటం మానేశారు. అదే అదనుగా అయ్యంగార్ల మామి వీళ్ళతో స్నేహం కలిపింది. వాళ్ళింట్లోకెళ్ళి కాఫీ తాగింది. ముందర తన కాఫీ ఇద్దామనుకుంది కాని ఎంతైనా వండదని మానేసింది. ఒక రోజు కాఫీ తాగుతూ "ఆ మామి శకుంతల పక్షం కాకపోతే మీ హైట్గాని మీ పక్షం అవుతుందా! ఏ గూడు ఆ గూటి చిలక పలుకు పలుకుతుంది కాని ఇంకో గూటి చిలక పలుకు పలుకుతుందా! అయినా నేను జానకమ్మగార్ వాళ్ళకి వాళ్ళ పుట్టింటితనం చూసి ఇల్లిచ్చారుగాని లేకపోతే చెప్పాలిచ్చావా! అయినా పెద్దరికం మీరు ఇవ్వవలసినదు ఆ మామి మాత్రం దాన్ని సరిగ్గా ఉంచుకో వద్దూ! పోనీండి ఆవిడ జోలి మీకు వద్దు. మీ జోలి ఆవిడకు వద్దు. మీ కైనా పదాలు కావాలంటే తమ్ముడుగుతూ ఉండండి మీ ఇద్దరూ" అంటూ రాధమ్మ వాళ్ళకీ శకుంతల వాళ్ళకీ మధ్య పచ్చగడ్డి వేసింది.

అలా ఆ [illegible] మీద ఓ చిన్న [illegible] సంపాదించి అయ్యంగార్ల మామి వీధిలోకి రాగానే అయ్యర్ల మామి తనింటి గుమ్మంలో నిలబడి రాధమ్మా వాళ్ళకి వినబడేలా "మీ కోటి వాళ్ళు యజమాను రాశ్లేదని వచ్చారు. ఏంటో విశేషం" అని పలకరించింది.

ఆవిడ మాత్రం తక్కువదేంటి కదా "ఏదో పిల్లలు, పెద్ద దిక్కెవరు లేరు మాకు మాట సాయం చెయ్యటానికంటే వెళ్ళాను. 'మీ లాంటి పెద్దరికం ఉంచుకునే పెద్దవాళ్ళంటే మా కిష్టం ఎందరికి ఆ పెద్దరికం ఉంచుకో గలిగిన పెద్దబుద్ధులుండవు' అంటూ పిల్లలేడయ్యారు ఏదో వాళ్ళకి మనకి శ్రద్ధ అన్నారుగాని." అంది చివరి మాటల మొహమాటం కొద్ది చేర్చింది. అదే ఆవిడ కొంప ముంచింది.

అయ్యర్ల మామి అడుసు దొరకగానే [illegible] వాళ్ళకు మీ కంటే అభిమానం ఎక్కువో అంది.

రామనాథం అయ్యంగార్లు మామికి ఈ పటారాని కెన్ని చెప్పినా పెద్ద దిక్కుగా ఉండదగినవాడు మీరే. ఆ శేషగిరి వాళ్ళ మామికి ఉన్న ఇళ్ళెన్ని, ఏ ఊళ్ళో ఉన్నాయో అంటూ పుచ్చుకుంటాడు. ఇల్లివ్వనంకోసం అవిడ తన్ను ప్రదక్షిణాలు చేయించటం గుర్తుకువచ్చి ప్రతి నెల అవిడను అద్దె విషయంలో తిప్పుతూ ఆ విషయం అవిడ గుర్తు చేస్తుండగా అవిడ ముఖంలో తేజస్సు గురించి, వాళ్ళింట్లో ఫర్నిచర్ గురించి పొగిడి మాయం చేసేవాడు.

ఉన్నట్టుండి ఒకరోజు సాయంత్రం రాధమ్మ శకుంతల ఇంటికి వచ్చింది. శకుంతల 'రండి రండి' అంది. శేషగిరి అనుమానంగా కిటికీలోంచి పరపటి దిక్కు చూశాడు. మూర్తి ఇక్కడే ఉన్నాడు. "రాజా వద్దామనే అనుకుంటున్నాను. ఇంతవరకు పడలేదు" అంది రాధమ్మ ఉపోద్ఘాతంగా.

"అవును మన ఆడవాళ్ళ కిల్లు కదలాలంటేనే కుదరదు" అంది శకుంతల. కొంత సంభాషణ నడిచాక "ఈ జానకమ్మాళ్ ను చూశారా?" అంది రాధమ్మ.

"ఈ మధ్య చూడలేదండి" అంది శకుంతల.

"బతికిపోయారు. ఈ మధ్యేమైందనుకున్నారు మీ కర్మ కాక ఏం తోటక జానకమ్మాళ్ నైజం తెలిసి కూడా, తెలీక మా ఇంటికూ వచ్చాడు. అల్లాంటి రోజుల్లో నా దగ్గర ఒక ఇత్తడి గిన్నె కూడ వచ్చిందని రూపాయలు ఇచ్చి చేసి ఒకసారి కావాలని తీసుకుంది. ఇన్నాళ్ళొచ్చి వల్లకాదు చెద్దామనుకున్నాను. ఇవ్వాళ్టి వరకు అది తెచ్చిస్తుందేమోనని చూస్తున్నాను. నిన్న నా కపపరం వచ్చి అడిగితే అప్పుడే ఇచ్చేసానంది. "చూశారా! ఎల్లాంటిదో!" అంది రాధమ్మ.

"అవునండి. నా తల దిమ్మలు తీసుకుని మళ్ళీ ఇవ్వలేదు. చిన్న విషయంలో మాట పడకూడదనుకొని నే అడగలేదు" అంది శకుంతల స్నేహం కలుపుతూ. శకుంతలకి ఈ పితూరీలు చెప్పే అలవాటు లేదు. ఆ సంగతి తెలిసి కూడ రాధమ్మ ఊరుకోదు. జానకమ్మాళ్ మీద కోపం కొద్దీ.

మర్నాటి నుంచి రాధమ్మ, శకుంతల, (ఆ వెంట మామి) అందరూ ఒకటైపోయి జానకమ్మాళ్ తిరిగి ఇవ్వని వస్తువుల లిస్టు తయారు చేసారు. కుమార్ కూడా అవతలవాళ్ళు తన జోక్సుకి నవ్వటం అంటే తన వస్తువులు తీసుకోకపోవటం, తీసుకున్నా తిరిగివ్వటం మొదలైన లక్షణాలు కలిగుండటం ముఖ్యమని గుర్తించాడు. అందుకని శేషగిరితో

పూర్వం కన్నా స్నేహంగా ఉండటం మొదలుపెట్టాడు. ఒకరోజు కుమార్ శేషగిరి దగ్గర రామనాథం ప్రశస్తి తెస్తే శేషగిరి "అల్లాంటి వాళ్ళకి శక్తనైతే తిరిగి శాస్తి చెయ్యాలి కాని, ఉత్తుత్తి మాటల వల్ల ప్రయోజనం లేదు. నేను చెప్పు తప్పు" అన్నాడు.

"తంజావూరుకి, కోనసీమ దెబ్బ రుచి చూపిస్తాను" అని శపథం పట్టాడు కుమార్.

ఆ నాళ్ళకి రాధమ్మ జానకమ్మాళ్ తో మా గిన్నె మా ఇంట్లోనే దొరికింది ఏమనుకోకండి అంటూ చెప్తూ ఉంటుంది. గిన్నె దొరికింది కనుక కుమార్ శపథం మాట గురించి తలచుకోలేదు కాబోలు అను కున్నాడు శేషగిరి. మళ్లీ జానకమ్మాళ్ తో శకుంతల, రాధమ్మ, మామి స్నేహం కలిపారు. అయ్యంగార్ల మామి పాప్యలాంటి వడి మంత్రపు సిరిలా వచ్చిపోయింది.

ఉన్నట్టుండి రెండుమూడు నెలలు పోయాక రామనాథం శేషగిరి దగ్గరకు పరిగెత్తుకువచ్చి తనలాంటి సంసారంలో కాపురం చెయ్యలేనని తెగేసి చెప్పాడు. శేషగిరి కారణం అడిగితే "ఆ కుమార్ నన్ను నమ్మించి మోసం చేశాడు. మూడు పాళ్ళు నా దగ్గర మూడు పాతికల తీసుకుని మొత్తం అరవై తిరిగిచ్చాడు. ఎందుకైనా మంచిదని మిగిలింది పైనెల ఉంచరాదా?" అన్నాను. దానికతను మిగిలిందేమిటని అడిగాడు. ముందర హాస్యాని కంటున్నాడేమో అనుకున్నాను. అనకుండి నవ్వాను. కాని అతను సీరియస్‌గా నవ్వాలకాదు ఇంకా గానే అన్నాడు నాకపలు ఇచ్చి పుచ్చుకోడాలిష్టం లేకపోయినా పక్కింటి వాళ్ళతో కర్కోటకంగా మాటగా చెప్పలేక ఇచ్చాను. చూడండి ఎంత పనైందో" అన్నాడు బాధగా రామనాథం

రామనాథం ఇల్లు ఖాళీ చేస్తుంటే శకుంతల మామి జానకమ్మాళ్ చేతులు పుచ్చుకుని భోరుమన్నారు. జానకమ్మాళ్ వెళుతూ వాళ్ళ బాధ శేషగిరికర్థమైంది. "పాపం వీళ్ళు చాడీలు చెప్పటానికి రేపట్నుంచి జానకమ్మాళ్ ఉండదు కదా!" అనుకుని జాలిపడ్డాడు.

మర్నాడు రాధమ్మ శకుంతలకి "మేం కొత్త ఇత్తడి గిన్నె కొన్నాం. పదిహేను రూపాయలు" అని చూపిస్తుంటే కుమార్ గట్టివాడేనని నవ్వుకున్నాడు. అపైన అంత తెలివైన వాళ్ళ పక్క వుంటూ మెలా అని బెంగపెట్టుకున్నాడు. ఎప్పుడో శేషగిరికూడా ఇల్లు ఖాళీ చెయ్యకపోడు.

●●●

గీత

రోషన్

"వదినా"

ఓలాంటి ఉచ్ఛారణతో, అదో విధమైన యింపైన స్వరంతో విని పించిన పిలుపుకి ఏదో ఉత్తరం వ్రాసుకుంటున్న పద్మ యిటువైపుకు తిరిగి చూచింది. విస్మయంగా అలాగే చూస్తుండి పోయింది.

"పెద్దమ్మగారు ఈ పాలు నీకిమ్మన్నారు వదినా". నోరారా 'వదినా' అని పిలుస్తూ చేతుల్లోని పాలగ్లాసును టేబుల్ మీదయినా పెట్టకుండా అలాగే చేతుల్లో పట్టుకొని నిలబడిన ఆ అమ్మాయినే చూస్తూ, అప్రయత్నంగానే ఆ గ్లాసుని అందుకుంది. పద్మ. తన కళ్ళు యింకా నమ్మలేక పోతున్నాయి.

"నేను గీతను వదినా. క్రిందవుంటాను. ఏ కొంచెం ఏమన్నా కావాలంటే పిలు" ఎంతో చనువున్నట్లు చెప్పి నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయింది ఆ అమ్మాయి.

ఆ గంభీరమైన వదనను ముచ్చటగా చూస్తూ అలాగే వుండి పోయింది పద్మ. వ్రాస్తున్న ఉత్తరాన్ని కంటిన్యూ చెద్దామంటే కలం సాగ లేదు. కళ్ళు మూసుకున్నా ఆ అమ్మాయి రూపే కదులుతున్నది కళ్ళల్లో. ఎంత కాదనుకున్నా ఆవిడ శరీరాకృతి మాత్రం భారతదేశానికి చెందినది అని అనుకోలేక పోతోంది.

ఓ లాంటి స్వచ్ఛమైన గులాబీ రంగు శరీరమంతటా ప్రకాశిస్తూ వుంటే సన్నటి కనుబొమల క్రింద ఆ చిన్ని చిన్ని తేనె రంగు కళ్ళు, సూటిగా కొనదేలిన ఆ చిన్నముక్కు దాని క్రింద లక్క పిడత లాంటి చిన్న నోరు, బంగారు కలశంలాంటి ఆ సన్నటి మెడ. ఏ ఆభరణాలూ లేకపోయినా తెలుగు దేశపు చీర కట్టులో ఏదో ప్రత్యేకత కలిగి ఆకర్షణీయమైన బొమ్మలాగే వుంది ఆ అమ్మాయి. దృఢమైన ఆరోగ్యవంతమైన సన్నటి శరీరం, అలా తిరిగి

పోతుంటే అందమైన పీవుకు యింకా అందం చేకూర్చేటట్లు తెల్ల రంగులో ఆ పొడవైన జడ... ఆ జడమ చూసే సరికి పదమకు వదమ ఒక్కటే కల్లది జడ వున్న వద్మకే ముచ్చటేసింది ఎంత మచ్చిపోవాలను కున్నా ఆ మూర్తిని మర్చిపో లేకపోయింది. వద్మ. క్రిందికి వెళ్ళి ఆ అమ్మాయిని యింకోసారి చూడాలనుకుంది. పాల గ్లాను యిచ్చి మిద మీద మెట్లు దిగి క్రిందికి వెళ్ళింది.

క్రింద లోపలి రూములో నుండి మాటలు వినవస్తూ వున్నా యి. అంతా ముందుగా ఏమి సంభాషణ జరి గిందో గాని -

"యిప్పటికి క్షమించ డి పెద్దమ్మ గారు. మరల చెప్పాకా అలా పిలు వను" అన్న మాటలు ... ఆ వెనకనే చిన్న వణకుతో ఆ అమ్మాయి వచ్చింది పోక్లో కి.

మెట్లు దిగి వస్తున్న కోడలిని చూస్తూనే తీవ్రమైన స్వరంతో కేకేస్తా డారు. అప్పుడే లోపలి నుండి వచ్చిన రాజమ్మగారు.

"వెళ్ళు. కోడలుగారు క్రిందికి వస్తుంటే అలా చూస్తూ నిలబడా వేంటి... వెళ్ళి ఆ గ్లాసు తీసుకో" అని "నీకేం కావాల వద్మ పిలవమ్మా" అన్నారు కోడలి కేసి ఆప్యాయంగా చూసూ.

ఆవిడ ఆప్యాయాన్ని గుర్తించిందో లేదో గాని ఆ అమ్మాయినే చూస్తూ వుంది వద్మ.

"ఇలా యివ్వండి చిన్నమ్మగారూ చేతిలో వున్న గ్లాసును నున్నితంగా తీసుకుంటూ అలా చూసింది ఆ అమ్మాయి ఆ కళ్ళల్లో యింతటి ము దున్న మెకవు, సంతోషం లేవు. లీలగా కళ్ళు మాత్రం మెరిసాయి.

వద్మ మనసు చివుక్కు మంది. యింత అందమైన అమ్మాయి అంద మైన కళ్ళల్లో నీళ్ళా అనుకుంది. ఏమిటో తనకు తెలియకుండానే హృదయం భారమెక్కినట్లయింది. మేడమీదకి వెళ్ళి భర్త ఆగమనానికి ఎదురు చూస్తూ కూర్చుంది వద్మ.

ఏమిటో తనిక్కడకి వచ్చినప్పటి నుండి కొత్త కొత్తగానే ఫీలవుతూ వుంది వద్మ. చంద్రశేఖర్ డాక్టర్ అయినా తను లాయర్లైనా విచి త్రంగా, తమిద్దరికీ పరిచయం కలిగి ప్రణయంగా మారి చివరికి పెద్దవాళ్ళ ప్రమేయమూ, యిష్టమూ లేకుం డానే పెళ్ళి జరిగిపో యింది.

రాజాలాంటి వంశానికి ఒక్కడే వారసుడు కావటం మూలాన చంద్ర శేఖర్ యింటి వాళ్ళని నిర్లక్ష్యంచేసి వద్మను వివాహమాడి దూరంగా కాపురం పెట్టినా ఓ సంవత్సరం అయిన తరువాత చంద్రశేఖర్ తల్లి దండ్రులు కొడుకుని కోడల్ని రమ్మని కబురు పంపారు. కబురు పెట్టడమే

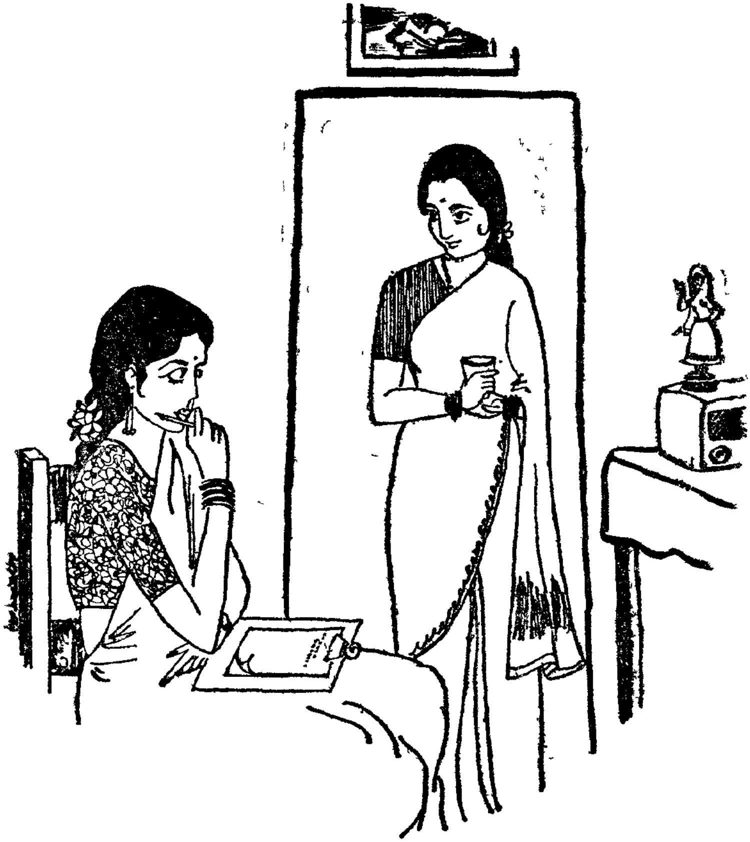

కాకుండా అత్తగారు స్వయంగా వచ్చి ఆ వూరుకి తీసుకొచ్చారు పద్మని. కాని ఆ ఏడాది కాపురంలో కనీసం ఒక్కసారైనా, మాటవరసకైనా చంద్రశేఖర్ ఈ అమ్మాయిని గురించి చెప్పనే లేదు. అసలు ఆ యింటి గురించి ఎల్లాంటి విశేషాలు చెప్పనే లేదు. పెళ్లికి ముందు చెప్పిందంతా ఒక్కతనని గురించే.

మధ్యాహ్నం రెండు గంటలవేళ వచ్చాడు చంద్రశేఖర్. యింత విశాలమైన డైనింగ్ టేబుల్ మీద ఆ అమ్మాయి వడ్డిస్తూ వుంటే తిని వెళ్ళేవారు

ఏదో పుస్తకం చదువుతూ పడుకొని వున్న భర్తకు తమలపాకు చిలకలు అందిస్తూ మెల్లగా కదిపింది పద్మ ఆ అమ్మాయి విషయం.

ఏదో రెండు మాటలు పొడి పొడిగా మాట్లాడేసి అటు తిరిగి పడు కున్నాడు చంద్రశేఖర్.

ఆ అమ్మాయిని గురించి తెలిసిందల్లా ఆ అమ్మాయి చంద్రశేఖర్‌కు జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుండీ యిక్కడే వుందని, ఎవరో అనాథ బాలికని, పేరు గీత అని. అంతకుమించి మరేం చెప్పలేదు. పాపం అనుకుంది.

సాయంత్రం అయ్యింది. రాజ మర్యాదల్లాంటి ఆ మర్యాదలకు ఒక్క పూటకే విసుగెత్తింది పద్మకు.

"ఛ. ఈ ధనవంతులందరికీ ఇదొక జబ్బు. ఫ్రీగా మూవ్ అవరు. అవసీ తీరు" కసిగా అనుకుంది పద్మ.

ఏది ఏమైనా ఆ అమ్మాయితో చనువుగా, ప్రేమగా మాట్లాడి రావాలనిపించింది పద్మకు.

సంధ్యవేళలో మెల్లిగా మెట్లు దిగి వెనకవైపు తోటలోకి నడుస్తూ వెళ్లింది పద్మ. ఉద్యానవనంలా వున్న ఆ తోటలో అలా తిరుగుతూ వుంటే హాయిగా వుందనిపించింది పద్మకి. శ్రావ్యమైన కంఠస్వరంతో ఏవో శ్లోకాలలాంటివి వినిపిస్తూ వుంటే అటువేపు తిరిగింది పద్మ.

కొద్ది దూరంలో ఔట్‌హౌస్‌లా వున్న రూముకు కాస్త దగ్గరగా వున్న ఓ పొన్న చెట్టు క్రింద కూర్చుని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటూ వుంది గీత.

గీతను చూడగానే ఏమిటో సంతోషం వేసింది పద్మకు. మెల్లిగా దగ్గరికి నడిచింది.

"మెత్తటి అడుగుల చప్పుడు విని పించి తలెత్తింది గీత.

"అరె మీరా?" తొట్రుపాటు పడుతూ లేచి నిల్చుంది.

ఏమిటో దూరంగా వుండే గీత అమ్మాయిలా అనిపించలేదు గీత పద్మకు. చనువుగా చెయ్యి పట్టుకొని గీతను కూడా కూర్చోబెడుతూ, తనూ ప్రక్కనే కూర్చుంది పద్మ.

చిత్తరపోయి చూస్తూ కళ్ళు వంచేసుకుంది గీత. చేతిలో వున్న 'గీత'ను భక్తితో పట్టుకుంది. ఆశ్చర్యం వేసింది పద్మకు.

మెల్లిగా తెలిసినా పేరడిగింది పద్మ.

'గీత' తలదించుకునే చెప్పింది గీత.

ఏమిటో ప్రొద్దున వున్నంత చురుకుదనం లేదనిపించింది పద్మకు. ఆ వెడల్పయిన ఫాల భాగాన పెట్టుకున్న ఎర్రటి కుంకుమ యింకా అందంగా కన్పించింది. పద్మకు గీతతో ఏం మాట్లాడాలో తెలియక "నీ పేరు చాలా బావుంది గీతా" అంది.

అమాయకంగా నవ్వింది గీత.

"మా అమ్మకు 'గీత' అంటే చాల యిష్టం ప్రొద్దున లేస్తూనే మరి పడుకునేటప్పుడూ ఎప్పుడూ

తెలుసుకునేది. అందుకోసం నాపేరు కూడ 'గీత' అని పెట్టింది సుహాస చిరునవ్వు నవ్వినా కళ్ళల్లోని నీళ్ళను దాచిపెట్టుకోలేకపోయింది పద్మ

వాళ్ళ వన్ని సంగతి అంతా తెలుసుకుందామని వున్నా ఆ అమ్మాయి కళ్ళనీళ్ళు చూడగానే గీత తన గతాన్ని ఎందుకు జ్ఞాపకం చెయ్యాలి అని ఆ మాట మార్చేసింది పద్మ

కొద్దిసేపయిన తరువాత గీత అంది –

'మీరు యిక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు? పెద్దమ్మగారు చూస్తే మిమ్మల్ని కోప్పడతారు.'

'ఎందుకు కోప్పడతారు? తోటలోకి రావడం కూడ తప్పేనా?'

మరేం మాట్లాడలేదు గీత.

పద్మ అంది.

'నువ్వంటే నాకెందుకో చాల యిష్టంగా వుంది గీతా. మళ్ళీ రేపు సాయంత్రం కూడ వస్తాను' అంటూ లేచింది పద్మ.

ఉలిక్కిపడ్డట్టు చూసింది గీత.

'వద్దండీ చిన్నమ్మగారూ! నేను యింట్లోనే వుంటానుగా. మీరు మాత్రం యిక్కడికి రావద్దు' చిన్నబుచ్చుకున్నట్లు మొహంపెట్టి బాధగా అంది గీత

కాస్త ఆశ్చర్యం వేసినా నవ్వింది పద్మ.

'ఏమైనావ్వరూ కోప్పడరులేగాని ఒక్కమాట. యిటు చూడు' అంటే తలెత్తింది గీత

'ఆ క్రొత్త పిలుపేమిటి? మొన్న ప్రొద్దున కూడ అలాగే పిలిచావు. ముందు పిలిచినట్లు 'పద్మా' అనే పిలు. బాగుంటుంది.'

'అవును. పెద్దమ్మగారు ప్రొద్దున కోప్పడ్డారు.'

ప్రొద్దున రూములో నుండి వినవచ్చిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. 'యిప్పటికి క్షమించండి పెద్దమ్మగారు. ఇంకెప్పుడూ పిలవను' ఆ మాటలకు యిదా అర్థం.

'భయపడకు గీతా! పద్మా అనే పిలు. నీకేం భయంలేదు.' అభయహస్తం యిచ్చినట్లు చెప్పి వచ్చేసింది పద్మ

మరునాటి రోజు సాయంత్రంవరకు చాల విషయాలే తెలుసుకుంది పద్మ.

అందమైన అమ్మాయి అయినా ఆ యింట్లో మరెవ్వరి అండా లేదు గీతకు. యితర నౌకర్లలాగే గీతను కూడ 'ట్రీట్' చేస్తున్నారని తెలిసి చాల బాధపడింది పద్మ హృదయం. ఎంత అనాధ బాలికైనా యిలా అనుకోచ్చిన పనిమనిషిలా చాకిరీ యిలా చేయించటం మాత్రం నచ్చలేదు పద్మకు. అందుకే గీతను పనిపిల్లగా చూద్దామన్నా కష్టంగా వుంది పద్మకు.

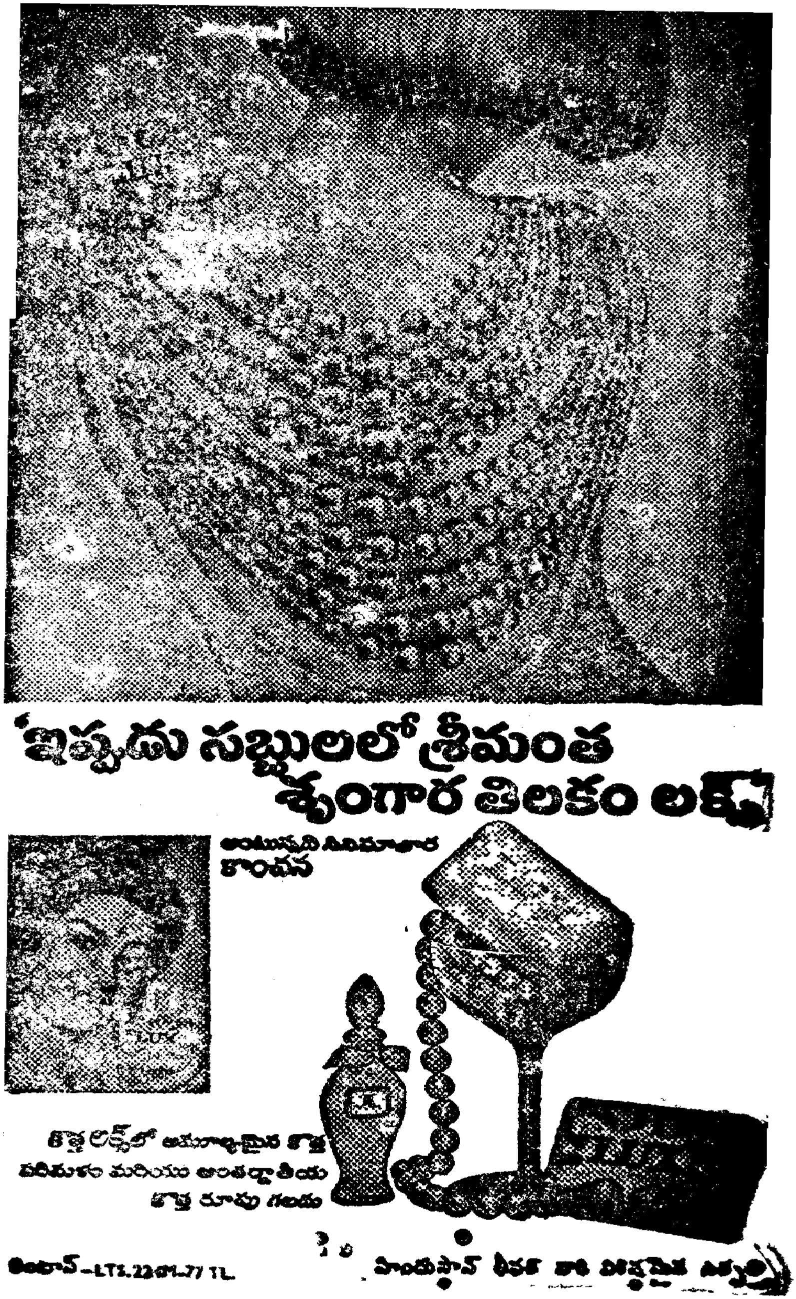
'ఇప్పుడు సబ్బులలో శ్రీమంత
శృంగార తిలకం లక్స్'
అందమైన సినీతార
కాంచన
క్రొత్త లక్స్‌లో అమోఘమైన క్రొత్త
పరిమళం మరియు అంతర్జాతీయ
క్రొత్త రూపు గలదు
హిందుస్థాన్ లీవర్ వారి విశ్వసనీయ ఉత్పత్తి

అత్తగారు యింట్లో లేనందువల్ల మధ్యాహ్నమే ఆ చెట్టు దగ్గరికి వచ్చింది పద్మ. కాని గీత ఆ చెట్టు దగ్గర లేదు. చుట్టూ ఎక్కడ వున్నా వుందేమోనని చూస్తూ వుంటే ఔట్ హౌస్ లాంటి రూములో అలికిడి అయితే అక్కడికి వెళ్ళింది.

లోపల ఏదో పర్దుతూ వుంది పద్మ.

"గీతా" మెల్లగా పిల్చింది పద్మ.

[illegible] కళ్ళల్లో [illegible] భయం [illegible] చూడసాగింది పద్మ.

"చిన్నపిల్ల" అనుకుంది పద్మ.

రాను రాను గీతకు పద్మకు బాగా సన్నిహితత్వం ఏర్పడింది.

ఓ రోజు ప్రశ్నించింది అడిగింది పద్మ.

"మీ అమ్మగారు నీకు బాగా గుర్తున్నారా గీతా?" అని.

"ఊఁ గుర్తు లేక పోవడానికి నేనేం మరీ చిన్నపిల్లను కాను. అమ్మగారయితే నాతో [illegible]" స్పష్టమైన ఉచ్ఛారణతో, అందంగా తెలుగు మాట్లాడుతూ వుంటే మరీ మరీ వినాలనిపిస్తుంది పద్మకు.

"మరి మీ అమ్మగారు నిన్ను చదివించలేదా?"

"తెలుగు స్కూల్లో చదువుతున్నాగా" ఆశ్చర్యంగా అంది గీత.

తన బుద్ధి తక్కువ ప్రశ్నకి ఏడ్వాలో, గీత అమాయకత్వానికి నవ్వాలో తెలియలేదు పద్మకు.

"చదివించలేదా? చదువుకో లేదా?" అంటే అర్థం ఇంగ్లీషు వచ్చేంతవరకూ అని చెప్పాలనిపించలేదు.

మళ్ళీ గీతే అంది.

మా అమ్మకు యింగ్లీషు చాలా బాగా వచ్చు కాని [illegible] బాగా రాదు. నాకేమో తెలుగు బాగా వచ్చు. [illegible] ఇంగ్లీషు నేర్పుమని అడిగా [illegible] పోయారు?" చిన్నపిల్లలా చెప్పింది గీత.

"యింగ్లీషు నేర్చుకోడం అంటే నీ కిష్టమా?"

"యిష్టం అంటూ ఏమీ లేదు గాని..." అని ఆగిపోయింది గీత.

"మరి యిష్టం లేకపోతే ఎందుకు నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నావు?"

"అమ్మ ఏవేవిటో యింగ్లీషులో బుక్కులు బుక్కులు వ్రాసుకుంది. అవన్నీ చదవాలనిపిస్తుంది. ఒక్కోసారి." ఏదో విరాళంగా చెప్పినట్లు చెప్పింది గీత.

అదేమిటో గీత కథ చాలా విచిత్రంగా తోచింది పద్మకు. "ఆ బుక్కులు నాకు చూపిస్తావా, ఏముందో చూస్తాను" అంది పద్మ.

"అమ్మ వాటిని చాలా భద్రంగా దాచుకుంది. మరెవరికీ చూపించవద్దంది... కాని నీకు మాత్రం చూపిస్తా

స్తాము. అంతలో అమ్మ ఫోటో కూడ వుంది చూపిస్తాను ఉండు అంటూ లేచి యిద్దరు డైరీలు తీసి తెచ్చింది గీత.

డైరీలను చూడగానే ఒకళ్ళ డైరీ [illegible] చూ[illegible] మోహన్ [illegible] చించిం[illegible] [illegible] కాని...కాని... ఏమిటో [illegible]చింది.

గీత ఓ డైరీ తీసి రెండుమూడు పేజీలు త్రిప్పి ఒక ఫోటో తీసి చూపించింది, 'మా అమ్మ' అని.

ఫోటో[illegible], [illegible]లో గీతవాళ్ళ అమ్మ [illegible] తీసిపోలేదనిపించింది వసంతకు. పోతే గీతలో వాళ్ళ [illegible] [illegible], ముచ్చ[illegible] తీర్చిదిద్దినట్టూ బొమ్మలో వున్నం[illegible]. [illegible] మాత్రం బాబ్డ్ హెయిర్‌లో, ప్రాక్ [illegible] స్లీవ్‌లెస్‌గా వుంది [illegible] చూస్తూ వుంటే [illegible] మరి చూ[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] అందం వుందనుకుంది [illegible] చూస్తూ.

[illegible] [illegible] [illegible] పరకూవుంది ముఖ్యమైన [illegible] అనుకొన్న ప్రతి పేజీ [illegible] [illegible]ది వసంత.

ము[illegible] [illegible] అనుకుంది [illegible] ఓ [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రయత్నించినా నిద్ర [illegible] [illegible] [illegible] వున్న [illegible] [illegible] మ గాళ్ళు 'కి' [illegible]మంటూ వుంటే బోట్ హౌస్‌లో ఒంటరిగా బావమీద పడుకొనివున్న గీత కళ్ళకు కట్టినట్లు కన్పిస్తూ వుంది.

ఎంత మర్చిపోదామన్నా వాళ్ళమ్మ వ్రాసుకున్న డైరీలోని పేజీలు మాటిమాటికి గుర్తుకు వస్తున్నాయి. [illegible] పక్కకు తిరిగి చూసింది. చంద్రశేఖర్ ప్రశాంతంగా కళ్ళు మూసుకుని నిద్రపోతున్నాడు.

"ఒక్కొక్కటే [illegible] స్త్రీకి పురుషుడి బిడ్డలలో ఎంతటి అంతస్థుల భేదం ఎంత వ్యత్యాసం" అనుకుంది.

దేశం కాని దేశానికి వెళ్ళి, తన రాజా దర్జాతనంతా ప్రదర్శించి, అమాయకమైన ఓ కన్నెపిల్ల జీవితాన్ని బలి తీసుకున్న మోహన్ గారంటే ఆ క్షణంలో చాల అసహ్యం కలిగింది.

వసంతకు విచిత్రమనిపించిందంతా. గీ[illegible] వాళ్ళమ్మ [illegible] [illegible] వాళ్ళ దేశాచారం ప్రకారం యింకో పెళ్ళి చేసుకో[illegible], ఎక్కడో వేరే దేశం వాడు వచ్చి మోసగించినా క్షమించి అతన్నే నమ్ముకొని [illegible]తూ నిండు గర్భిణి వసే [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]— యింకో మనిషి [illegible] తమ్ముడి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దీక్షతో అనేక [illegible] [illegible] అంత కఠినంగా [illegible] [illegible] [illegible] నిముషంలో ఎంత బాధ పడిందో అవిడ వ్రాసుకున్నది గుర్తుకు వచ్చి

[illegible]

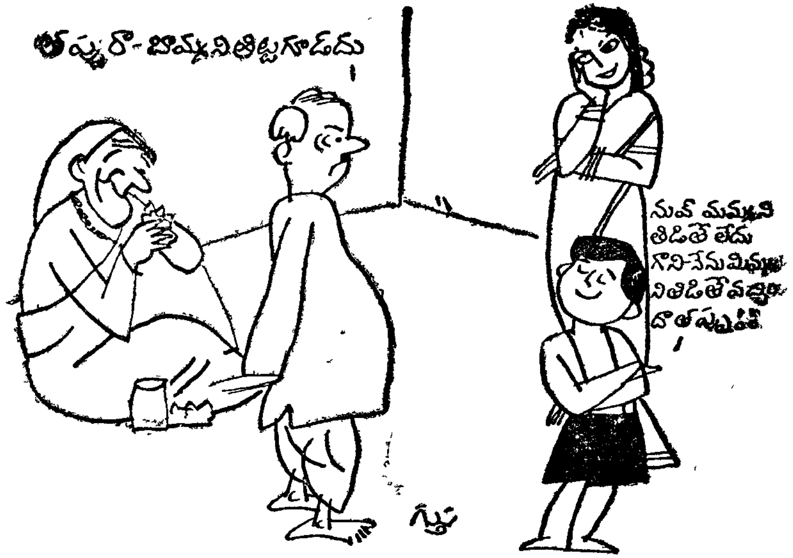

గుండెల్లో ఎవరో పిండికట్లయితే గట్టిగా కళ్ళు మూసుకుంది పద్మ.

'భగవాన్! ఇలాంటి పరిస్థితి మరింకెవరికీ కల్పించవద్దు' కళ్ళు మూసుకొని భర్తకు దగ్గరగా జరిగింది పద్మ.

'విదుషీమణులైన నాయకురాళ్ళను మార్చే దేశంలో పుట్టినా పవిత్ర భారతదేశంలోని స్త్రీ స్వాతంత్ర్యానికి ఏమాత్రం తీసిపోదు గీత వాళ్ళకన్న' అనుకుంది పద్మ.

'తనెప్పుడూ గీత విషయంలోనైనా శ్రద్ధ తీసుకొని వుండాల్సింది' అనుకుంది.

'వాళ్ళ నాన్నగారు దానికి ఏ మాత్రమూ అన్యాయం చెయ్యరనే నా భావన' ఎంత నమ్మకంతో బ్రతుకుతుందో గాని వాళ్ళకన్న ఎంతో అన్యాయం చెయ్యాలో అంత అన్యాయమూ చేస్తున్నాడు గీతను' అనుకుంది తనలో.

'ఆయన గారి గతించిన సౌభాగ్యాల్లో ఇంకా ఇల్లాలిగా వున్న ఆమె యింటి స్త్రీలు ఎంత మంది మోసపోయారో' ఆ క్షణంలో ఆ తండ్రికి పుట్టిన కొడుకే అనుకుంటే చంద్రశేఖర్ మీద పద్మకు చాలా కోపం, అసహ్యం రెండూ కలిగాయి. కాని తండ్రిగారి ఏ లక్షణమూ ఈ కుమారుడికి అంటుకట్టుకుండా జాగ్రత్తతో పెంచిందికూడ.

ఏమైనా గీత అమాయకత్వంతో, ఇంత అన్యాయానికి బలైపోవడం యిష్టం లేకపోయింది పద్మకు. ఆ క్షణాన్నే భర్తను లేపి గీత ఎవరో ఏమిటో అంతా చెప్పేసింది. అవి అడగాలన్న ఆవేశం వచ్చింది పద్మకు.

ఒకవేళ భర్త 'యిన్నాళ్ళూ లేని వ్యవహారం యిప్పుడెందుకు పోదూ' అన్నా భయపడకూడదనుకుంది. ఎల్లాగైనా సరే గీత జీవితాన్ని బాగు చెయ్యాలనుకుంది పద్మ. దీనికంతా కారణం గీత అమాయకత్వం, అందమైన స్వరూపమే. ఏవిటో భారం తగ్గినట్లనిపించింది. తెల్లవారుఝామున ఎప్పుడో నిద్రపట్టేసింది.

మరునాటి రోజు అంతా విన్న చంద్రశేఖర్ బాగా ఆలోచించి 'అసలు ఈ విషయం వాళ్ళను ఎలా అడగటం?' అన్నాడు.

"యిది బావుంది. వాళ్ళ మనసులో ఎల్లా ఉన్నారో అల్లాగే మనం [illegible] మనం అనుకోవడం యింత మాత్రం చెయ్యలేరా?"

కళ్ళెత్తి విచిత్రంగా చూశాడు చంద్రశేఖర్.

"చెల్లెలు... యిన్నేళ్ళ జీవితంలో కనీసం ఆప్యాయంగా నైనా పలకరించి ఎరగడే. పైగా అదేదో తనకు కాని అన్నట్టు ఎన్నిసార్లో ప్రవర్తించాడు. అందుకని అందమైన మూర్తిని చూస్తూవుంటే ఎన్నిసార్లు ప్రత్యేకం చేసుకుందామనుకో లేదు."

తన మనసులోని భావాలను కప్పిపుచ్చుకుంటూ,

"అదేంటి పద్మ [illegible] [illegible] శక్తి వుంది [illegible] శక్తి [illegible] యిప్పుడు నాన్న మనసులో మీద కోపం పెట్టుకుని యింతకాలం ఉంచి పెద్దమ్మకు గీత ఎక్కడుంటుంది?"

పద్మ విచిత్రంగా చూసింది.

"ఎక్కడేమిటి?... మీ దగ్గర... వాళ్ళమ్మ దగ్గర... అదా వదినని దగ్గర ఏ మాత్రం యిష్టం లేదా?"

"అది కాదు పద్మా.."

"పోనీ తెలిసి మీ కంతగా యిష్టం లేకపోతే.. మామగారూ గీతను యింట్లోంచి వెళ్ళగొట్టాలంటే [illegible] మీద ఆధారపడి మీలా ఎవ్వరికీ భయపడదు మా అన్నయ్య దగ్గర కి [illegible] స్వామి గారి మాట వింటుంది."

"పద్మా.. మీ అన్నయ్యా!" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు

"ఔను. ఆయన యేం చెబితే అన్నయ్య వింటాడు. గీతను గురించి ప్రొద్దున్నే వ్రాస్తాను అన్నయ్యకు. మీ మూర్ఖత్వానికి బలైపోతున్న

అమాయకురాలి జీవితాన్ని సరిదిద్ద లేడా ?... అన్నయ్యకు యిష్టమైతే వేసమకున టు గీత జీవితం బంగా రు మయమే అవుతుంది."

"మా అన్నయ్య అంగీకరిస్తే నాకూ సంతోష మే."

రెండు రోజుల తర్వాత పద్మ వాళ్ళ అన్నయ్య దగ్గరనుండి ఉత్తరం వచ్చింది.

ప్రియాతి ప్రియమైన పద్మకు.

నీకు అమ్మాయి నచ్చితే నాకూ నచ్చినట్టే అని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను. సహృదయం గల ఏ ఆడపిల్ల అయినా సరే నాకూ యిష్టమే. కులాల పట్టింపులు నాకు లేవని నీకు ముందే తెలుసు. ఆ అమ్మాయికి యిష్టమైతే నాకు అభ్యంతరం లేదు. జవాబు కోసం నిరీక్షించే,

నీ అన్నయ్య, వేణు.

ఆ రోజు రాత్రి పూలదండ యిచ్చేటావిడ వచ్చిన గీతను చూసి ప్రేమ పూర్వకంగా నవ్వింది పద్మ.

"తీసుకో వదినా" అంటూ గీత మల్లెల దండ అందిస్తే అందుకోని,

"ఈరోజు ఈ పూలు నీవే పెట్టుకోలి వదినా. సరి మా అన్నయ్య వస్తున్నాడుగా" చిలిపిగా నవ్వుతూ గీతని వెనక్కి త్రిప్పి అంత పొడుగా టి జడలో తన చేతులతో అందంగా పువ్వులు తురిమింది పద్మ.

"ఏమిటిదీ ?" అర్థం గాక అలాగే ఉండిపోయింది గీత.

"అది అంతేలే వదినా"

యింకా అర్థం కాలేదు గీతకు.

"సరి ఒక్క మాట అడుగుతాను. సమాధానం చెప్తావా గీతా ?... మా అన్నయ్య నీ అంత అందంగా కాకపోయినా అందంగానే వుంటాడు. చక్కగా ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. సరి నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాడట"

కళ్ళు త్రిప్పింది గీత.

"నిజమే గీతా! మా అన్నయ్య నిన్ను పెళ్లి చేసుకుంటాడట నీ కిష్టమేనా సరి, చెప్పు."

ఆశ్చర్యంగా యింకా విచిత్రంగా చూసింది గీత.

"ఆ కళ్ళల్లో ఎన్నో ఊహలు, మరెన్నో కోరికలు యిన్నాళ్ళకు తనని కూడ ప్రేమిస్తూ, పెళ్లి చేసుకుంటాననే వ్యక్తి వున్నాడంటే సంతోషంగా వుండదూ మరి"

"నిజమే గీతా! అల్లా చూస్తావేం యిష్టం లేదా ?

కళ్ళు తిరుగుతున్న కళ్ళని చటుక్కున దించుకుంది గీత. వంగి పద్మ కాళ్ళు ముట్టుకోబోతూవుంటే పద్మ వారించి లేవనెత్తి పట్టుకుంది.

కళ్ళు చెమర్చాయి.

"నువ్వు మా అన్నయ్య కాకంటె పెద్దవాడు మరి" అంది పద్మ.

కళ్ళు వాల్చుకుంది గీత సిగ్గుతో.

■●■

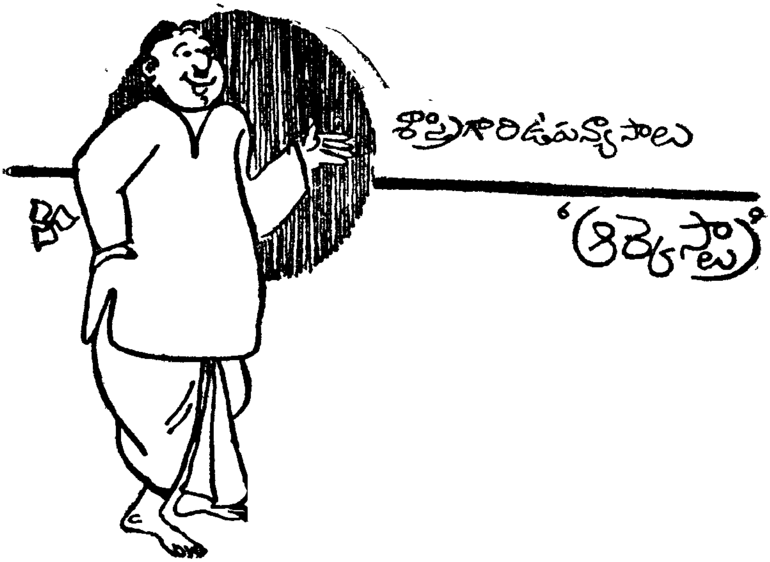

2

సినీకథల - రేషనింగ్

ఏం వెంకటేశులూ! ఊ చెప్పలేదా? ఏంటి? కథ రాశావోయ్ మొత్తానికి, అద్భుతమైన స్వతంత్రుడవై ... ప్రపంచంలో ... తున్నట్టు ... వోయ్, ఫర్వాలేదు.

ఆఁ, ఏమన్నావ్! ఛ, ... నీ ... మనుకున్నా, మళ్ళీ, కథ వ్రాయడం మొదలెట్టావని.

నిజంగా తెలుగుసినిమా స్టూడియో గాను, నీ కథని, పారపోటుని, వరాగ్గా, ఏ నిర్మాతైనా చదివి, ... సినిమా తీస్తాడేమోనని, ... లాంటి కలగంటున్నావు. ఎంత వెర్రి వాడివోయ్ వెంకటేశులూ! కథలు నిజంగా సినిమా వాళ్ళకి కావాలంటే తెలుగు దేశమేం గొడ్డుపోలేదోయ్. బోల్డు కథలు ... వున్నాయి. కాపీ ఎకడిగ్గావాలి కథకులు, బోడి కథలు.

"తెలంగాణ లో కథలున్నాయ్ [illegible] ? అమ్మమ్మ ఎంత 'నాచురల్' గా ఉంటాయోయ్, కావల్సినంత 'సెంటిమెంట్', ఆ రైటర్స్ కి [illegible] లోయ్ అంటాడు [illegible] తెలుగు సినీ [illegible] ఏమంటావ్ ? దూరపు కొండలు [illegible] ఎంత [illegible] లోయ్ [illegible]. తెలుగువాళ్ళ [illegible] శక్తి, మన వాళ్ళ [illegible] 'జీనియస్' "

తెలుగు సినిమాల్లో పాటలు బాగుంటేనేంటా [illegible] సినిమాలోయ్? అసలు నీకు పాటల [illegible] తెలుసా! అవన్నీ [illegible] గుడు కాని వాడు కూర్చిన, మన కూర్చిన పాటలోయ్. [illegible] మైన హిట్ సాంగ్స్.

పాటల [illegible] మాటల్లాగే వుండి, ప్రశ్నలు [illegible] వుంటాయి [illegible] సినిమాలో [illegible] సంబంధం లేకుం [illegible] అదే కదోయ్ హిట్ సాంగ్ అంటే అర్థం [illegible] డనక్కర లేదు [illegible] కవించ [illegible] డదు, [illegible] ఏమం [illegible] రం.

[illegible] చప్పుళ్ళు, పన్నాయి [illegible] స్తే [illegible] "ఏం మ్యూజిక్ [illegible]! మోత" అంటూ [illegible], మ్యూజిక్ డైరెక్టర్, [illegible]... సారీ... పాటలోయ్ అవి. రచయితకి మరి

తిరుగు లేదు. ఆ తరువాత తయారయ్యే సినిమాలన్నిటికీ వాళ్లు "కేవల్ హరి".

అంతా కదటోయ్ అన్నీ సినిమాల్లో పాటల [illegible] వుంటాయి, అదే [illegible] టూ [illegible] ? అక్కడే నీ [illegible] లోయ్, [illegible] కోవడం [illegible] లేదు. [illegible] చడా [illegible] చెయ్యకుండాయిగా [illegible], మరో విధంగా అనకోడు.

ఏమిటి ? మళ్ళీ [illegible] కథలన్నీ [illegible] రాస్తుటోయ్ [illegible] మిగాడివాయి, నీ పెళ్ళాం [illegible]... నీకు పెళ్ళి [illegible] కదూ.. [illegible] పేరో [illegible] కుందురోయ్

ఇవాళ, రేపు [illegible] కథలకి, [illegible] వాళ్ళ పేరుతో [illegible] అవుతున్న కథలకి [illegible] దుగా వుంది ఎలాంటి కథలలోనైనా వాళ్ళ [illegible] లోమున్నాయంటావా ?

చూడు నీ కథలు [illegible] ఇ గవకతు [illegible] ఉందిలే. [illegible] అంత [illegible] విధంగా ఎ [illegible] ఎక్కు [illegible] గొప్పే, అం [illegible] కథ [illegible].

ఇప్పుడో [illegible] చెయ్యరాదటోయ్

ఆ కథలన్నీ. మళ్ళా ఫెయిర్ చేసి, ఆ పిల్ల పేరు పెట్టి, పంపించెయ్, అచ్చు అవకపోతే అడుగు, నా పేరు రాస్తున్నా కాదు. ఇలాగే మా వూరి కారాగారంలో పందెం వేసి, ఒహ గెల [illegible]రటవస్తూ, వంద బూరెలు, ఏభై ఇడ్లీలు ఒక్కసారే తిన్నానమకో. ఆయన ఆ యింత హాశ్చర్యపోయి, 'శాస్త్రీ! నువ్వింకా బతికేవున్నావా' అని అడిగేను 'క్షేమంగా' అని జవాబిచ్చి హాటల్ బిల్లు [illegible] చేసనుకో.

ఎందుకోయ్ అంతలా ఆశ్చర్య పోతావ్ [illegible] వయస్సులోనే. నేనంత [illegible] చేసేనా – ఏది నువ్వెప్పుడూ అనగలా? రెండు [illegible] [illegible] అంతా [illegible]. ఎవడో చెప్పినట్టు... ఎవడో ఏం [illegible]... మా చిట్టి [illegible] బావ మరిది స్నేహితుడు లేదు [illegible] లిలో [illegible] యాలి."

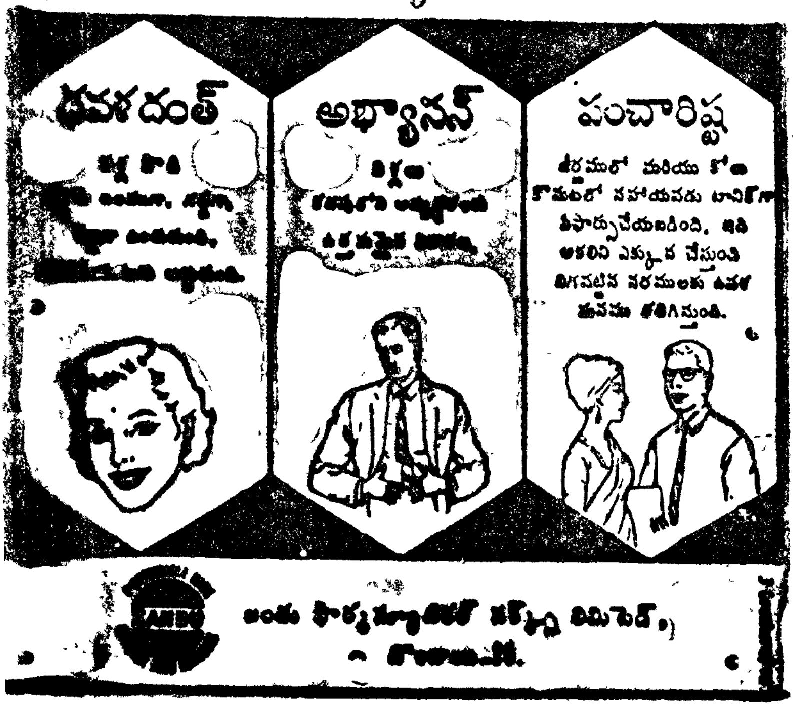

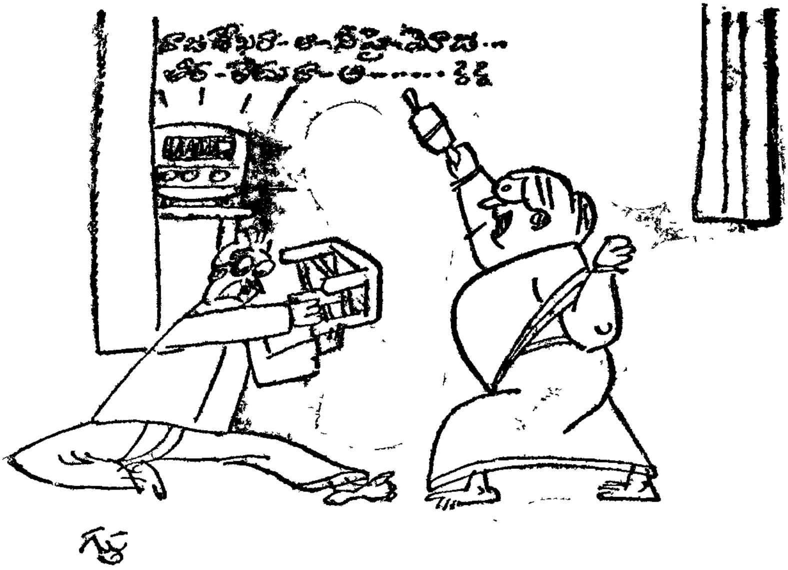

'ఆ గాలికి క్యూలో గాలిరాదా, దానికి మాత్రం కంట్రోల్ పెట్టం డనా' అన్నావిడ. వహా వంతోమవతి పోయి, భుజాలెగరేసెడమకో భజ గోవిందయ్య, కాలోయు మిడిష్టు?.

అలాగానే వుండోయ్, పోనీ, కంట్రోలు పెట్టేముగో. ఆ రేషను వస్తే కావలసినంత దొరకదు. వారం, పదిరోజులు క్యూలోనే నిలబడాలి. ఇహ రేషన్ల ప్రారంభోత్సవం 'ఇప్పుడు నీవు జాతకానికి సిద్ధం. క్యూలోనే నిలబడాలి నీ 'టర్న్' వచ్చేదాకా' లాంటిదేమోనని నా తెలిసి. మనం ప్రారంభించేరు, మందిరోజులు, ఆ భాగ్యం మనకి లేదోయ్.

అం. రేషను క్యూల విషయం కదూ చెప్తున్నాను. ఈ రేషనింగ్ అమలులో కొచ్చిం తరువాత కొన్ని నుగుణాలు, కొందరికి లాభాలు జరిగాయి మరో.

'బ్లాక్ మార్కెట్టు' సంగతి ఎలాగూ తెల్సిందే.

లచ్చిగాడు తెలుసు? ఏకు తెలీదూ టోయ్ మన లచ్చిగాడు, సినిమా హాల్లో టిక్కెట్టు తీసే దగ్గరుంటాడు. అందరికి టిక్కెట్లు 'బ్లాక్'లో అమ్ము తుంటాడు.

సినిమా రిలీజైన 'ఫస్టుడే', ఫస్టు షో కెళ్ళలేకపోయాయ్. తెలుసా? టిక్కెట్లు లేకపోయినా, అప్పు అయినా

తీసుకుని వెళ్ళమని కథుటోయ్ మన వాళ్ళ "రూ". లేపోతే నామోషీ, "అవుటాఫ్ ఫేషన్".

మనం అలా వెళ్ళకపోతే సినిమా వదవజా (లేకపోతే ఎవరైనా పిలిచి "ఏం సినిమా వెళ్ళలేదన్నెప్పి, కళ్ళెర్ర జేసి, కోంటకి, పైన వేస్తాడా? బైట పెడతాడా (

ఇంత దొమ్మిగో కుమ్ముకుని చొక్కాలు, ఫ్లాంట్లూ చింపుకుని, చిరిగిన వర్ట్లు భుజమ్మీద వేసుకుని,

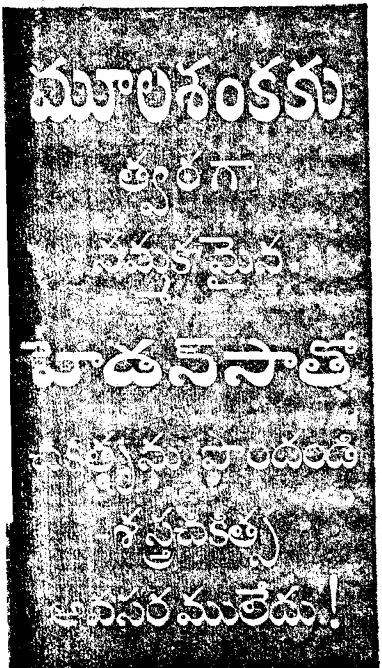

OOL-327/1 TO

(అదే సినిమాలో హీరోలాగ) ఆ సినిమా, ఆరోజే చూడకపోతే, అమర్నాడెళ్ళకూడదూ?

వెళ్ళకూడదోయ్.

"ఎంజేత అనైనా అడగవేంటోయ్. కాలేస్తూడెటుట్లా, నేను లెక్చరు దంచు కోతున్నా, అమ్మా అలా వేపు కూస్తూ, అసలు పితం వినదం మా నేసి?

ఇవ్వడైకా ఆడగ వయ్యా. వంతలూ! "ఎంజేత?" అని

పరే అడిగే వనిఉటానులే.

ఆ మర్నాడెళితే ఏం బావుంటుం దోయ్. నల్లులు, దోమలు తప్ప ఆ మర్నాటి వరకు ఎందుకు మొదటి రోజే సకంటపోతే పుట్టదపు గోజులు.

అదినోయ్, తెలుగు సినిమాల్లో పునరాగి ప్పుతని, కొత్తగా రిలీజైన సినిమాకి ఒక్కపోకే జనం వు దేనిం. అందుకే టిక్కట్ యే "మ్యాటినీ" కనిపెట్టేష. ఆ టే "మ్యాటినే" వేసి వాలు మూసి, లాకాలు ఎసి మేనే జరు ఆపరేటుడు. అటుతర్వాత గ్రంధం వెళ ఫుంటుడు ... ఇటి ఉడ కుండా, ఒంటు తెలి, విచ్చు.

అలు లచ్చి ... తి కథ టోయ్ మనం చెప్పకుంటున్నది. అటులైతే వాడు ఉంటాడ్ల రేపస్ "మా" దగ్గరకొచ్చి వరకైనా అంతగా కాళ్ళుపి, నొప్పలెడితే వారికి బదులుగా "కార్డు" వట్టుకుని విలబదతాడు. నీ ఇష్టం వి తరహలు

ఎంతసేపైనా నిలబడతాడు. "ఫీజు" మాత్రం మామూళే. ఒకో గంటకి పదికయాపెలు. ఎన్ని రోజులు కావాలంటే అన్నిరోజులు నిలబడతాడు. "లెఖ్ఖ" మాత్రం క్యూలోంచి బయటికొచ్చిన తక్షణం ముట్టచెప్పాలి.

వాడి వ్యాపారం, వ్యవహారం మంచిజోరుగా, గిరాకీగా వుందంటే నమ్ము.

రోజుల తరబడి క్యూలో వుండాలనే "మా అల్లుడు" ఎడ్రసు మార్చేశాడోయ్, "కేరాఫ్ రేషన్ షాపు" అని, మరి కాఫీ, టిఫెను మా మనవడు అక్కడికే పట్టిగెళతాడు, వాళ్ళ నాన్నకోసం.

రెండ్రోజులు పోతే, బెడ్డింగు కూడా అక్కడికె మార్చాలేమో అని సందేహంగా మొన్నే ఉత్తరం రాసేడమకో. అదేనా ఏంటి, రేషన్ క్యూలో నిలబడితే

ఇచ్చిన పని రాసుకోడానికి, యిదివరకు ఆ పెద్దమనిషికోసం వెళ్ళి ముప్పొకప్పలు గడి, మూడు కాలువుల నీళ్ళుతాగేవాళ్ళవాడికి ఇప్పుడా బాధే లేదోయ్, మూడు చుక్కల నీళ్ళుకూడా మింగక్కరలేదు. రేషన్ క్యూలో చూడు నిక్షేపంలా, నీటి లోని చేప, వల్లో చిక్కుకున్నట్టు నీ కంటికగుపిస్తాడోయ్ ఆ పెద్దమనిషి. ఇదో పెద్ద లాభం అనుకో.

అప్పుగానైనా ఎవడికి డబ్బక్కర లేదోయ్. "ఇలా రూల్సయితే ఇలా రేషన్ కార్డు అప్పుగా ఇస్తారా" అన్నది ఇవాళ రేపటి - కొత్తపాట.

"అయ్యా ఒకపత్రం కొంచెం మాట్లాడాలి" అని ఎవడేనా అంటే "రేషన్ క్యూలో కలవ్వయ్యా" అందం పరిపాటి.

జేబు దొంగలకి, మసిపూసేవాళ్ళకి మంచి లాభదాయకమైన స్థానం వోయ్.

"నైదిబై" మన "చిట్టికవి" తెలుసా నీకు?

తెలీకపోవడం ఏంటోయ్, మా క్లాస్‌మేట్ కూడాను. పద్యాలు, గేయాలు రాస్తూంటాడు. ఇజామ్‌లో కూడా నిలబెట్టి వినిపిస్తుంటాడు. అప్పుడు విను కొని వాణ్ణి తప్పించుకోడానికి పరుగెత్తేవాళ్ళం. ఇప్పుడా బాధే లేదోయ్ కోరి పిల్చి వాడిచేత పద్యాలు చదివి వినిపించుకోవచ్చు, రేషన్ క్యూలో టైం పోకపడానికి.

ఆ క్యూలోనే అసలు ఒక కొత్త తత్వం, ఓ కొత్త సంధాలో చెప్పుకుంటు అక్కడే "ఫ్"రాయడం "ఫెయిర్" చెయ్యడం.

ఇలాగెన్ని లాభాలున్నాయనుకో రేషనింగ్ వల్ల వస్తే... మరి... స్నానం చెయ్యాలి. ఆ యింటివాడు కొళాయి కట్టేస్తే కష్టం.

□□□

తి.

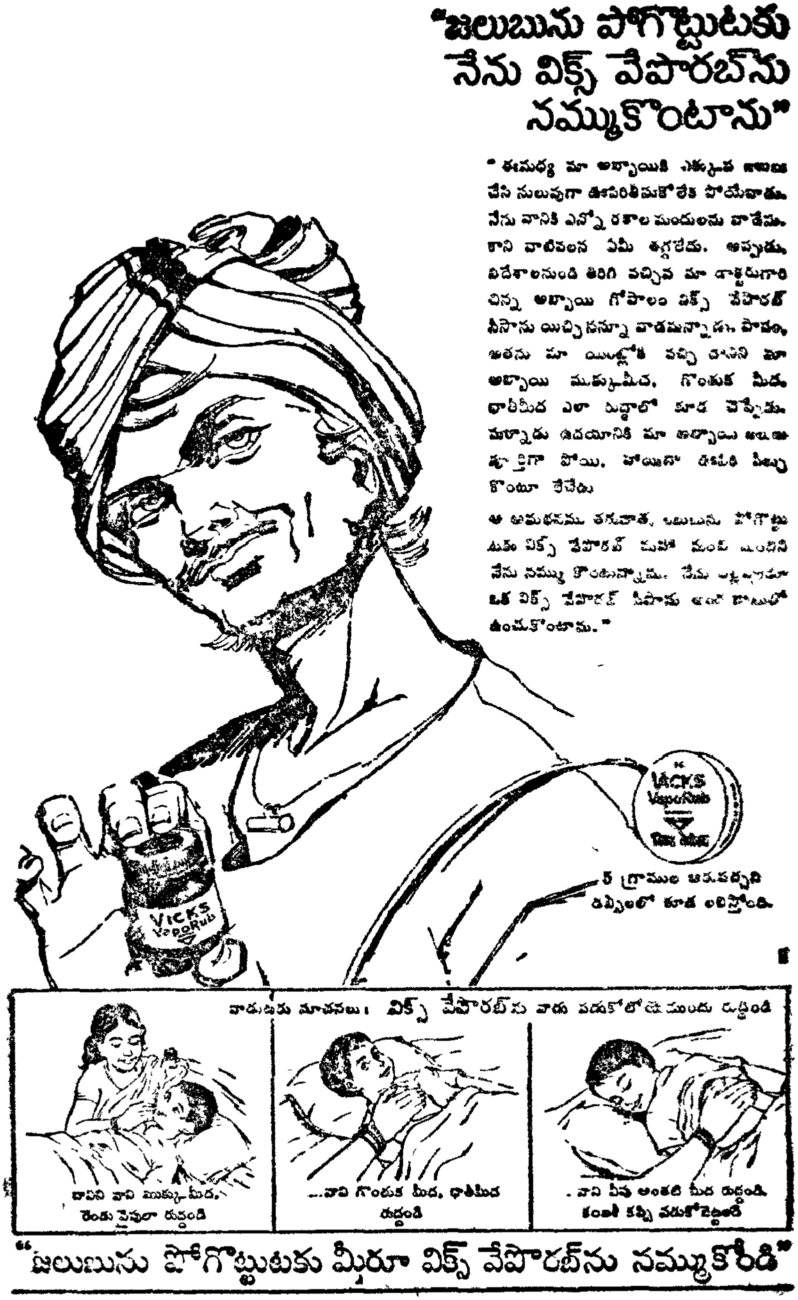
"జలుబును పోగొట్టుటకు
నేను విక్స్ వేపొరబ్‌ను
నమ్ముకొంటాను"
"ఈమధ్య మా అబ్బాయికి ఎక్కువ జలుబు చేసి సులువుగా ఊపిరితీసుకోలేక పోయేవాడు. నేను వానికి ఎన్నో రకాల మందులను వాడేను. కాని వాటివలన ఏమీ తగ్గలేదు. అప్పుడు, విదేశాలనుండి తిరిగి వచ్చిన మా డాక్టరుగారి చిన్న అబ్బాయి గోపాలం విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను యిచ్చి దన్నూ వాడమన్నాడు. పొద్దు, అతను మా యింట్లోకి వచ్చి దానిని మా అబ్బాయి ముక్కుమీద, గొంతుక మీద, ఛాతీమీద ఎలా పట్టాలో కూడ చెప్పేడు. మర్నాడు ఉదయానికి మా అబ్బాయి జలుబు పూర్తిగా పోయి. హాయిగా ఊపిరి పీల్చు కొంటూ లేచేడు
ఆ అనుభవము తరువాత, జలుబును పోగొట్టుటకు విక్స్ వేపొరబ్ మహా మంచి మందని నేను నమ్ము కొంటున్నాము. మేము ఎల్లప్పుడూ ఒక విక్స్ వేపొరబ్ సీసాను ఇంట్లో ఉంచుకొంటాము."
VICKS VapoRub
5 గ్రాముల అనువయిన డబ్బీలలో కూడ లభిస్తోంది.
వాడుటకు సూచనలు: విక్స్ వేపొరబ్‌ను వాడు పడుకోబోయే ముందు రుద్దండి
దానిని వాని ముక్కుమీద, రెండు వైపులా రుద్దండి
...వాని గొంతుక మీద, ఛాతీమీద రుద్దండి
. వాని వీపు అంతటి మీద రుద్దండి. కంబళి కప్పి పడుకోబెట్టండి
"జలుబును పోగొట్టుటకు మీరూ విక్స్ వేపొరబ్‌ను నమ్ముకోండి"

ఆంబోతు

* భమిడిపాటి రామగోపాలమ్

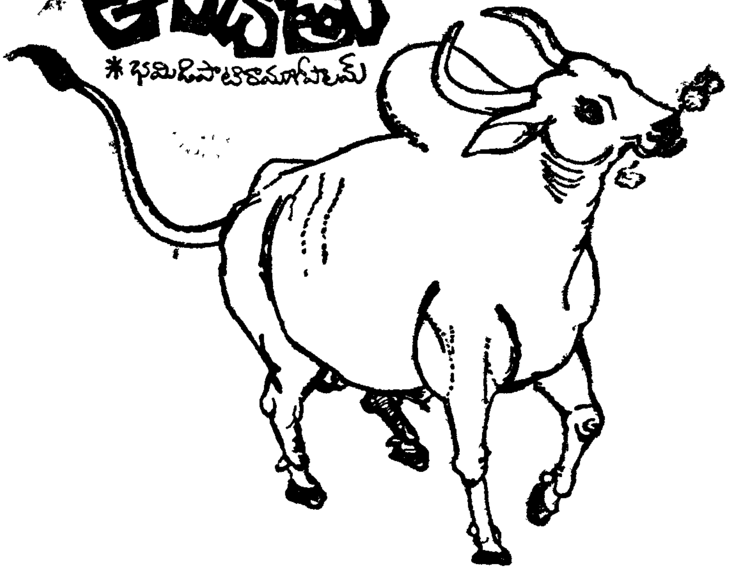

“దాటుతు” అన్నా వెంకటసామి.

'దాటుద్దయ్యా: ఎందుకు దాటదు' అని యిమకుంది సావుకారు సుబ్బయ్య.

తల్లి వొగసారి సావుకారు సుబ్బయ్య గిత్తకాడి కెల్లింది. గిత్త కుంపటాక సెయ్యాని సూరిడు. గిత్త ని నమున్న కాణ్ణుంది గడల్లె. గిత్తకి మూత్రరం దిగా పున్న నుడి వచ్చ గుండది. ఆ వేసిరిని సావుకారు సుబ్బయ్యమూపుకి బిగారం పట్టాయింది. ఆ నుడి సుట్టూ యెంత్రుకల తల్లి మూసింది. ఆ యెంత్రుకల్ని పెత్తా యగతువ్వితె గిత్తకి వుంకరిత్తది.

అయితె గిత్త వొగసారి తలెగరేసి గమ్ముగుండింది. కొమ్ములనిండ కొంత రేపనోడు లొక్క లొడిని గట్టిన మువ్వ గల గలమని సప్పుడు జేసింది.

అంతె. గిత్త మల్లి యిటు తల్లి దిరిగింది. యిలవరింత బుట్టి కొక్కె పట్టు సావుకారి తల్లి మొకుపుటా లెగరేసింది

'హోక్. కోపొచ్చిందటయ్య' అని యగలాలిగ నవ్వింది పెట్టి. గొడ్డు అందులో కొంచెం కాదుంటె గొడ్డు: దీనిగ్గూడ కోపొత్తాదని ఆ యగతాలి. వల్లన్ని కేటుదెక్కు

కవ్విండు. పేటమధ్యాన్నం బంగా
రప్పమ్మ అడిగిన్పని యుగశాల్లోకి
యిదంతా యీపోరవు వవ్వుగా దెబ్బా
తవి వినిం బికింది.

ఇయ్యాల్టికి రెణ్నాళ్లయింది

ఈ రెణ్నాళ్లమట్టి జరుగుతుంద
యిచిత్రం - సావు [illegible] సుబ్బయ
నట్టింమంచి బట్టగిత్తని దెబ్బవ ఈ
నాలుగు మాసాల్లో జరగలే.

అవ లేద [illegible] ఇట్టున్నద్దా వి.

యీ నాలుగు మాసాల్లో యీ
గిత్త ఎన్నాళ్ళల్ని దాటిందో [illegible]కో
లోజాన రెండు మూడు గూడ
తొర్లుతె. అవతలా నా[illegible] దెలవ
దన్నట్టు యింతలా వు గిత్త తే
యెంకటసామి దెబ్బత అవుకాని
కన్నెత్తి జూళ్ల

పొరగూని యెంకటసామి దెబ్బ
నావు మువలెయితె మటుకేం—
అవుపాగరు మీ ముందిం పొంచిన్నా
అదే యివ్వాళ; [illegible] డిసి సావ
మూకినా దానికే జెల్లింది. ఇరుకట్లు
[illegible] కెల్లింవి. ఐ[illegible] వుకూడలూ
వొక్క కోడె. రెండు వు లీవుర్నె
వుండాలగ. మరిగే అటికాడ జెసి
గిరిసి అవమాత. నాటా వు లేద,
నాలుగు మాసికల పాలేద.

[illegible] కోడెమాదకి మటుకేం.
ఎనిమిది మాసాలయ్యె తవ్వడికి
పేమ్కొత్తు [illegible]దిగింది [illegible]ంచె[illegible]పెద్దు,
పోక్ పొవ్వ వ్వారంతె. అట్టా
పెద్దమ చినెమాలో నాడాల్సిందె.

మరాబాడు వోంగోల గిత్తాదెబ్బ
కలిపిండుగా యెంకటసామి!

ఈ రెన్నాళ్ల [illegible] బండి బంగారు
తల్లి వోరాల మాలిన్మ సి పించు
కున్న ఇయ్యాళవు జతల్లి కంటా
బవ్వ తివ్పలు జెకటా వుండది.
ఊరికి వడు దా కె మట్లానూ
గూకోల. జతకెలే యావుకి [illegible] తెల్లె
సివాలెత్తి [illegible] దొడ్డంతా తిరు
గుతా వుండది [illegible] గిత్త మరి
కాడికెల్లదు; సెపి టి [illegible]

తొలిరోజె [illegible] యెంకటసామి
బలె తంగాకి బడి యింటి అరిత
లాకె ఇట్టు ఖపొయ్యేవా త[illegible]
మాలిన్మ [illegible]టా తిం[illegible] లాడి [illegible].
వసేంది గా గిత్తను జె యల

'అదంతెలె. [illegible] కె తుకు రేవురా.'
మటి వంపేశిండు [illegible] వు [illegible] రు
సుబ్బయ్య

రెండోరోజు సావుకారు దాట్ల
గిత్త అవుండి కెల్ల - య[illegible]
తట్టు కెల్లింది కాళ్ళు ముం[illegible]ల్లి
రాను. మూతి [illegible] క, ముక్కు
నా కను. [illegible]ట్టు జెసిది [illegible] దాకె
వూను గనిపెయ్యలె.

మల్ల రెడ్డోహా సావుకారు
సుబ్బను దొడ్డొ [illegible]డు నొ[illegible]లి
పెట్టి మర్రోజు రాటానికి యెంకట
సామి వచ్చిండ్లె.

పాముగూరాయె, మ.

సావుకారు మా గొప్ప యిర
కాటంలో బడిపోయిండు దుబ్బలు
ముందే బిచ్చుకున్నారాయ [illegible]

సెట్టిగారి బిడ్డకొబ్బులు జేటికి రావటం వింతైన మాటలెట్లా? గిత్త కేదో కయ్యం లొచ్చి దాటకపోయిందా? కి తవకా, తెచ్చు!

"దాటుద్ది" అని సావుకారూ,

"దాటదు" అని యంకటసామి ఇగకే వోడు.

"రేవురా" అని సావుకారు మూతి ముడిచాడు.

"వాకిలే నెట్లా పొద్దుగూకులు"

"అయితే నవ్వి బెట్టుకుంటావా?"

"నువ్వు జేసేదేంది. డబ్బు లిట్లా కారెట్టు పెట్టేస్తా, అప్పన్నోలు కాని"

దూరాన్నుంచి యెకిలి నవ్వు ఇనిపించింది. సావుకారు దొడ్డి గోడమీద గూకుని నవ్వుతుండా మరిచి పూజారి గోయిందసామి.

"అంతే గుంటావా యంకటసామి --" అవు దాటకపోయినట్టైతే నోరు మూసుకొని కాళ్ళుకొండ తుంటావా!"

"ఉండయ్య. నీదో సొద." అని యంకటసామి వంతులి మీద యినుక్కుండు.

సావుకారికి మాత్రం వంతులి మాట భలేగుంది. వంతులొచ్చి కాలు క్కఉరాడి యంకటసామిని యెక్క గొట్టేస్తే బాగుండు. కానిఅది గోడ దిగి దొడ్డో కొత్త కల్ల దొడ్డోంచి చేరకి బోడు - ఇటో గుండ చెల్ల కుంటుమండి శాటు లేదబట్టా దానికి కాలొచ్చినయ్యన్నమాట. దానికేం వంత దాద లేదుగాని యెక్కేవోడు అడోళ్ళను బంకరించుకుంటూ యెళ్తాడు.

అప్పుడు ముందా గొడుకు.

"మారేటాటవు" అని యంకటసామి కల్లరెట్టించి అడిగాడు.

"లేనవేదేంది! ఆవ నాలుగు పెళ్ళిళ్ల యేసువన్నా."

"ఏంది సావుకారు, నీ సామ్రాంకెం! మా యావేం, నువ్వు కాపరానికి తెచ్చిన కోడలుపిల్లను మొందవా, నీ కొట్టంలోనే ఉడుంటాదికి!"

"సెట్టి కోడలు యీ దన్నే వుంది పోటానికిక్కారణం లేరవయ్యా" అని గోడమీన గోయిందసామి మల్లా యగతాళి జేసిండు.

ఆమ నోరిప్పితె అంతే. మర్యాదగ మాట్లాడు

"దిగిరా వెయ్యి. నీ తుంపాడెగా" అని సావుకారు ముందు కెల్లా జేసి మల్లా యుప్పుడె నవ్వేశి తగలాయూ పిండు. ఆటలా జగడాలకి అరెట్టులా బరాయించేది.

అమయితే గోయిందసామి దిగిండు. దిగి, గిత్తకాడ జేరిండు. అటు తిరిగి, యిటు తిరిగి, గిత్త గంగడోలు ఒట్టుకు చూచొచ్చిండు. ఎట్లనా ఎన్నింటిలో బుర్రాకాడిండు. గిత్త దల్లా. అన్నా సి లెపాలి నూసిండు. గిత్త కాసి సూసిండు అట్టా రెండు మూడు సార్లయ్యాలికి అడికేదో తెల్పినట్లయింది.

మనిసి మంచోడు గాకపోతె

వినటిస్తాలాలు. కాని ఎవరి మటికి సంగతి వాడికి చెప్పినట్టు ఇక ఓడికి దేనవడు. అట్లాగే గొడ్డు సంగతి గూడ.

రెండ్లాళ్ళు గడిచి గిత ఆపు ఇకటున్నయ్యాదే తప్పటికి బుద్ధి వచ్చి గడ్డుకుంది.

వాలుకొల్ల కాడు యుంకటుపోయింది. తీయావునె, ఈ కాష్టరం రావటంతో గోరి ఒంగోలు గిత్తతో దాటించింది అప్పుడు దిగిన కోడెమాడే ఈ గిత్త! మరదే, గోయిందస్వామి తేకట తీసిన యుశేపం.

'అబ్బ నా పొంచిరంగ!' అన్నాడొకతను పొంచి పతిల్లిబడి. 'ఆ గుమంతుడు నూర్దా మనం మదుపలం మర్చిపోతే ఆ పరివారుతుడు మర్చిపోడు! అద్భుతం తల్లి గనతే అట్టుగునం జూపెంది. పనువైతే సుయుకేం-బుద్ధికి బుద్ధి!' అంటా యుంకటుస్వామి అప్పటికి ప్రాణపెట్టి మొక్కిండు. 'తరి మారిస్త్ర యుకవలం మ..ుసులం పోరపాటు జేసినాం. మరి

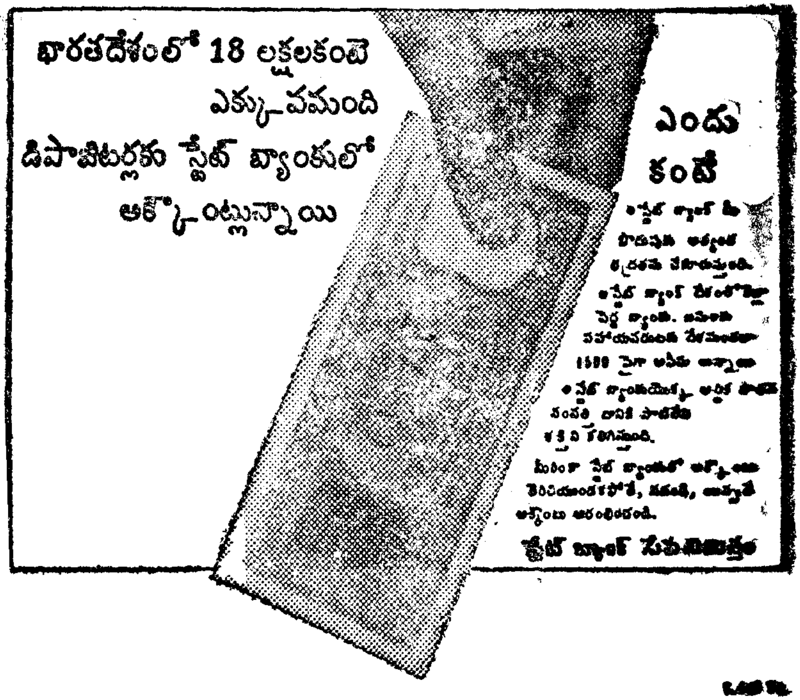

మతో చెప్పుకోమాక" అంటూ సాగిల పడ్డంత అర్భాటం చేసింది.

"నేటి వచ్చు దగ్గర్కి. సింహాన్నా అది ... పిలాంటోళ్ళం ఉండవా చెప్పు, యుక్కొని రేపెంట!" అని గోవింద స్వామికి యగతాలి చేసింది.

"కాకపోతేవీ పిలాంటోళ్ళ పుంటాన్నంటావా?"

గోవిందస్వామికి వంగ తందరికి చెప్పిందే... అంతే కంపులాడుగా ఆడా!... తల్లికి మొగుడు ... ఆడకి పూళ్లో అడిగూకళ్ళ సొల్లంలా కొంగూళ్ల మీద తెగబడుతుండడు. ...ఆ మాత్రం మాటపోడు లేక మా గడుండడు గొంటుసామి మెత్తకోదగాని ధరించిచ్చిందు... అప్పరోడకక్కగటితక తంతేబాగుండు – అనుకుంటూ వుండడు సావుకారు మల్లయ్య

ఆ గిత్త అయావు ఉం ఆడ అన కంటూ జత గిట్టాలంటే గోవింద స్వామికి ఒక ఉపాయం చెప్పిండు ఆ మలువైతే బాగానే వుండి గాని యెంకటసామి ఆ ట్టా చెయటాని కొప్పుకు దేశట్టు గపిపియ్యల.

కాని సావుకారు మల్లయ్యగల్లా పెట్టె లివ డబ్బులంటే ఫ్రానోట్లొ ఇద్దటే డబ్బులు తిరిగిచ్చేది లేదని మొరాయించిండు.

"అన్యాయం సావుకారు! పైన జగమంతుడు ఉండాడు ఆ జగుమంతుడే మొగుడాడు...ఎంత వమునైనవప్పుంటికిల్లి కొడు. డబ్బు సాన్నేదొంగా దు అయూలుండి, రేస్పేతది" అని బతిమలాడిందెంకటసామి.

"పిలాంటోళ్ళకా దంతేగాదిరి!" అన్జి వల్లుదేసి చెప్పి కవిప్పిందు సావుకారు.

"అట్టా గాదవడ తెంకటసామీ... అయ్యెం వన యిత్త కుదుకాల!... గాడు ... అటికి మనికి ఇచ్చటే! ఆ మటుంటున్నావా ... దేవిటి వేరు మన్నితి వేరు... అప్పు, ఇల్లి, అక్క, తల్లి. ఆ ట్టాంటి తేడా ఉండదు గాళ్ళన్న ఉన్నాది వమున్గాని అగ్గాకు. అందుకే అన్నె పవవు అన్నారు.

"మనకి మ త్తరం అట్టాంటి తేడా లేదృకర్మయం" అని యెంకట సామి గోయింటసామి పైన కళి డిస్సకుడు,

"పోన్లె దా మూ సొంటుర. నేను ప్పిండిని రేపురా ఈ పాయుకాలం నె చేసే వుపాయంతో కట్టె కలిసి నట్టు; లేకుంటె సిదుబ్బాలు పిచ్చింటే పూచీనాడ" అని గోయిందస్వామికి మజ్జన ఇదంటానె వెత్తిగాడుకుంటా యెల్లిందెంకటసామి

పొద్దుగూకే తలికి సావుకారు మల్లయ్య దొడ్డికాడికి ఆడు నాలుగు మూలల్నాండి జ [illegible] వుంటే ఆడేదో అయితండని యీ [illegible] గూకొక్కుగూడ కెరు[illegible] సావు

కారంతో గిట్టుకోళ్ళు అడికే యేదో అయుందని పుకారు బుట్టిస్తన్రు

సావుకారు, గిత్తను పోకిరాజు కాయిచెట్టుకాడికి దీసక పొయ్యి యజ్ఞోపవీతం గుబానుకొచ్చాడు. కొమ్ములకాన గుత్తులు గుత్తుల మువటం మావుకొంబాన తోలుకట్టి. కాళ్ళకాడ పువ్వుల గుత్తుల అకా తిర్నాళకో పూరేగింపు గిత్త మాదిరి జేశాడు అంతోతల్లో గద్దిపిట్టల.

గోయిందసామి అవుడు గుర్తొచ్చి లాకెళ్లిండు. పూజకాసవాడ టు. అప్పనెట్టు జేసింది. పట్టి రంగు దొంపొల్లగాబూసిండు అమ్మోరి కుంకం పసుపు మొగాన జిగ జిగ మెరిసేతట్టు పాయించాడు. గుళ్ళో గన్నేరు పువ్వులన్ని యేపహాటుగ దడదెని తెల్లోమెరిసెడు. ఆసూవు గానే గాడపిపిస్తావుంది.

అయమిన సావుకారు మబ్బయు దొడ్డో జరిగిన యిశితం దూరం వీటని తెస్సాని! గోయిందస్సామిని వాకకే యిరగనాకి. అడుజెప్పినట్లు జేసి గిత్త దాజింది సావుకారు ఇడుస్ని బట్టగా అకగ్గాదలి సియ్యి రూపాయలు మన్నొట్టాగిడు; అసిగ్గా వల్సిపియ్యి దప్పులె అడు ఆల్లు ఆల్లు కోపతెక్క డు కొట్లోలో అవు తోంక గిత్తతో వంక పట్టించి గోయిందసామిని సావుకారుడో గుండా, అన్నాడోళ్ని బలకరించు కుంటూ యెల్లిండు.

◆ ◆ ◆

"గోయిందస్సామి! కొంచ ముతి గిందయ్యోయ్ - ఏ మాతిని సెప్పాను. నీ వలా యిని గోతిలో బడ్డా... వనాని యెంకటసామిని బిలిపియ్యి ద్రోయ్. ఉపు పూసగా జాగారే మపం జేసిక యెదపని అంటూ కతి జాము టుకుపప్పుడు సావు కారు బజార్నడిదు.

"సెలయిది సామిగారూ" అని వొగోస్తుకు అడిగితే అడు శెరసిల్లా. గోయిందస్సామి ఇట టూ వాకకీ లగెత్తుకా వుండాడు. కొంచ కాడుం టుంకి గోయిందస్సామికి కేం పెలాపా, పిల్లలా కి ఉసి యేసాలూ కాటుగాలూ నూ శ్శక అకల్లి పుటి బీజాడికెల్లి యింతి పింం సాలించుకొందంటు.

"యేడున్నావు గోయింద స్సామోయ్" అటూ అగెత్తు కా వుండాడు సావుకారు మబ్బయు.

"యేతిటాకు. కలుకొ తో నూడు తప్పుడెవవ పూజారేతి మన పూతి దేవుడు శేసుకొన్న పాపంగాకపోతె" అన్నారెవ్వరో.

పాపం పెట్టికి కలుకొట్టున్నా అప్పుడు దే పెద్దమనిసున్నా మా గొప్ప బతుకుంది. తప్పు దేవా. గోయిందస్సామి నూ అది దగ్గర యూ కాదంకా యెళ్ళ కొను కొనాలి ఈ యావకే ఉండి రప్పించాలంతో అకె కాతయిద్ది. అప్పుడుగకా, సావుకారు మబ్బయు యూ రేత్తికి విదరబోయ్యాడు.

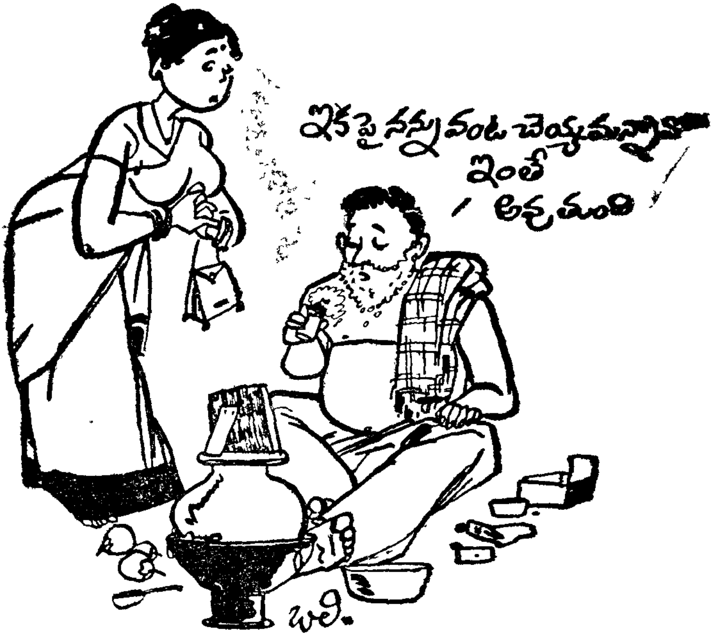

అట్టుచు [illegible] సా[illegible]కి [illegible]త్తి ని[illegible]మ్మే దుంటది [illegible] యే[illegible] పు[illegible] లేనే సంగతి జెప్పలేం. ఇం[illegible] యేం[illegible] టు [illegible] పొ[illegible] గూరుగా మట్టి [illegible] [illegible] మిగిలి పోయ్యింది.

కల్లు [illegible]ట్టు గాడి గనుక్కుం దేకలిని యీ మురికి బోయ్యే [illegible] యిం దన్నా[illegible] కల్లు [illegible] [illegible] తోడి [illegible] [illegible]యిన లె[illegible]డు అపూ[illegible]రోడి [illegible] [illegible] ఆ యి[illegible] వోడి సకం [illegible] యి[illegible] డ.దేకి - అదు [illegible] యెని మిది రూపాయలు బాకి - అది

“[illegible]యి!” [illegible]టూ ఆడు లాగినోడికి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆడ[illegible] పుం[illegible] సావుకారి [illegible] అయి పోయింది.

“అయ్యో! [illegible] యి[illegible] [illegible]స్నా[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వదిరూ [illegible] యం [illegible] [illegible] గోరం జేసినాను [illegible] ఆపద నెత్తి [illegible] వచ్చు దెబ్బ[illegible]” [illegible]ంటూ నెత్తి బాదుకొంటూ సావుకారు [illegible] [illegible] గిల బడి డు, [illegible] [illegible] యే[illegible] గుప్పు [illegible]ప్పింది [illegible]యి దసా[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మము

బాధలా వంటూ వుండేవాడు ఒగేళ తోసుంటాడే మోవని. తలవ దట్టాడు.

కొండు మోటులో తలుపుల్లొ వారు లోవంత గొడవగ వుండది.

తలుపు దెరిశిందెవ్వరో జాసే తలికి సావుకారికి పై పేణాలు పైనే పోయినై. నంబికంతులు కొం కున్నెలు ఆలుసు. కల్లు కొట్టోడి జాముకెడి. పాకలి ఈరిగోడు. మంగలి వర్సయ్య; అవతలీది పాలోళ్ళ గ్రోడు వత్తం. మాంసం కొట్టు వలిసు సాయిబు వురెవిరో వాణామంతి వుండా రాద

"ఏంది, వురికోటనొచ్చాళ్ళ?" ఎవురో దడాయించిర్రు.

"దణ్ణాలు బాబు. నేను సావుకారు మత్తెసు పూజారి గోయిందప్పాం వుండాదా యీ నే?"

"ఎంకట?"

"అడిగోకొంపని దగ్గరె పో"

— అళ్ళమా చెప్పి నట్టల్లా కూకారు. పీకోడ ఎమ్మంది రా అవి వాగడదిగితే, లేపురా అంటి ఇల్లాకే యంటి పెట్టుకు రమ్మంది అని వాగ దన్నారు. అయినా అళ్ళనటానికి లే. అవ్వుడు ముండా కోడు కట్టాం డోడు.

"బాబా అదు కన్నాక గోతిలో దింపింది. పొరుగూరి అమ్మాలెంకటు పాయిం జతగట్టింతమని రెండు దినా లుగలున్నావుడు మా దొడ్డిని గట్టిందు మా గిత్త అయావుడు బుట్టిందే వస్తుంది. ఆ రెండూ కపేయింగా గలి యేగా. ఈరోజు పొద్దుపోయి రాక ముందే రెండింటికి రెండు రంగులే ఆసీమాలోన్నేడు కలిపితే అయ్యా, నోరెం జీవాలు కలిసినై... నేను డబ్బు కక్కుర్తి యెదవనై అదుకేసి నా నెత్తిన రుద్దిన పాపం ముట గట్టుకొన్నాను. అవుడు గంగేని వంశానికే యెంకట సాంకెం జేత్తాడో నని బెదిరిస్తా వుంటే —"

సాహుకారు యీసడిస్తూ మొహం పెట్టిండు.

ఛడాలి, "గొడ్లురెంట్ని గొడ్ల పాకలో బందుకోకట్టి పొమ్మాడు గోయిందప్పాంకి" అంటూ సావుకారు.

"తెంపుకు పోయినయ్యా దొరా."

"అట్టయినా దాగుండి పోను పాలి... ...అయిగోండూ ఇన్ని దినాలదే నాగరగట్టి కీత— నాకటా న్నాకటి గుర్తుబట్టుకుని పొడుసుకొని కుమ్ముకొని పేగులు బొక్కదీసుకొని యింత యెదవవని పేసాక యింకా యెందుకు బతికి యీమూకెన్నె గానోలు. సచ్చిపోయినై బాబూ—

ఏడికైనాది బాటారా జామ రూపాయల లెక్కని మూపాటికి పెట్టి అంటోతు పోయ్యిందీ. దాంట్లో బాకు అయిదారోంత అ జోకు యేతకుసాంకి అక్కడా జెప్పి సావుకారు గుండె కాయొప్పకవని.

"కిక్కి! యెంత యెదవ వని జేశాఓ."

"తక్కువేన్నా ఆ పశువులు నయం"

"ఆ గోయిందసామికి కంటే ఏ పశువైనా నయం"

"అయ్యా బాబూ నమకంటికి దణ్ణాలు. కోడి టోపీ. నే నెప్పటికి యెదురు తిరిగేవోణ్ణి గాదు, తిట్టేవోణ్ణి గాదు. అదెక్కడున్నాడో చెప్పండయ్యా - అడుగవనక పొద్దం రాకపోతే ఏమున్నది యింకటుసాయి వొచ్చి నేనుంటాననయ్యా"

అమ్మ నాని సాయిలు ముంతు కొచ్చి "యాడనెప్పుండాదయ్యా మా గోయిందసామి" అన్నాడు- "అయితే మాత్తరం ఏజ్జీ నువ్వు జాడాయితే గాదు. మానినా అదు నీకో వంకడు. అదు - వా పాపిరంగా. ఇల్లూ వాకిలీ ఎప్పట్లో గిలగిల్లాడ్తా వుంటాను."

"అయ్యో పాపం యెక్కడన్నా కొట్టీ వారా?"

"కొట్టక ఏజ్జీ పూరేగిత్తారన్నా? అదు చేసిన పనికి."

"ఏం చేసిండు" అనకోయి అంత లోనే వోటికి సెయ్యడ్డం బెట్టి దు పావుకారు. అదేం చేసినా చేసే తోడే.

"అయుదవ నిన్నకిల్లాకా వంటి వంటలు కూతుర్ని మనవాడలాంటి యీ యింటి మట్టా దిరుగుతా

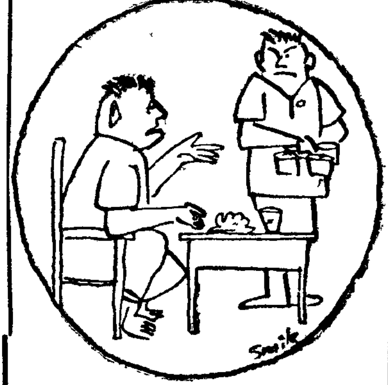

'గాదు తినే తిండికాం ఉందేవి టోయ్ సర్వరూ?'

అందుకే కడం డి మని నేను వక్క హోటల్లో భోంచేస్తాను..."

వుంటాడు. ఇయ్యాళ ఆ గిరీశం పోగాలవొచ్చింది. ఎంతులు కోడన్ని తెచ్చేసినాడు. అన్నా అన్నా అంటూ ఆ యిల్లాలు బాయిల్ బడి పావాల్చిందే- టయానికి వంటలొచ్చి ఇంటోనికి రాకముట్టిగాని."

"అదికేం బొయ్యింది, గిరీశం కడ్డికి మళ్లీ వుంటాడు."

"ఒగరివాద అరికి సెబుతా, సన్నాసి ఏమి మాల్లిత్తా

'లేవట్నుంది గుళ్ళో పూజారు బ్రాహ్మణ్ణి అక్కడి కిచ్చేశారు'

ఆ మేడ లో దెబ్బపోయ్యింది పెట్టెకి; అక్కడి యవ్వారం.

యీళ్ళంతా యీ గ్రేమ ప్రజలు నాంగ కులాలోళ్ళు యింటిట్టో వుండారు. ఈళ్ళందరికి ఇళ్ళుండాయి సొంపాలుండాయి; పెండ్లాం బిడ్డలుండారు. పతిరోడికి సెల్లిగో, ఖార్లో, అక్కో, అమ్మో వుండది. ఈళ్ళందరళ్ళల్లా గోయిందస్వామికి మొక్కులూ, పూజాపి గావడానా సొంవా, పవువూ వుండది. ఆ సొంత వగో అసు అందరిళ్ళల్లోను మెల్లా వుంటాడు యేదైతు జాపెనా ఉంటు సెకవరోళ్ళు పు. ఆ సెవటంగో అట్టా యిట్టాంటు వారిని, వోయి లేక వంచనా హాకగాంట జెయ్యడు

రచయితలకు మనవి

'జ్యోతి'కి రచనలు పంపే వారు అచ్చుకు నిరాకరింపబడిన పక్షంలో వాటి త్రిప్పి పంప గోరితే రచనలతో టు ఒగినన్ని స్టాంపు జతచేసి పంపించాలని మనవి. రచనతోపాటు కాక తరువాత స్టాంపులు పంపదల్చి, అట్టివారికి రచనలు త్రిప్పి పంపడం కష్టసాధ్యమని గుర్తించాలని మా విజ్ఞప్తి

అంత దూరం దేనికి - ఈ పూజారోడే గదా, పెళ్ళయి మొదట్నాళ్ళలో తన కూతుర్ని - కావరం చేస్తా తన యింటో ముండా కోడల్ని. పెద్దరై రావాల్క్ క్రిష్టా అనుకుంటుండా తన యిది కాన్ని నానా అగం జేసింది! యెంత నిజమో యెంతబద్ధమో పరమాత్ముడి కెరుక; ఆ యీ రోళ్ళ కెరుక,

●

మర్రోజు తెల్లారే తలికి వుళ్ళో నిండా అరవం గటులేం మోగటల్లో ఊరెన్ని కేకలేత్తా వుండాది ప్రజ. వాళ్ళవోళ్ళూ ఎళ్ళవోళ్ళూ తిర్నాల కింతుంది,

అవి... ...గవ్వెరు తెట్టుకుంద గోయిందస్వామి కూడా నుంచాడు. తడి తేపులూకాల్లూ తట్టుకున్నై అడికి నువ్వుగా గుండు గీకిను. అయితే తంతమాత్రం దానికే యింత గొడవెందుకు

పట్టుగాదు అణి వుళ్ళోవోళ్ళందరు గళ్ళి పిన్నరేత్తి నికిఖ సాబు బింకకి దీపం పోయిన్రా... ...ళ్ళ మానవ వుండాడు — ఆడికి నాయి కత్తి కోత బాగాదెబ్బ వో దయం దెబ్బ...

ఇగనేమిం... గోయి స్వామి వనంతె అసింత అరోళ్ళ తేని జాతి పటకలు మింగాల్సినదె పకీరు సాయెబు ... అడి మొగతనాన్ని వున్నెంగట్టుకుంటు.

□□□

[గత సంచిక తరువాయి]

64

గోమతి పరీక్షలవుతున్న వారం రోజులూ రెండు పూటలా గోపాలం కారు వరకూ, తిరిగి వెళ్ళేది. ఒక్కసారికూడా గోవిందు దానిని ఉపయోగించుకోలేదు. గోపాలం స్వయంగా వస్తే ఇదేమని అడగలేడు.

"బహుశ ఆయనకి కోపం వచ్చి ఉంటుంది. లేకపోతే ఇన్ని రోజులు మనింటికి రాకుండా ఎప్పుడూ జరుగలేదు" అంది గోమతి.

"దెయ్యానికి వేరొకరి పైన ఎవరు కోపగించుకోరు, నేను చేయవలసినది ఏమీ లేదు గోమతీ! అతడికి కష్టం కలిగించాలని కాని ఇంతవరకూ ఉపయోగించాలని నేను అనుకోలేదు. కాపల్లో విహరించడం, మేడల్లో పనిచేయడం నా జీవితం కాదు. ఈ జన్మలో దానిని పొందలేని అదృష్టం కూడా నాకు లేదు. దానికి కావలసిన వాటి కోసం ఎగబడి, అందలేదని కుంగిపోవటం నాకు తెలియదు. ఉన్నదానితో తృప్తి పొందేందుకు ప్రయత్నించడం నా అలవాటు" అన్నాడు గోవిందు.

గోవిందు తన్ను ఎత్తిపొడిచిందికి అమాయకత్వాడని గోమతి తెలుసుకుంది. "నువ్వు ఉద్దేశంతో చేసినా నావని, అతడి వల్లనే నష్టం పొందలేదు కీ. ఏమైనా వెనక వేసుకున్నట్లు అయినా ఏమైనా జ్ఞానశీలంలో ఉంటే" ఏమో ఏమో చెప్పింది గోమతి.

అటు దూరంతరం ఉన్న రంగమ్మ,

ఇలా మాటలు వేసుకొంటున్న గోవిందు ఉక్కపోతగా అరిచాడి "ఈమె కేం అయింది" అన్నట్లు గోమతి వంక చూసేడు.

గోమతి కేమయిందో ఆమెకే తెలియదు. ఏదో సమయంలో పూనకం వచ్చిన దానిలా నోటికొచ్చి మాటవస్తే అంతా అనేస్తోంది. తన్ను తరువాత ఇలా ఎందుకు అన్నానా అని బాధపడుతుంది.

ఆ రోజు కూడా మాట తొరు జారేక మనసులో ఎంతో బాధ పడింది.

"క్షమించు గోవిందూ, ఏదో తొందరపాటుగా అలా అనేసేను" అంటూ బ్రతిమాలుకొంది.

జరిగిన కథ

గోమతి, గోవిందుచిన్ననాటి నేస్తాలు. వారివి ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళు. వారి అల్లరికి వూరూ వాడా ఏకమయ్యేది. ఇలా వుండగా గోమతి తండ్రి రామ నాథం ఒకనాడు తల్లి దండ్రులులేని తన మేనల్లుడు గోపాలాన్ని యింటికి తీసుకు వచ్చాడు. వాడిని పెంచి పెద్దచేసే భారం తనపై వేసుకున్నాడు. గోమ తిని వాడికిచ్చి పెళ్ళిచేయాలని రామనాథం దంప తులు ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నారు. అతనికి పెద్దచదు వులు చెప్పించారు. కాని, గోమతి తన్నుగాక గోవిం దును ప్రేమిస్తున్నదని భావించి గోపాలం ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోనని చెప్పివేశాడు. గోమతి పెళ్ళి గోవిందుతో జరిగిపోతుంది. ఒకనాడు గోవిందు పని చేస్తున్న ఫ్యాక్టరీలో యాక్సిడెంటుకులోనవుతాడు. కృత్రిమపాదంతో హాస్పిటల్ నుండి యింటికి వచ్చాడు గోవిందు. గోమతి జీవితంలోకి తిరిగి గోపాలం వస్తాడు. పెద్ద హోదాలో వున్న అతడు గోమతికి మంచి ఉద్యోగం ఇప్పిస్తాడు.

గోపాలం ప్రవేశంతో ఊహించలేని అనేక మార్పులు రాసాగినై. దాంతో గోవిందు మనసు కకా వికలమై పోయింది. గోవిందు నోదార్చాలని గోమతి ఎన్నో విధాల ప్రయత్నిస్తూంది —

"క్షమించడానికి ఇందులో నీ తప్పే ముంది గోమతీ! నీ మనసులో ఉన్న మాటనాఎదుట అన డానికి నీ కెప్పుడూ స్వాతంత్ర్యం ఉంది. దాని వల్ల నాకుబాధ కలిగితే అది వేరే సంగతి.

"ఇంతకు పూర్వం నువ్వు అన్న మాట వల్ల బాధ కలుగు లేదు. ఈ విధంగా మాటలు తూలుతూ సంసారం చేయ వలసి వస్తుందుకు నీకూ, నాకూ దా పాతి కలిగింది. కాని నాకు తెలుసు గోమతీ! నేను ఉన్నా లేనట్టే అశక్తుణ్ణి అవిటి

[illegible]

పాళ్లే. అందువల్లనే ఏదో విధంగా ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్దలేక పోతున్నాము.

'కాని ఏదో రూపంలో దీనికి పరిష్కారం అవసరం గోమతీ! ఎల్లకాలం ఇదే రీతిగా జరగడం సాధ్యపడదు'

గోవిందు ఏ విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకొని ఆమాట అన్నాడో గోమతి లోతుగా తరచి చూడలేదు.

తన తొందరపాటు మాటలకే ఆమె అంత ఘాటుగా ఖండించింది [illegible] పడుకొంది.

'ఇంకెప్పుడూ ఇలా నా నోటమ్మట గోవిందూ! నిన్ను గురించి తక్కువగా ఒక్క మాట అనను' అంటూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకొంది గోమతి.

గోవిందు మెల్లగా లేచి ఆమె చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకొని 'పిచ్చిదాన

గోమతీ, నీ కంటితో నీరు చూస్తుంటే నా మనసు నన్ను వెక్కిరిస్తుంది. నా అశక్తతని ఎత్తి చూపుతుంది. అది నేను సహించలేను. భరించలేను" అన్నాడు.

దుఃఖంగా ఉండే గోవిందు చేతులు పట్టుకుంది, వచ్చువరాలు బైటికి కన్పిస్తున్నాయి. ఉండవలసిన కన్న కొంచెం వెచ్చగా ఉంది ఒళ్ళు.

"ఈ పరీక్షలూ, చదువుమూలంగా నీ ఆరోగ్యం బాగా దెబ్బతింది గోవిందూ! రేపు డాక్టరు దగ్గరికి తప్పక వెళ్ళాలి" అంది గోమతి ఆత్రంగా.

"అవసరం అనుకొన్నప్పుడు నేను వెళ్తాలే. నువ్వేం కంగారు పడకు" అన్నాడు గోవిందు నెమ్మదిగా.

65

గోవిందుకి మానసికంగా, శారీరకంగా ఉత్సాహం, ఉత్తేజం కలిగించే ఉద్దేశంతో, అతనికి దగ్గరగా కాలం గడపాలని నెల రోజులు ఆఫీసుకి సెలవు పెట్టింది గోమతి.

కాని పదిహేను రోజులు గోవిందుని ఎదురుగా కూర్చుని మార్పు లేని జీవితం అనుభవించేసరికి ఒక విధమైన విసుగుదల, దాని నుండి విడుదల కావాలనే కోరికా కలగసాగేయి. అతి కష్టం మీద మరి నాలుగు రోజులు గడుపగలిగింది. ఐదు మీదట ఆమె కాలు ఆ ఇంట నిలువలేదు.

ఉదయాన్నే ఆఫీసుకి బయలుదేరుతున్న కోడల్ని చూసి, "నీ సెలవు ఇంకా కొద్ది రోజులు ఉంది కదూ" అంటూ ప్రశ్నించింది రంగమ్మ.

"ఏవో అర్జంటు పనులు పూర్తి కావాలిట. వెంటనే వచ్చి జాయిన్ అవమని ఆఫీసు నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది" అంది గోమతి.

నిజానికి పదిరోజులకిపైగా ఉన్న సెలవును రద్దుచేసుకొంటూ తనే ఆఫీసుకి ఉత్తరం వ్రాసింది గోమతి.

"వచ్చేశావా అమ్మా! నువ్వులేని ఈ ఇరవై రోజులు ఆఫీసు ముఖంలో కళాకాంతులు లేవనుకో" అన్నాడు ముసలి హెడ్‌గుమాస్తా శ్రీకారు గుమాస్తాల వంక చూస్తూ.

"అయినవానికి కానివానికి కాన్ ముఖం మాడ్చుకొని ఒకటే చిటపట ఇంక చల్లబడుతుందులే" గోమతి అందానికి అసూయపడే అమ్మాయిలు ఆమెకి వినపడేలా గుసగుసలాడేరు.

"గోవిందరావుగారికి ఎలా ఉంది?" మోహనరావు ప్రశ్నించేడు.

"ఇప్పుడు కులాసాగానే ఉంది" నోట్ పుస్తకం, పెన్సిల్ చేతిలోకి తీసుకొంటూ గోమతి జవాబు చెప్పింది.

వ్యక్తిగతమైన ఆలోచనలని పక్కకి నెట్టి, పనిలో మనసు లగ్నం చేసి ఒకరోజు ఆఫీసులో గడిపేసరికి

గోమతి మనసు కొంచెం తేలిక పడింది. ఇంతవాటు పడిన దారిలో ప్రయాణించేటప్పుడు సమ్మకంగా ముంచుకువచ్చే పాదాల్లా గంటలు, అనాయాసంగా గడిచిపోయేయి.

సాయంకాలం ఆఫీసు నుంచి గోపాలం ఇంటికి వెళ్ళింది గోమతి. గోవిందు చేసినపనికి క్షమాపణ చెప్పుకోవలసిన విధి తనపై ఉన్నట్లు ఆమె భావించింది.

గోమతిని చూస్తూనే గోపాలం ఆత్రంగా చేతులు ముందుకు చాచి ఆహ్వానిస్తూ 'ఇంత కాలానికి వచ్చేవు గోమతీ! ఇంక నువ్వు ఎప్పటికీ నా యింటికి రావేమో అని ఎంతగా ఆందోళన చెందేను' అన్నాడు.

'అంత కంగారు పడిన వాడివి, గోమతి ఏ కారణాన్నల్ల రాలేదని ఒక్కసారైనా తొంగి చూసి పోయేవా?' ఎంతో సహజంగా నవ్వుతూ అన్నట్లు ఆ మాట అనాలని గోమతి ప్రయత్నించింది. కాని అంతకాలం గోపాలం రాలేదన్న కోపం, వ్యథా ఆ మాటలో లీలగా ధ్వనించేయి.

'కాదు, ఆ పరిస్థితిలో నువ్వు మాట మాత్రం లేకుండా వెళ్ళిపోయేక మీ ఇంటికి వచ్చి నిన్ను చూసే సాహసం నాకు లేకపోయింది గోమతీ! నన్ను నిరసిస్తావేమో. నా గురించిన ఆలోచనలు పూర్తిగా నీ మనసులోంచి తొలగించేశావేమో, మగవాడైన నీ మీద ప్రేమ నిలుపుకోలేని నన్ను అసహ్యించుకొన్నావేమో - అని భయపడ్డాను. కాని, ఇప్పుడు... ఇప్పుడు... నువ్వు తిరిగి వచ్చేవు గోమతీ ... ఈ రోజు నాకెంతో తృప్తిగా ఉంది. ఇంతకన్న నేను ఏం కోరబోవడం లేదు' అన్నాడు తేలిక పడిన మనసుతో గోపాలం.

గోమతి గోపాలం మాట సాంతం వినలేదు. 'నా గురించిన ఆలోచనలు నీ మనసులోంచి తొలగించేసావేమో' అన్న మాట సుడిలా ఆమె మనసులో తిరుగసాగింది. అలా చేయగలిగితే గోపాలాన్ని పూర్తిగా మరచిపోగలిగితే ఈ వ్యామోహానికి దూరంగా తొలగిపోగలిగితే... కాని... ఎలా... ఎలా... ఎలా?

గోపాలం ఆకర్షణలనుంచి, అతడు అనుభవిస్తున్న జీవితంలోని తీయదనం నుంచి తన్ను తాను రక్షించుకోవాలని గోమతి మనసు కోరుకొంది; క్రియలలో ఓడిపోయేది. గోవిందు సాన్నిధ్యంలో నిశ్చలంగా ఉండలేనిది; అతని పరోక్షంలో దానిని మరచిపోయేది. తాను నడుస్తున్న దారి కంటకావృతమైనదని, దాని పరసనే చక్కనైన బాట ఉందని గోమతికి తెలుసు. అయినా కాళ్ళు అటులాగేవి, మనసు అటే మళ్ళించేది.

చలికాలంలో ఇంటిని ఎటువంటి ఆచ్ఛాదనాలేని వాడికి శివరాత్రి

సమయంలో ఎవరో వేసిన చిటుకు ముంటలా కప్పించేవాడు గోపాలం. ఒంటిలోని రక్తాన్ని గడ్డకట్టించేలా బాధిస్తున్న ఆ చలినుంచి తప్పుకో డానికి వెచ్చదనం కావాలి. ఎదురుగా ఉన్న ఆ మంటలో వెచ్చదనం ఉంది. కాని చలితో మొద్దుబారిన శరీరానికి వేడి వెంటనే సోకదు. తగినంత వెచ్చదనం ఇంకా లభ్యం కాలేదని ముందు ముందుకిపోతే... ఫలితం ఒళ్ళు కాలుతుంది కాలిన చోట బొబ్బలెక్కుతాయి. చేతనైనంతకాలం మనిషిని బాధపెట్టి మచ్చగా మిగిలిపోతాయి. ఒక్కొక్క సమయంలో మనిషి ఆత్మాహుతిపోతే నశించిపోయే ప్రమాదం ఉంది అంత అపాయం ఆ మంటలో ఉన్నదని తెలిసినా చలితో వణికే మనిషి ఆ వేడినుంచి దూరంగా పోలేడు.

గోమతి పరిస్థితి అందుకు భిన్నంగా లేదు. తను చేస్తున్న ప్రతి అడుగు తనని ఎటు లాక్కుపోతున్నదో ఆమెకి తెలుసు. ఆ దారినుంచి తప్పించుకోవాలంటే తను ఏం చెయ్యాలో తెలుసు. కాని ఆ తెలిసిన విషయాన్ని ఆచరణలో పెట్టే శక్తిని ఆమె కోల్పోయింది.

66

రెండు నెలలకాలం, గోమతిని, గోపాలాన్ని మరికాస్త దగ్గరికి తీసింది. గోవిందుతో గోపాలం చెలిమిలో ఏదో అనుభూతి కన్నగా ధ్వనించింది. ఆ కాలంలో గోపాలం వారింటికి ఒకటి రెండుసార్లు కన్న అధికంగా రాలేదు. గోమతి మాత్రం క్రమం తప్పకుండా వారానికి నాలుగైదుసార్లయినా గోపాలం ఇంటికి వెళ్ళి వస్తుండేది.

సాధారణంగా వారింటి వెనుక లాములో ఇద్దరూ కూర్చొని చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పుకొనేవారు. గోపాలం వేస్తున్న చిత్రాల గురించి మాట్లాడుకొనేవారు. ఆఫీసులో పని అంతగా లేని రోజున ఏదైనా మ్యాటినీ సినిమాకు పోయేవారు.

ఇంటా, బయటా మొదట్లో గోమతితల్లి, గోపాలంతల్లి ఉండే గౌరవం క్రమేణా తగ్గసాగింది. పదిమంది పది రకాలుగా అనుకొంటున్న మాటలు కొన్ని గోవిందు చెవుల పడేవి. కాని, వాటిని పట్టించుకోకుండా నడుచుకోవాలని ప్రయత్నించేవాడు. కనీసం వాటికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వనట్లు నటించేవాడు. వారిద్దరిపట్ల అతనికి వల్లమాలిన నమ్మకం ఉన్నట్లు మాట్లాడేవాడు.

కాని అతని మనసులో రగులుతున్న అగ్నిగుండానికి, దానికి సమిధలుగా ఉపయోగపడుతున్న గోమతి ప్రతి చర్యని రంగమ్మ గ్రహించక పోలేదు. ఆ తల్లిహృదయం భయంతో

కల్పించిపోయేది. కానీ ఏమి చేసినా కి ఏమి చెప్పేందుకీ ఆమె అవకాశం లేక అలాగని చూస్తూ ఊరుకొంటే ఏమి జరుగుతుందో ఊహించుకొంటూ కూడా ఆమె మనసు ఒప్పలేదు. ఏదో ఒక విధంగా ఆ ఇంటిపై విరుచుకు పడనున్న ఆపదని తప్పించవలసిన విధి తనపై ఉందని రంగమ్మ నిశ్చయించుకొంది.

అలవాటు పడిన రీతిగా కొంత ఆలస్యంగానే ఇంటికి చేరింది గోమతి. అప్పటికే గోవిందు భోజనం ముగించి గదిలో ఏదో చదువుకొంటూ పడుకొన్నాడు. గోమతి రావడం చూసి వచ్చేవా అన్నట్లు ఒకసారి అటు చూపు తిప్పి తిరిగి పుస్తకంలో నిమగ్నమయిపోయేడు.

ఇటీవల కాలంలో గోవిందు కన్పించిన పుస్తకమల్లా చదవడం మొదలుపెట్టేడు. పుస్తక పఠనంలో లగ్నమైన అతని మనసు బైటి విషయాన్ని చాలవరకు విస్మరించ ప్రయత్నించేది. ఒక విధంగా గోమతి కాలేజీకి పోయిన స్థానాన్ని ఆ పుస్తకాలు, వాటిలోని భావాలు ఆక్రమించుకొన్నాయి. వాటిలో కనిపించిన ఉదార్యం, సానుభూతి, దుఃఖాన్ని సూటిగా చూడగలిగే ధైర్యం, పరిస్థితులను నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలించి, కార్య నిర్వహణకి పూనుకొనే నిశ్చలత్వం అన్నీ లభ్యమవుతాయన్న నమ్మకం కుదిరింది. అందుకే వాటితో చెలిమి గోవిందుకాలం స్నేహితన్ను, గోమతి ప్రజాసంపన్న, తన్నుతల్లి అనరాని తన్ను మిన్నగా కల్పించింది గోవిందుకి.

గోమతికి భోజనం వడ్డించి రంగమ్మ పక్కన వచ్చి కూర్చుంది. ఏదో చెప్పాలనే ఉద్దేశంతోనే ఆమె అలా వచ్చి కూర్చుందని గోమతి గ్రహించింది, కాని అడిగి తెలుసుకొనే ధైర్యం ఆమెకి లేకపోయింది.

"గోవిందు భోజనం అయిందా?" ఏదో ఒకటి అడగాలన్నట్లు అడిగింది.

రంగమ్మ ఆ మాటకి జవాబు చెప్పలేదు. తను చెప్పాలనుకొన్న విషయం ఎలా ప్రారంభించాలా అని ఆలోచిస్తున్నది.

గోమతి భోజనం పూర్తిచేసి చెయ్యి కడుక్కొంది. రంగమ్మ అంటు గిన్నెలు సర్దడం మానేసి ఆమె వెనకనే వరండాలోకి వచ్చింది.

"నీకేం పనిలేకపోతే కొంచెం సేపు ఇలా కూర్చుందాంరా" అంటూ చాప పరిచింది.

గోమతి మౌనంగా వచ్చి కూర్చుంది. గదిలోంచి గోవిందు ఖంగ్ ఖంగ్‌మని రెండుసార్లు దగ్గేడు. రంగమ్మని కర్తవ్యం ముందుకి తోసింది.

"చూడు గోమతీ! నీతో కొన్ని విషయాలు చెప్పాలని ఎన్నాళ్ళగానో అనుకొంటున్నాను కాని

ఎప్పటికప్పుడే కమతుం కలిసి రావడంలేదు. ఇలా ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే ఇక ఎవ్వరికీ చెప్ప వలసిన అవసరమే లేకుండా పోతుం దేమో అని..."

"గోవిందు ఆరోగ్యం గురించేనా అత్తయ్యకు నువ్వు చెప్పేదేది? తమ్ముడి వాడు కాడు. కదా, కొడుకు. కుంటూ వదిలి మొండికేస్తే నేనేం చేసేది చెప్పు అమ్మ ఢిల్లీ కొచ్చి మాత్రం నీనా పడుగా అలాగే పడి ఉన్నాడు డాక్టరు విశ్రాంతి అవసరం అంటే పట్టించుకోకుండా ఆర్ద్ర రాత్రి దాకా చేసే పనులు ఆ చదువు చూస్తున్నావు కదా! పరీక్షలో,

పాసో అయితే చదివినా అర్ధం ఉంది. ఇటీవల గోవిందుకి ఏమయిందో కాని నేనేం చెప్పినా పట్టించుకోడమే లేదు. నువ్వయినా చెప్పి చూడు అత్తయ్యా" అంది గోమతి ఆమె చెప్పి పోయేది తనకి ముందే తెలుసు అన్న ధోరణిలో.

"ముందు నేను చెప్పాలను కొంటున్నది పూర్తిగా విను గోమతీ! అటు తన వాళ్ళ నియంత్రణ, వాడి అదృష్టం ఈ వయసులో నేను చెయ్య గలిగేది ఏమీ లేకుండా!

"చిన్ననాటి నుంచి నీ నీడలో వాడిని పెంచేవు నీ మాట మీద వాడిని నడిపించేవు. కాని డు నీమాట

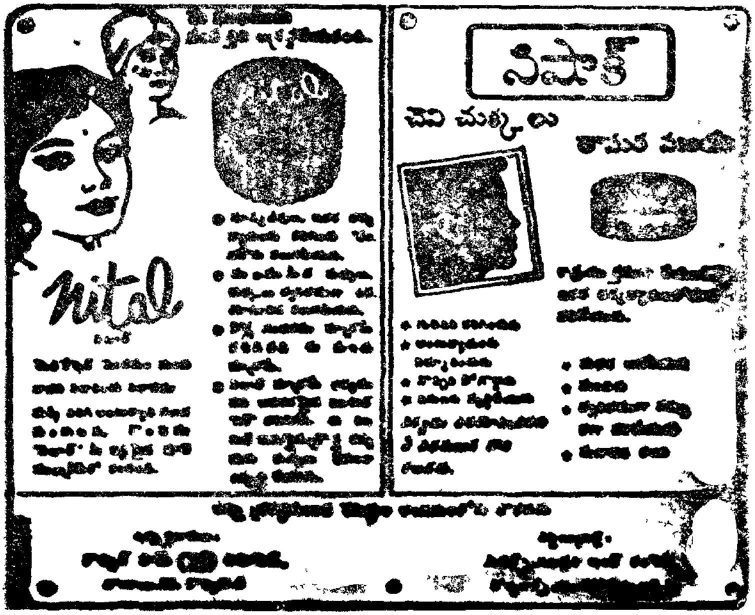

బతకలేనంటున్నావు. అదే నిజమైతే ఇలా ఎందుకు జరిగిందో ఒక్కసారైనా ఆలోచించావా గోమతీ? పరిస్థితి మామూలుగా అయేందుకు ఏ మాత్రమైనా ప్రయత్నించావా? నువ్వు అందుబాటులోలేని ఏవో ఆనందాలకోసం పరుగులు తీస్తుంటే వాడు నీ చేయి తప్పించుకొని దూరంగా తరలి పోతుంటే, ఇదిలా దాంపత్య జీవితంలో శుభ పరిణామం కాదమ్మా!

"నిజమే, బయటి ప్రపంచంలో ఎన్నో అందమైన జీవితాలు, ఆనందాలకి విలువైనవి ఉండవచ్చు. కాని అవి నీవి కావు. అటువంటి బ్రతుకు నీకై ఆ పరాత్పరుడు నిర్ణయించలేదు. నీది కాని దానిపై వ్యామోహం పెంచుకొని, నీది అయిన జీవితానికి, నీ వారు అనుకొన్న మనుష్యులకి దూరం అవుతున్నావు."

"మగడు, సంసారం కల గృహిణివి. పరువు మర్యాదలు కల కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగిన పిల్లవి, ఒకరిచేత వేలెత్తి చూపించుకొనే పనులు చేయ తగునా గోమతీ!"

"ఎందరో ఆడవాళ్ళు అవసరాలు కొద్దీ ఉద్యోగాలు చేసుకొంటున్నారు. వారంతా ఇల్లు పట్టకుండా ఇలాగ తిరుగుతున్నారా? ఈ ఇంటిలో నేను లేకుంటే ఏమిచేసే దానివి? వాడిని ఇంటిలో వదలి నువ్వు ఇలా తిరగగలిగే దానివా?

"అవిటివాడైనా, అక్కరలేనివాడైనా వాడు భర్త. ఆ మూడుముళ్ళు పడిననాడే వాడితో నీ జీవితం ముడిపడిపోయింది. అవి ఎంతో ఏవో అనుకొన్నంతమాత్రాన తెగిపడే బంధాలు కావమ్మా ఇవి. మనం పుట్టి పెరిగిన వాతావరణం, మన సంఘపు కట్టుబాట్లు మనకాళ్ళకి బంధాలు వేసాయి. వాటిని వదిలించుకొని ఎంతో దూరం పోలేము పోవాలని ప్రయత్నించినా విడదీసిన అలవాటు గుర్తులు జీవితం పొడుగునా కనబడుతూనే ఉంటాయి.

కాస్త మంచి, మర్యాదా చూసుకొని మసలుకోవడం నేర్చుకో అమ్మా. కావాలని కోసుకొన్న కాయలు, పసిగా ఉంటే కొరికి పారవేయడానికి ఇవి శ్రీకృష్ణగారి పెరట్లో జామకాయలు కావమ్మా. చీమూ, రక్తం ఉన్న నిండు జీవితాలు. నువ్వు ఆనాటి చిన్నారి గోమతివి కావు. బరువు బాధ్యతలు తెలుసుకొని మసలుకోవలసిన గృహిణివి" అంది రంగమ్మ తన మనసును తేలిక చేసుకొంటూ.

తాను చెప్పదలచుకొన్నది చెప్పి, ఆమె నిలువలేక పెరటి వంట ఇంటిలోకి వెళ్ళిపోయింది రంగమ్మ. అర గంటకి పైగా గోమతి మౌనంగా

అలాగే కూర్చొని, అటు తరువాత మెల్లగా గదిలోకి వెళ్ళింది.

'అటువంటి బ్రతుకు సీతకైతే ఆ పరాత్పరుడు నిర్ణయించలేదు... ఆ మూడు ముళ్ళు పడిన నాటి నుంచే వానితో నీ జీవితం ముడిపడిపోయింది... అవిటివాడైనా అజ్ఞానుడైనా వాడు నీ భర్త...' తల్లిగారి మాటలు ఆమె మనసులో కదిలాయి.

అవి ఐదుసంవత్సరాల అనుభవంతో ఆమె చెప్పిన మాటలు. కాని అందుకు భిన్నమైన దృశ్యాన్ని గోమతి గడచిన సామాన్యకాలం చూసింది. సినిమాహాలు దగ్గర కలుసుకొన్న అరుణ, గోపాలం సావరంగా పలకరించుకొని గౌరవంగా మాట్లాడుకోవడం, స్నేహితుల్లా వీడ్కోలు ఇచ్చుకోవడం ఆమె గమనించింది. ఒకానొక సమయంలో వారిద్దరూ భార్యాభర్తలు. ఆ వివాహ బంధంలో ఇద్దరి మనసుల్ని కట్టి ఉంచేటంత బలంలేక విడిపోయింది. ఈరోజు వారి మధ్య ఎటువంటి బాంధవ్యం లేదు. ఆమె, తనకైతే అటువంటి జీవితం ఆ పరాత్పరుడిచే నిర్ణయించబడిందని, గోపాలంతో సంతృప్తిలేని సంసారం చేస్తూ జీవితాంతం గడుపలేదు. అయినా సంఘంలో ఆమె పెద్దగా పొందిన అవమానం ఏమీ లేదు. ఆమె తండ్రి ఆస్తి, ఆమె భర్త హోదా దానిని కప్పివేసేయి. ఏ కొద్దిమందో ఏదో అనుకొన్నా ఆమె పొందుతున్న తృప్తి ముందు అవి గుర్తించవలసినంత ముఖ్యమైనవి కావు.

ఆ "చపలమనస్క" గోమతి గదిలో కాలుపెట్టింది. గోవిందు చేతిలో పుస్తకం మూసి ఉంది. ఇంటి కప్పు వైపు దీక్షగా చూస్తున్నాడు. గోమతి రెండు, మూడు నిముషాలు అలాగే నిలచి అతడి ముఖంలోకి చూసింది. అతడు ఆమె వంకకి దృష్టి తిప్పలేదు. ఆమె మరికాస్త ముందుకి వెళ్ళింది.

"ఏమిటంత దీక్షగా చూస్తున్నారు గోవిందూ" అంది మంచం చివరగా కూర్చుంటూ.

"ఆ దీపం చుట్టు తిరుగుతున్న పురుగుని చూస్తున్నాను. పది నిముషాలకి పైగా అది అలాగే చుట్టు తిరుగుతూ జ్యోతిని అందుకోవాలని తాపత్రయ పడుతున్నది. ఎలక్ట్రిక్ బల్బ్‌కి కొట్టుకొని దాని రెక్కలు ఒక్కొక్కటే రాలిపోతున్నాయి. అయినా అది తన ప్రయత్నం మానలేదు.

"ఆ జ్యోతి తనపాలిటి మృత్యువు అని తెలిసి ఉంటే అది దాని దగ్గరికి పోతుందా? అప్పటికి తట్టుకోలేని ఆ ఆకర్షణకి లోనై అలాగే పడి కొట్టుకొంటుందా? అని ఆలోచిస్తున్నాను"

(సశేషం)

"మేలుకొండి - మిత్రులారా!"

- ప్రణవి

తెలుగువారి యింటిమీద
తీతువు కూస్తుంది।
వెలుగురేఖ మింటింటన
మరుగున పడబోతూంది!!
మేలుకొండి - మిత్రులారా!
మేలుకొండి!
కూడిరండి మిత్రులారా!
కలిపి రండి!! ....

కోటి కోటి గళాలన్ని
ఒక్కటిగా యేకమై
వాదించిన తెలుగుగడ్డ
గొడ్డలి పాల్గాకమునుపే ....

అమరజీవి శ్రీరాములు
ఆత్మార్పణ కావించి
సాధించిన విశాలాంధ్ర
విచ్ఛిన్నం కాకమునుపే ....

చిటికెలో విష బీజం
చెట్టులా పెరిగింది!
కంటిలోని సీటిధార
నెత్తుటిగా మారింది! ....

నడివీధిన తోబుట్టువు
నగ్నమై పోయింది;

నగుబాటులపాలై
తెలుగుతల్లి రోసింది !....

వంటిమీది నూలుపోగు
మంటలలో కాలింది !
యెముకల్లో బూడిదై
నడియింట్లో మిగిలింది !

సాగిపోవు రైలుబళ్ళు
ఆగిపోతున్నాయి !
అన్నదమ్ములిళ్ళన్నీ
దోపిడౌతున్నయి ....

తెలుగువారి కొంప నేడు
భాగాలై పోతూంది
భోగాల పంటనేడు
రోగాలకు లొంగుతూంది....

రోగాల రూపుమాపి
రాగాలు ప్రసాదించే
వైద్యుడైనవాడు నేడు
ఒక్కడైనా లేడా ? ....

అంతర్యుద్ధాలు వద్దు
అంధులమైపోవద్దు
మూడుపేర్లు మనకొద్దు
మూర్ఖులమైపోవద్దు ....

తెలుగువారమనండి
తెలుగుభాష మనదండి
తెలుగు రక్త మీదేహం
తెలుగువారిదీ దేశం ....

పాడూలిన హరికేన్ లాంతరు, పుంటి పుండి "గుప్పు" "గుప్పు" మంటూ, ఎప్పుడు ఆరిపోతుందో నన్న భయాన్ని కలిగిస్తోంది.

"రత్నాలు ఆ లాంతర్ని తదేకంగా చూస్తున్నా, ఆదేమీ పట్టించుకోవడం లేదు. ఆమె మెదడు నిండా, తన భవిష్యత్తు గురించిన ఆలోచనలే!

రత్నాల భర్త నారాయణ, నెల రోజుల క్రితం ఓ [illegible] [illegible] బాధల మధ్య కొద్ది క్షణాలు కొట్టుకుని, శాశ్వతంగా కళ్ళు మూసేశాడు. అతని [illegible] సానుభూతి తెలియజేస్తూ, [illegible] వారులు [illegible] నేల రూపాయల [illegible] మంజూరీ చేశారు. అయితే ఆ [illegible] ఆశ్చర్యం [illegible] పోవడం [illegible] చింతించవల్సిన విషయమే.

రత్నాలు [illegible], పిల్లా, పాప [illegible] తులు. [illegible], [illegible] ఇక [illegible] [illegible] రత్నాలుకి [illegible] ఇక పరస [illegible] వరప్రసాద [illegible] చ్చారు. పాప, ఇప్పుడు ఆ [illegible] తిరిగి [illegible] రత్నాలు [illegible] ఏకాకిగా జీవితాన్ని గడపాలి న [illegible] వట్టి [illegible] తన ఒంటరి జీవితం [illegible],

ఆమెకి భవిష్యత్తు పట్ల [illegible] రంగా కనిపించి [illegible] అన్న ప్రశ్న ఆమెను ప్రతి క్షణం కలవర పరుస్తూ వస్తోంది.

ఆ కలవరం [illegible] పుచ్చుతూ, ఆమెలో ఓ [illegible] [illegible] చేతి కందితే, యెదో చిన్న [illegible] పెట్టుకుని, గౌరవప్రదంగా [illegible] నిశ్చ [illegible]. అయితే, రాజా [illegible] ప్రావిడెంటు ఫండుగాని, యే [illegible] చేతి [illegible]. ఆమెలో [illegible] [illegible] వశేసింది.

"నా అనే వాళ్ళెవరూ లేక పోయినా, [illegible] కొమ్మళ్ళ [illegible] తను [illegible] ప్రశ్నిం [illegible] కాగానే తనకి ఆసరాగా భావించిన రత్నాలు అతన్ని దైవస్వరూపులుగా గౌర

చిన్నా వుండేది. ఆయన అందగా డేసినప్పటికీ, యీ వరికి తను యేమయ్యేదోనని, అప్పుడప్పుడూ తలపోస్తూ వుండేది. తనకి రావాల్సిన జైతం గురించి కూడా ఆయనే స్వార్థంతో ప్రయత్నిస్తూ వుండటం, ఆమెని కృతజ్ఞతా భావంతో నింపి వేసింది.

వైట జోడు చప్పుడు వినిపించి, తలెత్తి చూసింది రత్నాలు. పరబ్రహ్మంగారు వస్తూ వుండటం గమనించి, చప్పగా అక్కడ నుంచుంది. [illegible] వున్న ఓ చిన్న బల్ల ముందు [illegible], చిర నవ్వుతో తృప్తిగా [illegible]ంది

"రండి బాబుగారూ! కూర్చోండి" అంది వినయంగా.

పరబ్రహ్మం కూర్చున్నారు.

"ఎప్పుడూ అట్లా దిగులుగా కూర్చుంటావేమమ్మా?" అన్నారు.

"నా కెవరూ, అంతా రాసిపెట్టి వుంది బాబూ," గద్గదస్వరంతో అంది రత్నాలు.

"అదే! అదేం నాకు నచ్చదమ్మా: అలా యెప్పుడూ దిగులుగా వుండి బాధపడితే ఏం లాభం, బ్రతుకు బాగు పడిపోతుందా చెప్పు? ఏదో ఒక [illegible] ఆ యిప్పుడు లోకం దేనికి [illegible], అదే వసంత [illegible] అన్నిటిలో తిరిగి, చెప్పులు అరగేట్టు తిరిగాను. యిన్నాళ్ళకి ఆ జైతం నీకు ముట్టజెప్పి యేర్పాటు చేయగలిగాను. ఈ విషయం నాకెంతో తృప్తిని కలిగిస్తోంది. రేపో మాపో ఆఫీసుకు వస్తే, నీ జైతం ముడుతుంది" ఉత్సాహంగా చెప్పాడు పరబ్రహ్మం.

రత్నాలు మొహంలో, సంతోషం ఓ కొత్త వెలుగును తెచ్చి పెట్టింది జీతం చేతికి వస్తే, ఒక విధమైన గుండె నిబ్బరం యేర్పడుతుందని, [illegible] విషయంలో [illegible] అవకాశం కలుగుతుందని [illegible] కళ్ళల్లో ఆనంద భాష్పాలు మెరుస్తున్నయ్.

"ఏదో బాబూ, మీరు వుండబట్టి "నా" అనేవాళ్ళెవ్వరూ లేని లోటు నాకు తీరింది. కన్న తండ్రిలా, కష్టకాలంలో నన్ను ఆదుకున్నారు. చిటికిన ప్రయాణం చేస్తున్న నాకు [illegible] మీ ఋణం యెలా తీర్చుకోగలనో, యేమిటో..." కృతజ్ఞతతో అంది.

పరబ్రహ్మం నల్లని పెదవులు మెల్లగా కదిలి, [illegible] మందహాసాన్ని చిందించాయి. [illegible] కృతజ్ఞతలు చెప్పుకునే వాళ్ళు చాలా మంది వున్నారు. వారిలో రత్నాలు ఒకామె. వాళ్ళందర్నీ తలచుకుంటే [illegible] గా మోహం, ఆ మందహాసం.

"ఆ! దానికేముందిలే రత్నాలూ! మానవమాత్రులమై, ఒకరి కొకరు సహాయం చేసుకోకపోతే యెట్లా? ఆ సహాయం చేయగల శక్తి సంఘంలో వుండడానికి అవకాశం

జూడు. నిజం చెప్పాలంటే, ఇదంతా ఆ పరమేశ్వరి విలాసమే కదా! కష్ట దశలో వున్నవారిని ఆదుకుంటూను, ఆ పరమేశ్వరుడే యెవర్నో ఒకర్ని, వినియోగిస్తాడు. సహాకారాన్ని అందించేవారూ, పొందినవారూ, కేవలం నిమిత్త మాత్రులే. ఇక కృతజ్ఞత తెల్పుకోవలసి వుంటే, అది తా పరిస్థితుల్ని కల్పించిన ఆ భగవంతుడికే చెప్పుకోవాలి. సరే, నేను వెళ్ళొస్తాను. రేపు మధ్యాహ్నం తయారుగా వుండు. మా వాళ్ళు వస్తారు, వారితో

కలిసి అనుకోవచ్చేమో" అంటూ వెళ్ళాడు వరబ్రహ్మం.

అతను కేవలం కష్టదశలో వున్న వాళ్ళని ఆదుకోవటానికే జన్మించి నట్టు భావించింది రత్నాలు.

"అలాగే బాబూ: అనుకుని వస్తాను" అంటున్న చాలా రోజుల తర్వాత కొద్దిగా వుత్సాహం ఆమె ముఖంలో కనిపించింది.

వరబ్రహ్మం హుషారుగా నడిచి పోయాడు.

పొందుతున్న ధైర్యంతో, తన భవిష్యత్తును ఊహించుకుంటూ, ఆలోచనగా ... వీధిలో నడవసాగింది రత్నాలు. హార్టెక్ లాంతరు మరి పోటీ పడుతోంది. అయినా, ఆమె పట్టించుకోలేదు.

◆ ✻ ◆

వరబ్రహ్మంగారు చెప్పింది వేద వాక్యమని ... సరిగ్గా పది గంటలకు తయారయి వుంది రత్నాలు. వరబ్రహ్మం ... పది గంటల ప్రాంతంలో ... రత్నాలు ... బయలుదేరింది. వరబ్రహ్మం గారు తన ... ఎన్ని శ్రమలు తీసుకుంటున్నారో... అనుకుంటూ ఆయన్ని మనసులో అభినందించు కుంది.

కంపెన్సేషన్ మూడువేల రూపాయలు: ప్రావిడెంట్ ఫండు వదహారు వందలూ, ఆమెకి ముట్టాయి. అంత డబ్బు ఒక్కసారి చూసే సరికి, ఆమె కళ్ళు జిగేల్ మన్నాయి. ఆ పైకమంతా తన దగ్గర పెట్టుకుని, యింటికి పోతుంటే, ఏ యెవ్వరం కాదేమోనని భీతి కలిగిందామెకి. తన భయాన్ని ఆమె వ్యక్తం చేయ బోతూ వుండగా వరబ్రహ్మమే అందుకున్నాడు.

"ఏమంటావ్? అంత డబ్బు దగ్గర పెట్టుకుని, యింటికి వెళ్ళగలవా? రోజులు చూస్తే, యేం బావుటేవు?" అన్నాడు. అభిమానం వుట్టిపడుతూ వుంటే.

ఆయన యెంత సహృదయులు? తన బాధ్యత తీరిపోయింది కదా అని వూరుకోలేదు. ఆ తగా యెదుటి వారి మంచి కోరే వ్యక్తులు, యెంత మంది వుంటారీ ప్రపంచంలో?... అన్న భావన రత్నాలుకి మరింత కృతజ్ఞతా భావాన్ని పెంపొందించింది.

"అవును, నాకూ భయంగానే వుంది బాబుగారూ: మీ దగ్గరే ఈ డబ్బు వుంచండి. యింటి దగ్గర యిచ్చేద్దురు గాని..." అంటూ, ఆ మొత్తాన్ని వరబ్రహ్మంకి అందించింది.

"సరే: ఇంతా చేసినవాణ్ణి, యీ భారాన్ని మొయ్యలేకపోతానా? నువ్వు వెళ్ళవుతే. డబ్బంతా యింటికి తీసుకొచ్చి యిస్తాను" అంటూ ఆ పైకాన్ని లాల్చీ జేబుల్లో పెట్టేశాడు వరబ్రహ్మం.

రత్నాలు నిశ్చింతగా, నిర్భయంగా ఆ నౌకరు వెంట యింటివేపు దారి తీసింది.

పన్నెండు గంటలు దాటింది. గాలి స్తంభించిపోయినట్టుగ, ఆకులు కూడా అల్లాడ్డంలేదు. ప్రపంచంలో జరుగుతున్న అన్యాయాల్ని, అక్రమాల్ని, కళ్ళారా చూస్తున్నా యేమీ చెయ్యలేకపోతున్నందుకు గామోసు, సూర్యుడు కోపంతో కళ్ళెఱ్ఱజేసి చూస్తున్నాడు. అంత ఎండలోనూ వచ్చాడు పరబ్రహ్మం.

అప్పుడే కాస్తంత యెంగిలిపడి కూచుంది రత్నాలు. పరబ్రహ్మం గార్ని చూడగానే, సగౌరవంగా లేచి నుంచుంది. ఒల్లె కాస్త ముందుకు వేసి, పీట చెంగుతో శుభ్రం చేసింది. పరబ్రహ్మం, కూచున్నాడు. శ్రమ తీసుకుని, యెండలో వచ్చినందుకు సాక్ష్యంగా మొహం స్వేదబిందువులతో నిండిపోయింది. పై ఉత్తరీయంతో మొహాన్ని ఒకసారి ఒత్తుకున్నాడు. లాల్చీ జేబులోకి చేతిని పోనిచ్చాడు.

రత్నాలు దృష్టి, అతని చేతికేసి వుంది. జేబులోంచి పైకొచ్చి తీస్తాడనుకుంది. కాని ఆయన చేతిని మాత్రం పైకెత్తాడు. ఏదో కాని పచ్చ తెల్ల కాగితం. అదేమిటో అర్థంకాలేదు.

ఉపన్యాస సన్నాహముందు రాజకీయ నాయకుడు గొంతు సవరించుకున్నట్టుగా, ఒకసారి గొంతు సవరించుకున్నాడు పరబ్రహ్మం.

● నాన్నా చెట్లు గాలిలో ఎగరగలవా ?

తెలియదు.

సూర్యుడు తూర్పున ఎందుకు అస్తమించడు ?

తెలీదు.

సముద్రంలో కెరటాలు ఎందుకొస్తాయి ?

తెలియదు.

కొడుకు ఏదో అడగబోయి ఊరుకోవటం చూసిన తండ్రి "ఏమిట్రా ఆలోచిస్తున్నావ్ ? సందేహమెందుకు ? తెలీనివి అడిగి తెలుసుకోవాలి.

—రావ్, విశాఖ

"చూడమ్మా రత్నాలూ, నీతో చాలా రోజుల్నుంచి ఓ విషయాన్ని చెప్పాలను కుంటూనే, నీ పరిస్థితి ...డి; చెప్పకావిలి వోరురాక చెప్పలేకపోయాను. నారాయణ బ్రతుకున్నరోజుల్లో అతడికి సహాయం చేయగలిగే వ్యక్తి ఒక్కడూ అగుపించలేదు. అప్పుడప్పుడూ ... వస్తూ... పమ్మాడు. నన్ను దేవునితో సమానంగా భావించేవాడు. అతనంటే నాకూ అభిమానం వుండేది. సానుభూతి వుండేది. అతడు యెప్పుడు యే అవసరంలో వున్నా, ... వచ్చేవాడు. ... ఆదుకునే ... మనిషికి, మరో మనిషి చేయగలిగిన సహాయం యేముంటుంది గనుక? కష్టదశలో ఆదుకో వడమే! ఇదే మానవత్వం. ఆ మానవత్వమే నాలో లేకపోతే, నావాడనుకు అప్పుడప్పుడూ అప్పుగా, మూడువేల వరకూ యిచ్చి వుండే వాణ్ణి ... డీ మా. ఇంత డబ్బు యేం ... ... మంచి ... ... ఎందుకయినా మంచిది ఓ నోటు రాసివ్వవోయ్ అంటే కాదనకుండా చిరునవ్వుతో యీ నోటు రాసిచ్చాడు. ... చచ్చి పోయి ... లో వున్నాడో గానీ, నేనుయ్య సాక్షి సంతకం పెట్టాడు. ఇవన్నీ కేవలం ఓ పద్ధతిని అనుసరించాలనే వుద్దేశంతో చేశాను.

నారాయణ మీద నమ్మకం లేక పోవడం వల్ల కాదు. నేను యిట్లాంటి మానిషినో, నీకూ తెలును ... యంలో, యీ కాగితాన్ని ... ... తప్పించుకు ... ... అంటూ కాగితాన్ని ... ...

... ... రత్నాలుకి కళ్ళు ... తిరుగుతున్నట్టు ... ఆ నోటు తను చూసి ... యేం చేస్తుంది? ... తుంది గనుకనా? అయినా, పర బ్రహ్మం లాంటి పరోపకారబుద్ధిగల మనిషి, అబద్ధం చెబుతాడా, యెలా అనుకోగలదు? మొదట్నుంచీ తనకి సహాయం చేస్తున్న మనిషి, తనని మోసం చేస్తాడని యెలా అనుకోగలదు? ... మోసం యిందులో యేముంటుంది? ... పరంతో నోటు ... కనిపిస్తూనే వుంది. అందువల్ల, పర బ్రహ్మంగారు, దైవ స్వరూపులు. ఆతని ... యెప్పుడూ ... కోరతుంది. అన్యాయమన్న పదం ఆతనికి తెలీదు. అటువంటి పర బ్రహ్మంగారు చెప్పింది నమ్మక పోవడం మరీ అన్యాయం... అను కుంది రత్నాలు. ఆ నోటు విషయం తనకేం తెలీదనంటే, ఘోర పాపం తన ని చుట్టుకుంటుందనుకుం...

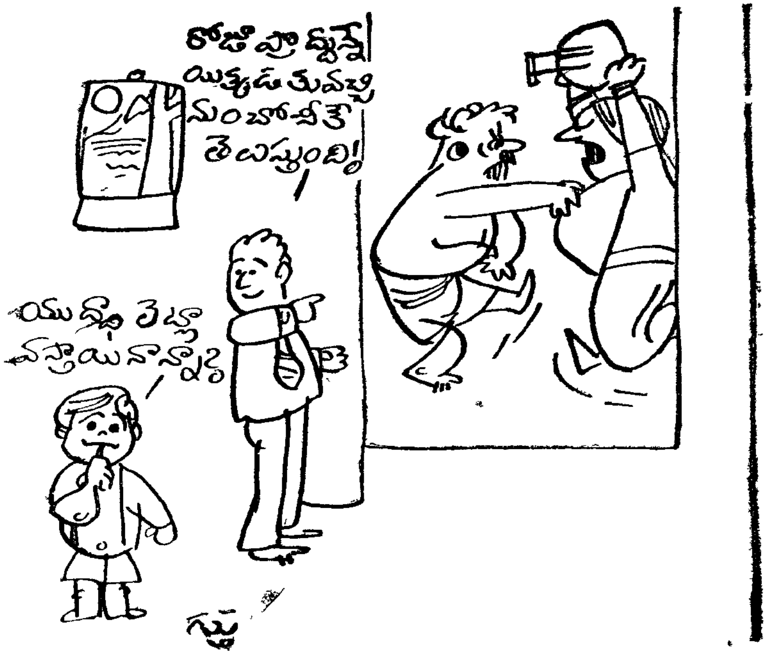

అప్రయత్నంగా ఆమె కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

'నేను మాత్రం చెప్పవల్సిందేముంది బాబుగారూ. మొత్తం మనిషిని అనుమానిస్తున్నారు మీరు. ఆ సంగతి, నాకు మాత్రం తెలీదనుకున్నారా? అటువంటి మిమ్మల్ని అన్యాయం చేస్తానా చెప్పండి? ఉపకారం చేసేవారికి, అపకారాన్ని తలపెడతానా? అలా యెప్పుడూ జరగదు బాబూ' అంది.

'కావాలంటే, యీ నోటు, ఎవరికయినా చూపించవచ్చునన్నా నీ యిష్టం. నేను అభ్యంతరం చెప్పనమ్మా,' అన్నాడు పరబ్రహ్మ శ్రీ-

'ఎంతమాట అన్నారు బాబూ? మీ మాటలపై నమ్మకాన్ని పోగొట్టుకోవల్సిన పరిస్థితి దాపురించలేదు బాబూ! మీ మీద, మీ అబ్బాయి మీద, నాకెప్పుడూ విశ్వాసమూ నమ్మకమూ, వున్నాయ్. ఇక నా రావల్సిన పైకాన్ని మీరు క్షమించాలి బాబూ!' అంది రత్నాలు.

'బలవంతంగా డబ్బు తీసుకుంటున్నానని గాని, మొగమాటం కొద్దీ ఇస్తున్నాననిగాని, భావించకమ్మా.'

"అదేమిటి బాబూ, అలా అంటారు! ఆయనంతటి ఆలోచనలేని వాణ్ణి. మా డబ్బు మీకివ్వడానికి బలవంత పెట్టింది చెప్పండి."

"ఈ సమయంలో, నేను చేయగలిగిన సహాయం ఒక్కటేనమ్మా! నువ్వు యోగ్యురాలివి గాబట్టి, నిరాశ్రయురాలవు గాబట్టి, నీ శేష జీవితమంతా గడవాలి గాబట్టి, అప్పట్నించి బాకీ వడ్డీ కడ్డీ, సుమారు పదివెయ్యి రూపాయల వరకూ అయివుండచ్చు — దాన్ని వదులుకుంటున్నాను. డబ్బుకి యెంత విలువున్నా, మానవత్వపు విలువన్న తెల్సిపోయి, నిన్ను తిరిగా చెయ్యడానికి నా మనస్సు అంగీకరించడం లేదమ్మా! అందుకనే ఆ వడ్డీ లెక్క గూడా తీసుకోలేదు. మీ కుటుంబం మీద నాకు వుండే అభిమానానికి సాక్ష్యంగా, యీ మాత్రం సహాయమైనా చెయ్యకుండా వుండలేను." అన్నాడు సోమబ్రహ్మం. తనంతటి విశాలహృదయుడూ, మానవత్వం గల మనిషీ వుండడూ, సృష్టిలో మరెక్కడా లేడని చెబుతున్నట్టుగా.

"మీ ఋణాన్ని, యీ జన్మలో తీర్చుకోలేను బాబూ!" అని మాత్రం అనగలిగింది, రత్నాలు కృతజ్ఞతను మనసులో నింపుకుని. ఆయన ఆ వడ్డీ కూడా తీసుకోదలిస్తే తనగతి ఏం కావాలి ?... అన్న భావం మెదిలి పోగా, ఆయనపట్లగల గౌరవ భావం రెట్టింపయ్యింది.

"ఇంక, యీ నోటు యెందుకు?" అంటూ చేతిలోవున్న కాగితాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చించి, పక్కవున్న మురుగు కాలవలోకి విసిరేశాడు, సోమబ్రహ్మం.

"కంపెన్సేషన్ రూపంలో వచ్చిన మూడువేల రూపాయలూ, నేను తీసుకున్నట్టే నమ్మా. ఇదిగో ప్రావిడెంటు ఫండు బాపతు వచ్చిన పైకం పదహారు వందలూను" అంటూ మరో జేబులోంచి నోట్లకట్ట తీసి అందించాడు. "లెక్క పెట్టుకో."

"మళ్ళీ అలాగే అంటారేమిటి బాబూ. మీమీద నమ్మకం లేక గనుకనా?" పైకాన్ని అందుకుంటూ అంది రత్నాలు.

"ఈ పైకాన్ని, నీ ప్రాణంతో సమానంగా కాపాడుకోవాలి సుమా! ఏదో చిన్న వ్యాపారం పెట్టుకుని, శేష జీవితాన్ని గడపడానికి ప్రయత్నించు. రోజులు మంచివికావు. ఎవ్వర్నీ నమ్మకు. ఇంతకంటే నేనేం చెప్పగలను చెప్పమ్మా, వెళ్ళొస్తా" లేచాడు సోమబ్రహ్మం.

"మంచిది బాబూ" కృతజ్ఞతా భావంతో, రెండు చేతులూ జోడించింది, రత్నాలు.

సోమబ్రహ్మం, మందహాసం చేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. అతను చించి పారేసిన కాగితం ముక్కల్లో రెండు ముక్కలు కాలవగట్టుపైనే వుండిపోయి, అతనికేసి చూస్తూ

నవ్వుతున్నట్టుగా కదిలాయి గాలికి. అతను మాత్రం అదేం పట్టించుకోకుండా, ముందుకు సాగిపోయాడు.

భవిష్యత్తును గురించి, యెన్నో ఆశలు పెంచుకున్న రత్నాలు, దేవతలా వెక్కిరిస్తోన్న డబ్బు చూసి, కృంగిపోయింది. ఆమె హృదయం నిస్పృహతో ముడుచుకుపోయింది. తను వూహించిందేమిటి? ఇప్పుడు నిజంగా జరిగిందేమిటి?... భవిష్యత్తు తల్చుకుంటేనే ఆమెకి భయం వేసింది. బలవంతంగా ఓ నిట్టూర్పు విడిచి, చెమ్మగిల్లిన కళ్ళు చీర కొంగుతో తుడుచుకుని, ఆ పైకాన్ని పెట్లో పెట్టేసింది.

ఆ రోజు నుంచీ, పరబ్రహ్మం ఆ యింటి గడప తొక్కలేదు. ఆ అవసరం అతనికి కనిపించలేదేమో మరి!

పాపం, రత్నాలుకి యేం తెలుసు. పరబ్రహ్మం తనకి అన్యాయం చేశాడని? ఆమెకేం తెలుసు-కోర్కెని విషమించి, తన తల్లి వారని? ఆమెకేం తెలుసు - ధనాశాపీడితుడైన పరబ్రహ్మం, నమ్మిన తనని ద్రోహం చేసి, ఆ నోటుని జమాయించాడని? ఆమెకేం తెలుసు - అతని అన్యాయానికి బలియైన తను మూడు వేల రూపాయల నష్టానికి గురయిందని?

ఆమెకి తెలిసిందంతా, ఒక్కటే! పరబ్రహ్మం, పరమ పవిత్రుడని, దైవస్వరూపుడని, మానవత్వంగల ఒక మనిషని; అందుకే అతన్ని గుడ్డిగా గౌరవించింది ... నమ్మింది. కాని నమ్మిన వాళ్ళను మోసం చెయ్యడం వంచిగా మంచి గొంతులు కొయ్యడం పరబ్రహ్మానికి పరిపాటి అని ఆమెకి తెలీదు. ఆమెకా అర్థమైన తెలివి ఉంతన లేక, మోసపోయింది. ఆమె మంచితనమే ఆమెను వంచించింది. పాపం!

*   ♦   *

సంవత్సరం తిరక్కముందే యెవరో అన్నారు రత్నాలు పొరుగూరులో అడుక్కుతింటుందని. ఆ విషయం పరబ్రహ్మం చెవిన పడింది. అయితేనేం- అతను అంతగా బాధపడలేదు. ప్రతి చిన్న విషయానికీ బాధపడేటంతటి హృదయం కాదతనిది. ఆ నల్లని పెదాలు మాత్రం వికృతంగా ఓ పొడికవు నవ్వు నవ్వాయి. ఒకరు నాశనమైతేగాని మరొకరు బాగుపడరు. అది పరబ్రహ్మం నమ్మిన సత్యాల్లో ఒకటి. రత్నాలు, అడుక్కుంటుంటే తనకేం? తన బ్యాంకు అకౌంటు మరో మూడు వేలు పెరిగింది... అనుకుని, తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడా మానవుడు.

రత్నాలు మాత్రం యిప్పటికీ నిజం తెలుసుకోలేక ఇంకా ఆ నిజాన్ని గుర్తించలేదు. బహుశ ఎప్పటికీ, ఎక్కడో యెవ్వరికీ తెలీకుండా అనామకురాలిగా కన్నుమూస్తుంది. ఎవరికి కావాలి?

జ్యోతి ఉగాది

సినిమా పాటల పోటీ

రూ 350-00 ల విలువచేయు

బహుమతులను గెలవండి !

ప్రవేశ రుసుములేదు !   అతిసులభము !

మీ అభిప్రాయాలు నిర్మాతల దృష్టిలోకి

తీసుకురావటానికి మంచి అవకాశం

1. శ్రీ ప్రొడక్షన్స్ వారి "ఆస్తులు-అంతస్థులు"
2. గోపాలకృష్ణా ప్రొడక్షన్స్ వారి 'కథానాయకుడు'
3 శాంతి పిక్చర్స్ వారి 'మహాబలుడు'
4 హిందూఫిల్మ్స్ వారి 'సప్తస్వరాలు'

మూడే నిబంధనలు

1. పాటలను ప్రత్యేకంగా గమనిస్తూ పై చిత్రాలను చూడండి. సంగీత, సాహిత్య, సన్నివేశాల దృష్ట్యా పాటలు ఉత్తమంగా

ప్రత్యేకమనిపించే ఒక చిత్రాన్ని యెన్నుకోవాలి. ఆ ఒక్క చిత్రంలో అత్యుత్తమం అనిపించే ఒక పాట గురించి, మీ కెందుకు నచ్చిందో వివరంగా 15 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి

2. అదే చిత్రంలో మీకు నచ్చని పాటయేదో కూడా ఆ కాగితంపైనే వ్రాయండి. దీనికి కారణాలు వ్రాయనవసరం లేదు.

3. కాగితానికి ఒక వైపునే వ్రాయండి. దిగువన మీ పేరు పూర్తి విలాసం వ్రాయండి.

* పై వాటిలో యే ఒక్క నిబంధనా యే మాత్రం అతిక్రమించకూడదు.

* సంపాదకునిదే తుది నిర్ణయం.

* మార్చి నెలాఖరులోగా మీ సమాధాన పత్రాలు 'జ్యోతి' కార్యాలయం చేరాలి. కవరుపై "జ్యోతి పాటల పోటీ" అని వ్రాయాలి.

* ఏ కారణం చేతనైనా మార్చి 20 తేదీ లోగా పై చిత్రాలలో ఏదయినా విడుదల కాకపోతే ఆ చిత్రం గురించి పోటీ పై నెలకు వాయిదా వేయబడుతుంది. మిగిలినదంతా మామూలే.

ఎనిమిది బహుమతులు

ఒక్కో చిత్రం గురించి వ్రాసిన వాటిలో ఉత్తమమైనవి రెండింటికి (మొత్తం ఎనిమిది) బహుమతులు తలా ౩౦ రూపాయలకు పైగా విలువ చేయు గ్రామఫోన్ రికార్డులు, శ్రుతికి, మతికి ఆహ్లాదం కలిగించేవి. వీటి ఎన్నిక సుప్రసిద్ధ చిత్రసంగీత వ్యాఖ్యాత శ్రీ వి. ఎ. కె. రంగారావు చేస్తారు.

సినిమా రానున్న చిత్రాలు

● కన్నుల పండుగతో కలకించిన కన్నెరా!

మీనాక్షి (కె. ఆర్. విజయ) గారవ [illegible] కుటుంబంలో పుట్టి పెరిగింది. విధి వక్రించి ఆ కుటుంబ పరిస్థితి దిగజారిపోయింది. మూలిగే నక్కపై తాటికాయ పడిందన్నట్టు [illegible] ఘటన మీనాక్షిని గుడ్డిదాన్ని చేసింది.

[illegible] బ్రతుకు జీవితమే అంధకారమైన మీనాక్షి పినతండ్రి (కలు [illegible]) [illegible] పిన తల్లి (మా [illegible]) [illegible] కష్ట [illegible] మూలాలు గడుస్తున్న [illegible] పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ [illegible] ఆదరాభిమానాలు [illegible] ఆ అనురాభిమానాలు ప్రేమగా మారతాయి.

● ప్రేమకు ఫలితమేమిటి? గుడ్డి మీనాక్షి జీవిత వలయాలు వక్రించాయా? ఆ వక్రించిన ప్రేమికుల్లో ఆమెను నీడలా వెన్నంటి అనుకుని ఆమె జీవిత కుసుమం వాడిపోనివ్వకుండా చూసిన భాగ్యశాలి ఎవరు?

పై ప్రశ్నలకు సమాధానం

"కదలడు - వదలడు"లో విజయలలిత

"కన్నుల పండుగ" చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, కె. ఆర్. విజయ

ప్రఖ్యాత కి... న్ రంగా సమర్పించు ... ప్రొడక్షన్స్ వారి "కన్నుల పండుగ" ఇవ్వగలరు.

● బంగారు కుటుంబం

షూటింగు ప్రారంభోత్సవం

శ్రీ ... మూ న్ వారి "బంగారు కుటుంబం" చిత్ర షూటింగు ప్రారంభోత్సవ 1-2-69 తేదీన వా... స్టుడియోస్‌లో మిస్టర్ రంగా వేయ ... జరిగింది. ... జి. సుబ్బారావు ... లో పాల్గొన్నారు. ... స్టుడియోస్ అధిపతి శ్రీ ... కెమెరా స్విచ్ ఆన్ చేశారు. ... డిస్ట్రి బ్యూటర్ శ్రీ గంగ్... క్లాప్ కొట్టారు. ప్రారంభోత్సవ సభ సినీపత్రికా విలేఖరులకు ... విందు ఇచ్చారు.

● కదలడు - వదలడు

శ్రీ ... వారి ప్రథమచిత్రం "క... - వదలడు" శ్రీ బి. విఠలాచార్య ... కత్వంలో వాయువేగంతో ... తయారవుతోంది. ఇప్పటికి 10 రీళ్ళు పూర్తి అయింది. 4 ... రికార్డింగ్ చేశారు ఇందులో ఎన్. టి. రామారావు, రామకృష్ణ, మిక్కిలి... జేన్, వ క్కాణమల, సత్యనారాయణ,

రోజారాను, ధూళిపాళ, బాలకృష్ణ, రమేష్, మోతుకూరి సత్యం, జయలలిత, విజయలలిత, ధూమదేవి, రాజేశ్వరి ప్రభృతులు నటిస్తున్నారు. కథ: వీటూరి, సంగీతం: టి. వి. రాజు, కెమెరా: వేణు, నిర్మాతలు: శ్రీ కుదరవల్లి సీతారామస్వామి, శ్రీ గుత్తా సుబ్బారావు [illegible]: [illegible].

● విచిత్ర కుటుంబం

శ్రీ రాజ్ ఆర్ట్ ఫిలిమ్స్‌వారు తమ తొలి చిత్రానికిగాను పై పేరును స్థిరీకరించారు. ఎన్. టి. రామారావు, సావిత్రి, కృష్ణ, విజయనిర్మల, నాగభూషణం, రాజబాబు, శోభన్ బాబు, షీలా, మీనాకుమారి మొదలగు ప్రముఖ తారాగణం నటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం కె. ఎస్. ప్రకాశరావు, సంభాషణలు భమిడిపాటి, సంగీతం టి. వి. రాజు, నిర్మాత వి. కె. వి. సుంకవల్లి.

● దిగ్విజయా ఫిలిమ్స్

ఫిబ్రవరి [illegible]
11 [illegible]

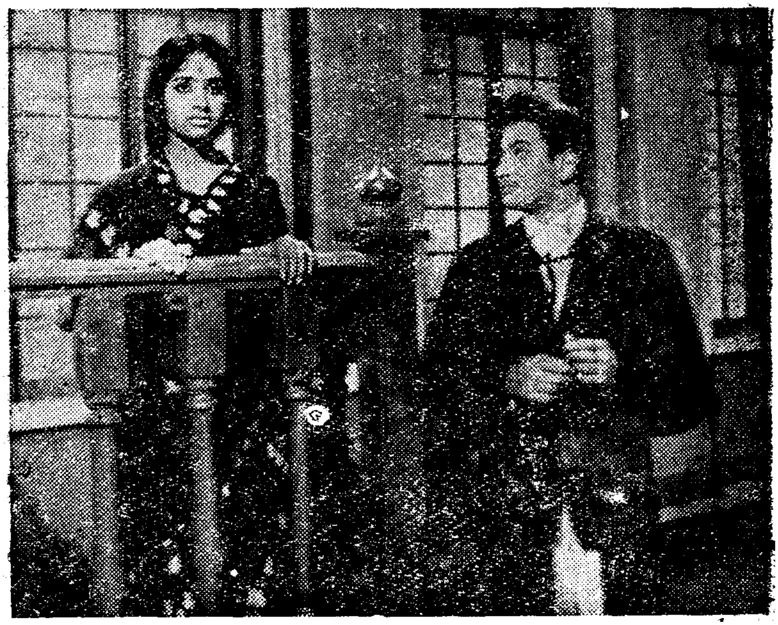

"బలే అబ్బాయిలు" చిత్రంలో కె. ఆర్. విజయ, కృష్ణ

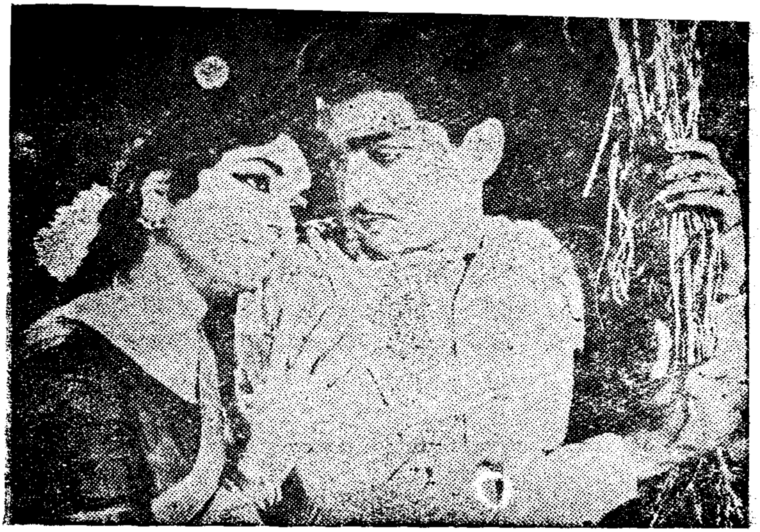

మూగనోములో నాగేశ్వరరావు, జమున

పాటలతో అభిరామంగా జరిగిన దిగ్విజయావారి పరిగొత సాంఘిక చిత్రంలో హరనాథ్, వన్నెశ్రీ నాగేశ్వరరావు, రామకృష్ణ, ప్రభాకర రెడ్డి, రావి కొండలరావు, విజయనిర్మల, రమాప్రభ, మొదలైనవారు నటిస్తున్నారు.

శ్రీ శోభనాద్రిరావు దర్శకత్వం వహించే యీ చిత్రానికి నిర్మాతలు శ్రీయుతులు కె. జయశేఖర్, జి. వి. కృష్ణయ్య గారలు.

విడుదల — రాజ్యల ఫిలింస్

● తెలుగు ప్రేక్షకులకు మదర్ ఇండియా

దాదాపు ఒకటిన్నర దశాబ్దం క్రితం కీర్తిశేషులు శ్రీ మెహబూబ్ ఖాన్ నిర్మించిన 'మదర్ ఇండియా' చిత్రం భారతదేశంలోనే గాక, కొన్ని ప్రపంచదేశాలలో కూడా విశేషమైన కీర్తినార్జించింది. తల్లిబిడ్డల అనురాగాన్ని ఈ చిత్రంలో ఒక మహోన్నతమైన రీతిలో విశదపరచటమేగాక, ప్రతి తల్లికి దేశం పట్ల, తన సంతానం పట్ల గల పవిత్రమైన బాధ్యతను కూడా సోదాహరణంగా నిరూపించటం జరిగింది. అటువంటి మహత్తరమైన చిత్రాన్ని యీనాడు యువ నిర్మాతలైన శ్రీ ఎస్. శేషగిరిరావు, శ్రీహరిబాబు గారలు తెలుగులో బాబు పిక్చర్స్ బ్యానర్ పేరిట ప్రదర్శనార్థం చేస్తున్నారు.

"మదర్ ఇండియా" చిత్రాన్ని

పూర్తిగా కృష్ణుడు యదార్థంగా చిత్రిం చాలని నిర్మాతల అభిప్రాయం. ఏ చిన్న పొరపాటు చేసినా, అది శ్రీ మెహబూబ్ ఖాన్ కృషికి తీరని అపకీర్తి అవుతుంది. ఆ పని చేయలేం అన్నారు నిర్మాతలు [illegible] అయిన [illegible] [illegible] చిత్రం [illegible] కాగలదని [illegible] అన్నారు.

శ్రీమతి జమున మాతృమూర్తిగా నటించే యీ చిత్రంలో ఆమెకున్న [illegible] బిడ్డలుగా శోభన్ బాబు, కృష్ణంరాజు నటిస్తున్నారు. ఇతర పాత్రధారులు: జగ్గయ్య, నాగభూషణం, మార్కండేయం, అల్లు రామలింగయ్య, రమాప్రభ, [illegible] నిర్మల ప్రభృతులు. ఈ చిత్రం ద్వారా ఒక అంశాల [illegible] తెరకు పరిచయం కాగలదు.

విడుదల: [illegible] ఫిలిమ్స్.

● చిత్రకల్పనవారి చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని నూతన పోకడలు

చిత్రకల్పన వారు [illegible] తొలి చిత్రం [illegible] [illegible] [illegible] గోదావరి [illegible] [illegible] చిత్రీకరి[illegible]

ఈ చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు [illegible], యువకుడు [illegible] ముఖపాత్రలను నూతన [illegible] నటిస్తున్నారు. [illegible] [illegible] గడుగ్గాయి [illegible] [illegible] వేషంలో [illegible] నడుపుతూ గోపి (అక్కినేని నాగేశ్వరరావు) [illegible] ఏర్పించిన వ్యక్తిత్వం.

బంగారు పంజరంలో పుష్పవల్లి, శోభన్ బాబు.
రా కొంకలపు, వాణిశ్రీ. జూ. [illegible]

ఉన్నవేళ సందర్భంగా అహోరాత్రాలని...

"హవ్వారే అవ్వా ... హైలెస్సో అ... హ్హా...

ఓవి యబ్బారమూ కా హైలెస్సో"

పాటను నాగేశ్వరరావు, విజయ నిర్మలపై చిత్రీకరించారు.

గుమ్మడికాయ లమ్ముకొంటున్న తల్లెపడుతున్నప్పుడు అలవాటు ప్రకారం తను వేసిన పెద్ద మనిషి (నాగభూషణం)కి పూజారి వేషంలో గోపి (నాగేశ్వరరావు) బుద్ధిచెప్పిన సన్నివేశాన్ని వల్లూరి ... లో చిత్రీకరించారు.

తారాగణం :- నాగేశ్వరరావు, నాగభూషణం, కృష్ణంరాజు, అల్లు రామలింగయ్య, ... విజయనిర్మల, సంధ్యారాణి, సూర్యకాంతం, శాంతకుమారి, ... మొదలగువారు.

సాంకేతిక వర్గం: రచన, మాటలు - ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ, పాటలు - ఆత్రేయ, సంగీతం - కె. వి. మహదేవన్, ఛాయ - వెంకటరత్నం, నృత్యం - తంగప్ప, కళ - టి. వి. సుబ్బారావు, దర్శకత్వం - బాపు, నిర్మాత - ఎస్. ఎస్. మూర్తి, విడుదల లక్ష్మీ ఫిలింస్.

● తలే అబ్బాయిలు

శ్రీ దేవి కంబైన్స్ వారు నిర్మిస్తున్న ఈ చిత్రం ఇప్పటికి దాదాపు 12 రీళ్ళు పూర్తయింది.

తారాగణం - కృష్ణ, కృష్ణంరాజు, రామ్మోహన్, గుమ్మడి, రేలంగి, సత్యనారాయణ, ధూళిపాళ, అల్లు రామలింగయ్య, కె. ఆర్. విజయ, గీతాంజలి, పండరీబాయి.

సాంకేతికవర్గం-మాటలు పి. శెట్టి, పాటలు - దాశరథి, కొసరాజు, డా. సి. నా. రె, కె రా - చిట్టిబాబు, సంగీతం - ఘంటసాల, నృత్యం - బి. గోపాలరావు, సహకార దర్శకుడు - విజయసాగర్, నిర్మాత - కోటు సుబ్బారావు, దర్శకత్వం - పి. కె. వి, విడుదల-జ్యోతి పిక్చర్స్.

● సరికొత్త పంథాలో, భారీ తారాగణంతో డి. వి. యస్ ప్రొడక్షన్స్ గండికోట రహస్యం

జానపద చిత్ర నిర్మాణానికి ఒక నవ్యతను చేకూరుస్తూ, సరికొత్త పంథాలో ఒక మహోన్నతమైన జానపద చిత్ర నిర్మాణాన్ని భారీ తారాగణంతో రూపొందిస్తున్న డి.వి.యస్ ప్రొడక్షన్స్ వారు తమ ఈ చిత్రానికి "గండికోట రహస్యం" అని పేరు పెట్టారు. భారీ తారాగణంతో, ప్రత్యేకించి ఆంధ్రప్రేక్షకుల ప్రియతమ నటులు శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు ద్విపాత్రాభినయంతో అనేకమైన అందచందాలను సృష్టిమనోహరంగా సంతరించుకొంటున్న ఈ చిత్రం

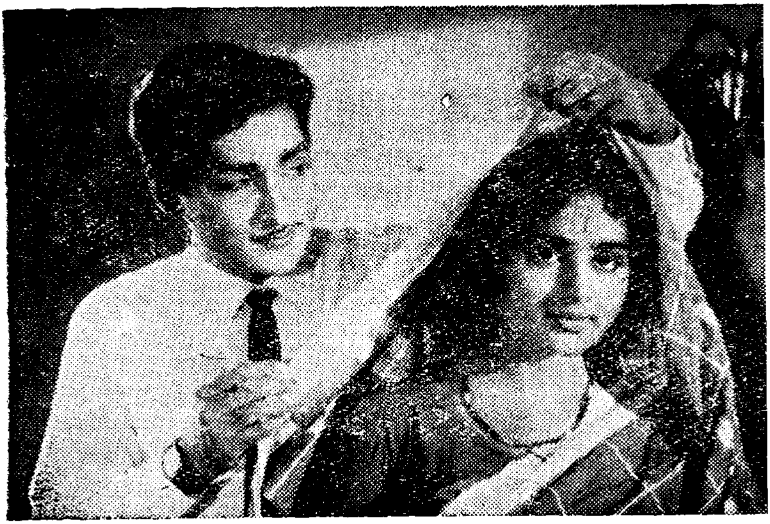

"కన్నుల పండుగ" చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, కె. ఆర్. విజయ

★

మూ గ ము నో లో నాగేశ్వరరావు, జమున

యింత వరకు ఎదిరీక్ష్య తయా
రైంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుతో పాటు ఈ చిత్రంలో యువతరం పాలిటి ... మోహన తార జయలలిత, ... దేవిక, రాజనాల, ... మిక్కిలినేని, ప్రభాకర రెడ్డి, అల్లు రామలింగయ్య, త్యాగరాజు, రావి కొండలరావు, హేమలత, రమాప్రభ ప్రభృతులు ముఖ్య భూమికలు ధరిస్తున్నారు.

● బొమ్మలు చెప్పిన కథ

సురేష్ మూవీస్ వారి ... చిత్రం ... విడుదల కాగలదు

కాంతారావు, కృష్ణ, విజయనిర్మల, విజయలలిత రాజబాబు, సంధ్యారాణి ప్రధానపాత్రలు పోషిస్తున్న ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు- జి. విశ్వనాథం

నవయుగవారి ద్వారా విడుదల అవుతున్న ఈ చిత్రానికి నిర్మాత డి. రామానాయుడు.

● అక్కినేని

ద్విపాత్రాభినయం

సురేష్ ... తదుపరి చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని ద్విపాత్రాభినయం చేయనున్నారు. ఇతర ముఖ్యపాత్రలలో జగ్గయ్య, నాగభూషణం, సత్యనారాయణ, రామదాసు ... విజయ, భారతి, పుష్పకుమారి ... నటించనున్నారు.

మరో ప్రపంచం

అక్కినేని ... ప్రయోగాత్మక చిత్రం 'మరో ప్రపంచం' గా ... అక్టోబర్ 2 న విడుదల చేయాలని సంకల్పిస్తున్నారు.

కథ - ... అక్కినేని ... స్క్రీన్ ప్లే, దర్శకత్వం - ఆదుర్తి ... సంగీతం - ...

చైత్రమాసమ్

"నన్ను రక్షించండి. నాకు చచ్చిపోవాలని లేదు"

ఇవీ అందాల అభినేత్రి మధుబాల చివరి మాటలు. ముప్ఫై ఆరవ సంవత్సరం వీడి పది రోజులైనా తిరగకుండానే అందమైన తన భౌతిక కాయాన్ని విడచి పెట్టి వెళ్ళిపోయిన మధుబాల 1945 నుంచి 1955 వరకూ వెండి తెరను విజయంగా ఏలుతూ లేచిన మహారాణి.

[illegible] తో ప్లాజా [illegible] కిశోర్ కుమార్ [illegible] చిత్ర [illegible] [illegible] మధుబాల [illegible] ఎప్పుడు [illegible] తుండా అవి [illegible] ఆ పోయిన [illegible] పుత్తున్నాయి [illegible] తీసుకున్న 'జ్వాల' ఒకటి ఎం. వి. రామన్ దర్శకత్వంలో రంగుల్లో తయారౌతున్న 'జ్వాలా' [illegible] దేశ్యంగా [illegible] 'జ్వాలా' [illegible] పుత్తున్నాయి, [illegible] మధుబాల [illegible] 1966 [illegible]

-ఎం. ఎ. కెం. [illegible]

మధుబాల

నాయకుడైన రాజకపూర్ తో అప్పట్లో కొన్ని ఫొటోలు పత్రికలో వేశారు చూడటానికి వింతగా, ఎప్పటిలా అందంగానే వుంటే పూర్తిగా కోలుకుందన్న ధైర్యం కలిగింది అందరికీ.

పదేళ్ళ క్రిందటనుకొంటాను కిషోర్ కుమార్ని వివాహమాడింది మధుబాల. అప్పటికి ఆమె పూర్వ వర్చస్సు (మార్కెట్) పూర్తిగా తొలగిపోలేదు. కాని ఉపచయం పట్టినట్లు పెద్దగా ఏళ్ళయిన రెండేళ్ళకు మధుబాలకు హృద్రోగం వుందని తెలిసింది. పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకోవాలని వైద్యులు సలహా యిచ్చిన మీదట నటించటం మానివేసింది. అప్పట్లో కొంతవరకు తయారై వున్న 'షరాబీ' చిత్రం మాత్రం 'డబుల్'తో పూర్తిచేసి విడుదల చేశారు. ఈ రెండు చిత్రాలు మాత్రం ఎప్పటికైనా కోలుకుంటుంది కదా అని ఆపి పెట్టారు. అర్ధాంతరమైన ఆ చిత్రాలు విడుదలకాక 'జ్వాలా' విడుదల కావచ్చుగాని 'చాలాక్' మాత్రం వెలువడటం అనుమానమని తెలిసిన వారి అంచనా.

మధుబాల బేబీ ముంతాజ్ గా కొన్ని చిత్రాలలో నటించింది. వాటిలో చెప్పుకోదగినది బాంబే టాకీస్ వారి 'బసంత్'. ముంతాజ్ శాంతి, ఉల్హాస్ తనయగా నటించటమే కాక నృత్యం చేస్తూ కొన్ని పాటలూ తన స్వంత కంఠంతోనే పాడింది. వయసు వచ్చిన తరువాత నాయికగా మొదటి చిత్రం కిదార్ శర్మ నిర్మించిన 'నీల్ కమల్'. ఇందులో రాజ్ కపూర్ కూడా నాయకుడిగా మొదటి అవకాశమే. 1947లో విడుదలైన ఈ చిత్రం విజయం పొందలేదు. వారిద్దరే రాధాకృష్ణులుగా నటించిన 'అమర్ ప్రేమ్' కూడా అంతంత మాత్రంగానే వున్నా, మధుబాల వెనుకబడకుండా కాపాడినది ఆమె అందం.

భలే అబ్బాయిలు లో నూతన తార

[illegible] 'మహల్' [illegible] అశోక్ కుమార్. బ్రహ్మాండమైన విజయాన్ని, పత్రికల ప్రశంసలనూ ఈ చిత్రం సాధించటంతో మధుబాల ధ్రువతార అఖండంగా వెలగటం మొదలుపెట్టింది.

"కథానాయకుడు"లో
"కథానాయకుడు" రామారావు

మొత్తంమీద మధుబాల [illegible] చిత్రాలలో నటించి వుంటుంది. అందులో 'తీరందాజ్', 'సాకీ' వంటి సంగీతమయ చిత్రాలూ వున్నవి. 'బాయ్ ఫ్రెండ్' 'బాలినోట్', వంటి కొత్త చిత్రాలు వున్నవి. 'చల్తీకా నామ్ గాడీ', 'అమర్', 'మిష్టర్ అండ్ మిసెస్ 55' 'మొగల్ ఆజం' వంటి ఉత్తమ చిత్రాలూ వున్నవి.

దిలీప్, మధుబాల జంట మొదటి సారి కెక్కినా [అమర్, మొగల్ ఆజం, తరానా, సంగ్దిల్] ఆ నాటి ప్రముఖ నటులందరితోనూ విజయవంతమైన చిత్రాలలో పాల్గొన్నది. మధుబాల, దేవానంద్ [కాలాపానీ, షరాబీ,] మధుబాల, అశోక్ కుమార్ [ఏక్ సాల్, మహల్, చల్తీకా నామ్‌గాడీ] ప్రదీప్ కుమార్ [షిరీన్ ఫర్హాద్, రాజ్ హఠ్], షమ్మీకపూర్ [రైల్ కా డిబ్బా], భరత్ భూషణ్ [బర్సాత్ కీ రాత్, గేట్ వే ఆఫ్ ఇండియా, ఫాగున్] వీరందరూ మధుబాల నాయికగా రాణించిన వారే.

కిషోర్ కుమార్ తో 'ధాకే కీ మల్ మల్', 'హాఫ్ టికెట్', 'ఝుమ్రూ', 'మెహలోంకే ఖ్వాబ్' 'హౌరా బ్రిడ్జ్' ఇత్యాది చిత్రాలలో నటించింది.

తన తండ్రి అతావుల్లాఖాన్ ఆధ్వర్యాన 'నాతా', '[illegible]

సప్తస్వరాలులో కాంతారావు, రాజశ్రీ

క్యాబ్" తదితర చిత్రాలు నిర్మించింది. ఇవి అంతగా విజయాన్ని పొందకపోవటంతో నిర్మాణ కార్యక్రమానికి స్వస్తి చెప్పడం జరిగింది

మధుబాల నలుగురు అక్క చెల్లెళ్ళు. అందులో [illegible] చిన్నది "హాంకీ జమా" చిత్రంలో నటించింది. [illegible] స్క్రీన్ "రైల్ కా డిబ్బా" చిత్రంలో [illegible] చంచల్ "మదర్ ఇండియా" "జిస్ దేశ్ మే గంగా బహతీ హై" చిత్రాలలో నటించారు. ఏది ఏమైనా మధుబాల పోలికలు ప్రస్ఫుటంగా వున్న మధుబాల తీరు వేరు.

కడపటి విడుదలైన మధుబాల చిత్రం "షరాబీ"

ఇటువంటి తారకు 36 ఏళ్ళకే నూరేళ్ళు నిండటం విధివిలాసం.

●●●

"కథానాయకుడు"లో
జయలలిత

బొమ్మలు చెప్పిన
కథలో
విజయనిర్మల

ఎక్కువ
సువాసన
ఎక్కువ
మెత్తదనము
మెత్తనిది, పూవువలె తాజాయైనది,
సువాసనగలది
పాటిలేని క్రిమి సంహారి జి-11 గల
సింథాల్ టాయిలెట్ పౌడరు చాల సేపు నిలిచే
సువాసన మరియు పట్టువంటి మెత్తదనముతో
మీ చర్మమునకు అంటుకొని ఉండి,
మీకు రోజంతా రక్షణ కలిగిస్తుంది.
CINTHOL
జి-11 గల
సింథాల్ మీకు
RPUB/CP 17A TEL

అదే అవకాశము మీ కుమారుని ఉన్నత విద్యాప్రణాళికకు

నేడే IOB లో రిక్కరింగ్ డిపాజిట్ అకౌంటును ప్రారంభించండి

కారణమేదైతేనేం డబ్బు ఆదాచేసుకోడానికి IOB మీ స్వంత బ్యాంకు అనుకోండి స్నేహానుబద్ధమైన సేవా సౌకర్యం కలిగిస్తూ అది మీ వంటి వందలాది IOB ఖాతాదారుల విశ్వాసకరణంగా IOB భారత దేశంలోనే విదేశాలలోనుకూడా మంచి నైపుణ్యమైన హిత కారిణి బ్యాంకు అనిపించుకొంది. హి సేహాభిలాషులము

IOB తో మీ పరిచయం ఎంత చిన్నదైనా మీ సేవకు పెద్దదే

ది ఇండియన్ ఓవర్‌సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

సెంట్రల్ ఆఫీసు ; 151. మౌంట్‌రోడ్, మద్రాసు 2

R. N. చెట్టియారు, ఛెయిర్మన్ A. M కదిరేశన్, జనరల్ మేనేజర్

IOB-4639